

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง การขยายผลการจัดการเรียนรวมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษตามแนวทางการเรียนรู้ ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้รูปแบบ CoCoOut21 Model มีวัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อศึกษาประสิทธิภาพของรูปแบบการจัดการเรียนรวมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษตามรูปแบบ CoCoOut21 Model และเพื่อศึกษาผลการขยายผลการจัดการเรียนรวมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษตามรูปแบบ CoCoOut21 Model ที่เกิดจากเครือข่ายความร่วมมือขององค์กรในชุมชน ตามหลักการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้การนิเทศแบบพี่เลี้ยง ในโรงเรียนกลุ่มเป้าหมายใหม่ รูปแบบการวิจัยและการพัฒนา (Research and Development-R&D) และกลุ่มเป้าหมายในการวิจัยครั้งนี้ กลุ่มเป้าหมายในการวิจัยครั้งนี้ เป็นบุคลากรขององค์กรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษในจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 210 คน ได้แก่

1. บุคลากรสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 จำนวน 1 คน
2. บุคลากรสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 4 จำนวน 1 คน
3. บุคลากรสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขตการศึกษา 34 จำนวน 1 คน
4. บุคลากรศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 8 จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 2 คน
5. บุคลากรสถาบันพัฒนาการเด็กราชนครินทร์ กรมสุขภาพจิต จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 2 คน
6. บุคลากรสังกัดภาควิชาการศึกษาพิเศษ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ จำนวน 2 คน
7. บุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษในจังหวัดเชียงใหม่ที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 จำนวน 37 คน
 - 7.1 โรงเรียนบ้านเชียงดาว ตำบลเชียงดาว อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 13 คน
 - 7.2 โรงเรียนมิตรมวลชน ตำบลปิงโค้ง อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 24 คน
8. บุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษในจังหวัดเชียงใหม่ที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขตการศึกษา 34 ได้แก่ โรงเรียนสันทรายวิทยาคม ตำบลหนองหาร อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 37 คน
9. บุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษในจังหวัดเชียงใหม่ที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 4 จำนวน 65 คน

9.1 โรงเรียนเวฬุวัน (สารภีชนานุกูล) ตำบลยางเนิ้ง อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 43 คน

9.2 โรงเรียนบ้านปากเหมือง ตำบลขัวมุง อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 22 คน

10. ผู้ปกครองเด็กที่มีความต้องการพิเศษที่เรียนรวมในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม จำนวน 57 คน

10.1 โรงเรียนบ้านเชียงดาว ตำบลเชียงดาว อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 8 คน

10.2 โรงเรียนมิตรมวลชน ตำบลปิงโค้ง อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 12 คน

10.3 โรงเรียนสันทรายวิทยาคม ตำบลหนองหาร อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 3 คน

10.4 โรงเรียนเวฬุวัน (สารภีชนานุกูล) ตำบลยางเนิ้ง อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 25 คน

10.5 โรงเรียนบ้านปากเหมือง ตำบลขัวมุง อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 9 คน

11. ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน

กลุ่มเป้าหมายได้มาจากการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เนื่องจาก จังหวัดเชียงใหม่มีองค์กรที่ให้บริการให้การสนับสนุนและพัฒนากิจการการศึกษาพิเศษสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษอย่างครบทุกด้าน ซึ่งกลุ่มเป้าหมายเป็นบุคลากรในองค์กรที่จัดการศึกษา และสนับสนุนการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ และเป็นบุคลากรโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ซึ่งได้มาจากการศึกษาถึงบริบท และบทบาทหน้าที่ของบุคลากรที่เป็นกลุ่มเป้าหมายเหล่านี้ ในการจัดการศึกษาและสนับสนุนการศึกษาของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ และบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนแกนนำเรียนร่วมได้มาจากการหาข้อมูลจากองค์กรต้นสังกัด และการลงพื้นที่สำรวจสภาพแวดล้อมตามข้อเสนอแนะขององค์กรต้นสังกัด พบว่าสภาพโรงเรียนมีความพร้อมที่นักวิจัยจะลงไปทำการศึกษาวิจัย เนื่องจากโรงเรียนมีนโยบาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจในการจัดการเรียนรวมอย่างชัดเจน รวมทั้งบุคลากรภายในโรงเรียนที่มีเจตคติที่ดีต่อเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ซึ่งมีผลการวิจัยสรุปได้ ดังนี้

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นการพัฒนางานวิจัยต่อยอด (Translational Research) เป็นการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ผลงานวิจัยสู่ผู้ใช้ รวมถึงการสื่อสารกับสังคม เพื่อปกป้ององค์ความรู้จากงานวิจัยและการเผยแพร่ผลงานที่ถูกนำไปใช้ในรูปแบบที่เหมาะสม ที่มีการดำเนินงานของโครงการครอบคลุมตั้งแต่การสังเคราะห์ คัดกรองผลงานวิจัย การวิเคราะห์ ประเมินความเป็นไปได้เบื้องต้นผู้ศึกษา ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาวิจัยตามขั้นตอน ดังนี้

ระยะที่ 1 ขั้นเตรียมการ (Preparing Phase) ผู้วิจัยทำการศึกษา ค้นคว้า ทบทวนแนวคิด ทฤษฎี เอกสาร รายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง ในเรื่อง การหาประสิทธิภาพรูปแบบ การเรียนรวม (Inclusive Education) รูปแบบ CoCoOut21 Model สำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ตามรูปแบบ CoCoOut21 Model และเตรียมทีมผู้เชี่ยวชาญจากองค์กร เครือข่ายความร่วมมือขององค์กรในชุมชนในจังหวัดเชียงใหม่เพื่อร่วมในการวิจัยครั้งนี้ พบว่า

Co : Collaboration : การประสานความร่วมมือ เป็นการประสานความร่วมมือของทีม วิทยากร โดยได้ทีมวิทยากรที่มีความเชี่ยวชาญในหลากหลายสาขาที่มีความชำนาญเป็นรูปแบบอีก รูปแบบหนึ่งที่เป็นที่ต้องการของโรงเรียนที่จัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ โดยเฉพาะ ทีมวิทยากรที่ต้องประสานความร่วมมือกัน ซึ่งส่วนใหญ่จะเน้นการตอบโจทย์ของมุมมองในด้านบวก ของปัญหาที่เกิดขึ้นในโรงเรียน ทำให้โรงเรียนเห็นภาพในอนาคต นอกจากนี้ การประสานความร่วมมือกับโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างนักวิจัยได้รับความร่วมมือจากผู้บริหารและคณะครูของโรงเรียนเป็นอย่างดี ซึ่งครูในโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันในการ แก้ปัญหาที่เกิดขึ้นกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ การได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างทีมวิทยากรกับ บุคลากรของโรงเรียน เกิดการเรียนรู้ และรับทราบปัญหาของเพื่อนร่วมงาน และได้ศึกษาเรื่องเด็กที่มีความ ต้องการพิเศษมากขึ้น

Co : Coaching and Mentoring : การนิเทศแบบพี่เลี้ยง

การนิเทศแบบพี่เลี้ยงเป็นกระบวนการหนึ่งที่ผู้นิเทศใช้เพื่อเสริมสร้างและพัฒนาครู ให้มีความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะเฉพาะตัว ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายที่ กำหนดไว้ โดยจะต้องตกลงยอมรับร่วมกัน (Collaborative) ระหว่างผู้นิเทศและครู ทั้งนี้ ผู้นิเทศมีองค์ ความรู้ ความเข้าใจในแนวทางของการชี้แนะถึงหลักการการนิเทศ คือการชี้แนะเป็นการอยู่เบื้องหลังการ จัดการเรียนการสอนของครู และคอยผลักดันให้ครูเป็นคนที่จะคิด โดยผู้ชี้แนะเป็นคนยืนยันผล และคอย กระตุ้น ดังเห็นได้จากทีมวิทยากรชุดนี้ที่โชคดี เพราะว่า ได้คัดเลือกทีมมาเป็นอย่างดี และได้ให้ข้อชี้แนะ ไปในทิศทางเดียวกัน เพื่อช่วยแนะนำให้คำปรึกษาช่วยเหลือ ให้ครูสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่าง ต่อเนื่อง นอกจากผู้นิเทศจะสอนงานแล้ว ยังจะช่วยให้ครูได้วิเคราะห์ตนเองให้สามารถจัดกิจกรรมการ เรียนรู้ได้อย่างมีคุณภาพ ในสภาวะแวดล้อมต่าง ๆ และสามารถแก้ปัญหาอุปสรรคในการจัดกิจกรรมการ เรียนรู้ให้หมดไป การนิเทศสอนงานจะช่วยให้ครูสามารถสะท้อนภาพการปฏิบัติงานของครูเพื่อให้ครู ตระหนักว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ นั้น จะต้องใช้วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างไร เพื่อที่จะให้ ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างมีคุณภาพ จากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครู

Out : Outreach Program : การออกหน่วยบริการเชิงรุกถึงโรงเรียน

การให้บริการขององค์กรที่สนับสนุนการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ในอดีตที่ผ่านมา องค์กรเหล่านี้ยังให้บริการในรูปแบบตั้งรับอยู่ในองค์กร ซึ่งทางโรงเรียนต้องเป็นผู้ประสานความร่วมมือเข้าไป แต่รูปแบบที่โครงการวิจัยครั้งนี้ ที่นำผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทางเข้ามาให้บริการถึงในโรงเรียน ทำให้โรงเรียนดำเนินการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษที่เรียนร่วมได้อย่างเต็มศักยภาพของครู และทำให้ครูมั่นใจในการจัดการเรียนการสอนด้วย เพราะผู้เชี่ยวชาญได้ช่วยยืนยันและสนับสนุนด้านการจัดการเรียนการสอนของครู และครูได้รับคำปรึกษาในการจัดการพฤติกรรมของเด็กที่ถูกต้อง ชัดเจนตรงกับสภาพปัญหาที่เกิดขึ้น โรงเรียนต้นแบบการจัดการเรียนรวมอยากให้โครงการวิจัยเช่นนี้มีต่อไปเรื่อย ๆ ตลอดไป โรงเรียนจะได้ไม่กังวลเวลามีปัญหา เพราะมีผู้เชี่ยวชาญเข้ามาช่วยให้ข้อเสนอแนะและสนับสนุนการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษถึงในโรงเรียน ยิ่งกว่านี้ การออกหน่วยบริการเชิงรุกถึงโรงเรียนทำให้ครูรู้สึกอบอุ่นใจ ที่มีผู้มาช่วยเหลือถึงในโรงเรียน ซึ่งเป็นเรื่องที่สะดวกมาก ประหยัดเวลา และการได้พบวิทยากรแต่ละท่านเป็นเรื่องที่ซับซ้อนมากสำหรับครูและเด็ก เนื่องจากทีมวิทยากรที่เป็นผู้มีความรู้ประสบการณ์มาให้บริการถึงในโรงเรียน มาช่วยชี้แนะแนวทางในการจัดการเรียนการสอน ชี้แนะแนวทางการพัฒนาเด็กแต่ละประเภทได้อย่างชัดเจน และแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในสภาพจริงได้

21 : Learning in 21st Century : การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

ทำให้โรงเรียนเกิดการปรับโครงสร้างการบริหารองค์กรใหม่เลย หรือปรับรูปแบบการจัดการกับเด็กแบบใหม่ ซึ่งโครงการวิจัยครั้งนี้เข้าไปช่วยกระตุ้นทำให้บุคลากรในโรงเรียนเกิดความคิดและการเปลี่ยนแปลง เกิดจากผลกระทบต่อการจัดการเรียนรวมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ทำให้ครูโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันมากขึ้น จึงทำให้การประสานความร่วมมือของคณะครูอย่างเข้มแข็งมากยิ่งขึ้น จนทำให้โรงเรียนกลุ่มตัวอย่างเกิดเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ (Professional Learning Community : PLC) และชุมชนแห่งการปฏิบัติ (Community of Practice : CoP) ด้านการศึกษาพิเศษ ตามหลักการการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ที่การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพโดยอาศัยครูผู้สอนที่มีทักษะในการจัดการเรียนรู้ มีเจตคติต่อวิชาชีพครูที่ดี มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง และครูได้รับการสนับสนุนการจัดการศึกษาจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะในยุคศตวรรษที่ 21 เป็นทักษะแห่งอนาคตใหม่ที่ครูควรมีทักษะและคุณลักษณะที่รองรับเข้าถึงเพื่อสร้างนวัตกรรมบริหารจัดการชั้นเรียนแนวใหม่ ในอันที่จะพัฒนาผู้เรียนที่เยาวชนในยุคใหม่ได้อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน และเพื่อให้เป็นการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นบุคคลที่มี คุณภาพ ด้วยกระบวนการเรียนรู้ เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคม โดยถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรม การสืบสาน

ทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์จริยธรรม ความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้ที่เกิดจากการจัดสภาพแวดล้อม สังคม การเรียนรู้และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2553)

ระยะที่ 2 ขั้นวางแผนและการออกแบบ (Planning and Design Phase) เป็นการวางแผนร่วมกับวิทยากรขององค์กรเครือข่าย เพื่อเป็นการการศึกษาลักษณะการสนับสนุนขององค์กรที่เกี่ยวข้อง และออกแบบกิจกรรมที่บุคลากรของเครือข่ายที่ร่วมเป็นวิทยากรจะนำไปลงพื้นที่ในโรงเรียนที่จัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ โดยมีขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นศึกษาบริบทของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย ให้บริการในการจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ นักวิจัยได้ดำเนินการโดยการสอบถามข้อมูลเบื้องต้นจากศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 8 และประสานกับบุคลากรของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 3 และเขต 4 รวมถึงสำนักเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 34 เมื่อได้ข้อมูลเบื้องต้นแล้ว นักวิจัยได้เดินทางไปยังโรงเรียนกลุ่มเป้าหมาย เพื่อขออนุญาตลงพื้นที่เข้าดำเนินการวิจัย รวมถึงสำรวจสภาพทั่วไปของโรงเรียน และสภาพการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ โดยใช้การสนทนากับผู้อำนวยการโรงเรียนทุกโรงเรียน จึงได้โรงเรียนกลุ่มเป้าหมายดังนี้ 1) โรงเรียนเวฬุวัน (สารภีชนานุกูล) อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ 2) โรงเรียนบ้านปากเหมือง อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ 3) โรงเรียนสันทรายวิทยาคม อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ 4) โรงเรียนบ้านเชียงดาว อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ และ 5) โรงเรียนมิตรมวลชน อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า สภาพโรงเรียนกลุ่มเป้าหมายมีความพร้อมที่ผู้วิจัยจะลงไปทำการศึกษาวิจัย เนื่องจากโรงเรียนกลุ่มเป้าหมายมีนโยบาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจในการจัดการเรียนร่วมอย่างชัดเจน รวมทั้งบุคลากรภายในโรงเรียนที่มีเจตคติที่ดีต่อเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

2. การประชุมบุคลากรขององค์กรเครือข่ายที่ร่วมเป็นวิทยากร และบุคลากรของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมที่เข้าร่วมโครงการวิจัย

นักวิจัยได้จัดประชุมบุคลากรของเครือข่ายที่ร่วมเป็นวิทยากรร่วมกับบุคลากรของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม เพื่อชี้แจงความเป็นมาของโครงการ บทบาทหน้าที่ของครูในการจัดการเรียนร่วม การประสานความร่วมมือในการทำงานร่วมกัน รูปแบบการจัดการเรียนร่วม CoCoOut21 Model และกำหนดลงพื้นที่โรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม เมื่อวันที่ 20 ธันวาคม 2560 ณ ห้องลอนดอน โรงแรมเมอร์เคียวเชียงใหม่

เริ่มประชุมเวลา 08.00 น.

ผู้เข้าร่วมประชุม จำนวน 14 คน ดังนี้

1. บุคลากรของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาการประถมศึกษา เชียงใหม่ เขต 3
จำนวน 1 คน
2. บุคลากรของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 34 จำนวน 1 คน
3. บุคลากรของศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 8 จำนวน 2 คน
5. บุคลากรของสถาบันพัฒนาการเด็กราชนครินทร์ เชียงใหม่ จำนวน 1 คน
6. บุคลากรของภาควิชาการศึกษาพิเศษ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ
เชียงใหม่ จำนวน 1 คน
7. บุคลากรของโรงเรียนบ้านเชียงดาว ตำบลเชียงดาว อำเภอเชียงดาว จังหวัด
เชียงใหม่ จำนวน 1 คน
8. โรงเรียนมิตรมวลชน ตำบลปิงโค้ง อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 3 คน
9. โรงเรียนสันทรายวิทยาคม ตำบลหนองหาร อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่
จำนวน 1 คน
- 10 โรงเรียนเวฬุวัน (สารภีขนานกุล) ตำบลยางเนิ้ง อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่
จำนวน 1 คน
- 11 โรงเรียนบ้านปากเหมือง ตำบลขัวมุง อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 2 คน

โดยมีวัตถุประสงค์ของการประชุม เพื่อ

1. เพื่อชี้แจงความเป็นมาของโครงการ
2. เพื่อชี้แจงบทบาทหน้าที่ของทีมนิเทศและบุคลากรในการจัดการเรียนร่วม
3. กำหนดลงพื้นที่โรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม
4. รับฟังข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

ที่ประชุมได้ร่วมกันพิจารณา และแสดงความคิดเห็นที่หลากหลาย ดังนี้

1. นักวิจัยได้ชี้แจงความเป็นมาของโครงการให้ที่ประชุมได้รับทราบว่า พ.ศ. 2559 นักวิจัยได้ดำเนินการวิจัย เรื่อง พัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรวมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษที่เกิดจากเครือข่ายความร่วมมือขององค์กรในชุมชนตามแนวทางการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้วิธีการนิเทศแบบพี่เลี้ยง (Coaching and Mentoring) กลุ่มเป้าหมาย เป็นบุคลากรของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาการประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 1, 2 และ 4 ศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 8 สถาบันพัฒนาการเด็กราชนครินทร์ กรมสุขภาพจิต ภาควิชาการศึกษาพิเศษ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ และบุคลากรของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม 6 โรงเรียน ผลการวิจัย ได้รูปแบบการจัดการเรียนรวม CoCoOut21 Model ที่ประกอบด้วย Co : Collaboration : การประสาน

ความร่วมมือ Co : Coaching and Mentoring : การนิเทศแบบพี่เลี้ยง Out : Outreach Program : การออกหน่วยบริการเชิงรุกถึงโรงเรียน และ 21 : Learning in 21st Century : การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย

Co : Collaboration : การประสานความร่วมมือเป็นการประสานความร่วมมือของทีมวิทยากร การประสานความร่วมมือกับโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างนักวิจัยได้รับความร่วมมือจากผู้บริหารและคณะครูของโรงเรียนเป็นอย่างดี ซึ่งครูในโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ การได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างทีมวิทยากรกับบุคลากรของโรงเรียน เกิดการเรียนรู้ และรับทราบปัญหาของเพื่อนร่วมงาน และได้ศึกษาเรื่องเด็กที่มีความต้องการพิเศษมากขึ้น

Co : Coaching and Mentoring : การนิเทศแบบพี่เลี้ยงเป็นกระบวนการหนึ่งที่ผู้นิเทศใช้เพื่อเสริมสร้างและพัฒนาครู ให้มีความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะเฉพาะตัว ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยจะต้องตกลงยอมรับร่วมกัน (Collaborative) ระหว่างผู้นิเทศและครู ทั้งนี้ ผู้นิเทศมีองค์ความรู้ ความเข้าใจในแนวทางของการชี้แนะถึงหลักการการนิเทศ คือการชี้แนะเป็นการอยู่เบื้องหลังการจัดการเรียนการสอนของครู และคอยผลักดันให้ครูเป็นคนที่จะคิด โดยผู้ชี้แนะเป็นคนยืนยันทนผล และคอยกระตุ้น

Out : Outreach Program : การออกหน่วยบริการเชิงรุกถึงโรงเรียนเป็นการดำเนินงานที่ตอบสนอง ตรงต่อความต้องการของโรงเรียน ซึ่งจะต้องสอดคล้องกับการแก้ไขปัญหาของโรงเรียน เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้แก่โรงเรียน และการหาข้อมูลเชิงปัญหาด้านวิชาการด้านการศึกษาพิเศษ และการพัฒนาเชิงวิชาการด้านการศึกษาพิเศษ แก่องค์กรที่ร่วมออกหน่วยบริการเคลื่อนที่ โดยหลักการออกหน่วยบริการเชิงรุก เมื่อทราบความต้องการที่แท้จริงแล้วจะมีการนำองค์ความรู้จากภายในออกสู่ภายนอก โดยการนำความเชี่ยวชาญและความชำนาญการของบุคลากรส่งผ่านไปยังชุมชน หรือโรงเรียนที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย มีการจัดเวทีเสวนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านการศึกษาพิเศษระหว่างบุคลากรขององค์กรให้บริการกับบุคลากรโรงเรียน เป็นการเปิดเวทีให้บุคลากรของโรงเรียนได้เล่าเรื่องที่เกิดขึ้นในโรงเรียน แล้วให้บุคลากรขององค์กรให้คำปรึกษาแนะนำตามความต้องการ ซึ่งจะก่อให้เกิดการนำปัญหาด้านการศึกษาพิเศษกลับมาคิดค้น ศึกษา ปรับปรุง นำไปสู่การปรับปรุง แก้ไขพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น

21 : Learning in 21st Century : การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ทำให้โรงเรียนเกิดการปรับโครงสร้างการบริหารองค์กรใหม่ หรือปรับรูปแบบการจัดการกับเด็กแบบใหม่ ซึ่งโครงการวิจัยครั้งนี้เข้าไปช่วยกระตุ้นทำให้บุคลากรในโรงเรียนเกิดความคิดและมีการเปลี่ยนแปลง เกิดจากผลกระทบต่อการจัดการเรียนรวมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ทำให้ครูโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันมากขึ้น จึงทำให้การประสานความร่วมมือของคณะครูอย่างเข้มแข็งมากยิ่งขึ้น

จนทำให้โรงเรียนกลุ่มตัวอย่างเกิดเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ (Professional Learning Community : PLC) และชุมชนแห่งการปฏิบัติ (Community of Practice : CoP) ด้านการศึกษาพิเศษ ตามหลักการการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

2. นักวิจัยได้ชี้แจงบทบาทหน้าที่ของทีมวิทยากรและบุคลากรในการจัดการเรียนร่วม ดังนี้
ทีมวิทยากร

1) การให้ข้อเสนอแนะตามสภาพการจัดการเรียนรวมของแต่ละโรงเรียนในการ
นิเทศแบบพี่เลี้ยง (Coaching and Mentoring)

2) การออกหน่วยบริการเชิงรุกถึงโรงเรียน (School Outreach Program)
บุคลากรของโรงเรียน

1) ลักษณะการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

- การนิเทศแบบพี่เลี้ยง (Coaching and Mentoring)

- การประชุมกรณีโรงเรียนศึกษา (School Case Conference)

2) การประสานความร่วมมือ

- ประสานผู้ปกครอง

- อาคารสถานที่

3. กำหนดลงพื้นที่โรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม

ที่ประชุมร่วมกันพิจารณาวันเวลาในการกำหนดลงพื้นที่โรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมที่
เป็นกลุ่มเป้าหมาย ดังนี้

กำหนดการประชุมเชิงปฏิบัติการ ครั้งที่ 1

ตารางที่ 4.1 แสดงการประชุมเชิงปฏิบัติการ ครั้งที่ 1

วันที่/เดือน/พ.ศ.	โรงเรียน	ทีมผู้เชี่ยวชาญ
8 มกราคม 2561	โรงเรียนบ้านปากเหมือง ตำบลขัวมุง อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่	- บุคลากรของศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 8 - บุคลากรของสถาบันพัฒนาการเด็กราชนครินทร์ กรมสุขภาพจิต จังหวัดเชียงใหม่ - บุคลากรของภาควิชาการศึกษาพิเศษ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ - บุคลากรในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ 4
9 มกราคม 2561	โรงเรียนเวฬุวัน (สารภี ชนานุกูล) ตำบลยางเนิ้ง อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่	- บุคลากรของศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 8 - บุคลากรของสถาบันพัฒนาการเด็กราชนครินทร์ กรมสุขภาพจิต จังหวัดเชียงใหม่ - บุคลากรของภาควิชาการศึกษาพิเศษ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ - บุคลากรในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ 4

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

วันที่/เดือน/พ .ศ.	โรงเรียน	ทีมผู้เชี่ยวชาญ
15 มกราคม 2561	โรงเรียนสันทราย วิทยาคม ตำบลหนองหาร อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่	- บุคลากรของศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 8 - บุคลากรของสถาบันพัฒนาการเด็กราชนครินทร์ กรมสุขภาพจิต จังหวัดเชียงใหม่ - บุคลากรของภาควิชาการศึกษาพิเศษ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ - บุคลากรในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 34
22 มกราคม 2561	โรงเรียนบ้านเชียงดาว ตำบลเชียงดาว อำเภอเชียงดาว จังหวัด เชียงใหม่	- บุคลากรของศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 8 - บุคลากรของสถาบันพัฒนาการเด็กราชนครินทร์ กรมสุขภาพจิต จังหวัดเชียงใหม่ - บุคลากรของภาควิชาการศึกษาพิเศษ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ - บุคลากรในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ 3
23 มกราคม 2561	โรงเรียนมิตรมวลชน ตำบลปิงโค้ง อำเภอเชียงดาว จังหวัด เชียงใหม่	- บุคลากรของศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 8 - บุคลากรของสถาบันพัฒนาการเด็กราชนครินทร์ กรมสุขภาพจิต จังหวัดเชียงใหม่ - บุคลากรของภาควิชาการศึกษาพิเศษ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ - บุคลากรในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ 3

4. รับฟังข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

ที่ประชุมได้ให้ข้อเสนอแนะให้นักวิจัยประสานโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนรวมก่อนที่จะถึงวันที่ทีมผู้เชี่ยวชาญจะลงพื้นที่ โดยประสานงานในเรื่องอาหารกลางวัน อาหารว่าง ห้องประชุม และอาจรวมไปถึงประเด็นในการเดินทางไปแต่ละโรงเรียนด้วย

ปิดประชุม เวลา 15.30 น.

ระยะที่ 3 ขั้นปฏิบัติการ (Implementation Phase) ในขั้นนี้เป็นการนำรูปแบบที่ได้ออกแบบร่วมกัน นำสู่การปฏิบัติในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนรวมที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 5 โรงเรียน โดยมีขั้นตอนการนำรูปแบบลงสู่การปฏิบัติ ดังนี้

3.1 การนำแผนการปฏิบัติการลงสู่การปฏิบัติ ครั้งที่ 1 เป็นการนำแผนการปฏิบัติการที่ได้จากการออกแบบ เพื่อการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรวมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ครั้งที่ 1 ตามรูปแบบ CoCoOut21 Model และกำหนดการลงพื้นที่เพื่อนิเทศติดตาม จำนวน 2 ครั้ง และผลการลงพื้นที่ติดตามของวิทยากรในการนิเทศแบบพี่เลี้ยง (Coaching and Mentoring) เป็นการประชุมร่วมกันระหว่างทีมผู้เชี่ยวชาญกับบุคลากรของโรงเรียน และผู้ปกครองของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ในลักษณะการประชุมกรณีโรงเรียนศึกษา (School Case Conference) โดยมีตารางกำหนดการประชุมเชิงปฏิบัติการดังนี้

ตารางการประชุมเชิงปฏิบัติการ ครั้งที่ 1

ตารางที่ 4.2 แสดงกำหนดการประชุมเชิงปฏิบัติการ ครั้งที่ 1

เวลา	กิจกรรม	ผู้นำกิจกรรม
08.30–09.00 น.	ลงทะเบียน	นักวิจัยและผู้ช่วยนักวิจัย
09.00–10.00 น.	-โรงเรียนกล่าวต้อนรับ -นักวิจัยกล่าวชี้แจงโครงการวิจัย และแนะนำทีมวิทยากร -โรงเรียนแนะนำบุคลากรที่เข้าร่วมโครงการและนำเสนอ การจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ	-ผู้บริหารโรงเรียน -นักวิจัย -ผู้บริหารโรงเรียน
10.00–11.00 น.	การจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ และ แนวคิดทฤษฎีการจัดการเรียนรวม	บุคลากรจากภาควิชาการศึกษา พิเศษ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
11.00–12.00 น.	การส่งต่อ การคัดกรองเด็ก การทดสอบเชาวน์ปัญญา การออกหนังสือรับรองความพิการ	บุคลากรจากสถาบันพัฒนาการเด็ก ราชนครินทร์ เชียงใหม่
12.00–13.00 น.	พักรับประทานอาหารกลางวัน	
13.00–14.30 น.	การบริหารจัดการการเรียนรวม การจัดทำแผนการจัด การศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) การสนับสนุน สื่อ สิ่งอำนวยความสะดวก และการนิเทศติดตาม	บุคลากรจากศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 8 และบุคลากรจาก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาการ ประถมศึกษา เชียงใหม่
14.30–16.00 น.	เปิดเวทีการแลกเปลี่ยนระหว่างบุคลากรของโรงเรียนกับ ทีมผู้เชี่ยวชาญ	ผู้เข้าร่วมประชุมทุกคน
16.00–16.30 น.	นักวิจัยสรุปแนวทางการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความ ต้องการพิเศษของโรงเรียน และปิดประชุม	นักวิจัย

นักวิจัยนำแผนการปฏิบัติการ เพื่อการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรวมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ตามหลักการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้การนิเทศแบบพี่เลี้ยง (Coaching and Mentoring) ในลักษณะการประชุมกรณีโรงเรียนศึกษา (School Case Conference) ซึ่งผลการประชุมเชิงปฏิบัติการพบว่า

3.1.1 โรงเรียนบ้านปากเหมือง ตำบลข้าวมุง อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ โดยมีทีมผู้เชี่ยวชาญ ประกอบด้วย บุคลากรของศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 8 บุคลากรของสถาบันพัฒนาการเด็กราชนครินทร์ กรมสุขภาพจิต จังหวัดเชียงใหม่ บุคลากรของภาควิชาการศึกษาพิเศษ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ และบุคลากรของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 4 เมื่อวันที่ 8 มกราคม 2561 ณ ห้องประชุมโรงเรียนบ้านปากเหมือง มีบุคลากรของโรงเรียนและผู้ปกครองเข้าร่วมประชุมจำนวน 21 คน

เริ่มประชุมเวลา 08.30 น.

ผู้บริหารโรงเรียนกล่าวต้อนรับทีมวิทยากรและนักวิจัย

นักวิจัยได้ดำเนินการประชุมดังนี้

1. นักวิจัยขอให้ผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนได้แนะนำตนเองให้ที่ประชุมได้รับทราบ และขอให้บุคลากรของโรงเรียนแนะนำตนเอง ตามลำดับ
2. นักวิจัยได้ชี้แจงโครงการวิจัยและวัตถุประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้ ให้ที่ประชุมได้รับทราบ
3. นักวิจัยขอให้ผู้บริหารโรงเรียนได้นำเสนอการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษที่ผ่านมาให้ที่ประชุมได้รับทราบ ดังนี้

โรงเรียนบ้านปากเหมือง ตำบลขัวมุง อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงใหม่ เขต 4 จัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา และการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ประถมศึกษาปีที่ 1 – มัธยมศึกษาปีที่ 3) อย่างมีประสิทธิภาพและคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา โดยมี วิสัยทัศน์ว่า โรงเรียนบ้านปากเหมือง ลือเลื่องภูมิปัญญา นาฏลีลามวยไทย สวยใสพื่อนสารภี เทคโนโลยีฝึกฝน สร้างคนรักการอ่าน สถานศึกษาสวยงาม ลือนามเศรษฐกิจพอเพียง มีปรัชญาว่า การศึกษา คือ การพัฒนาคุณภาพชีวิต และมีคำขวัญว่า วิชาการประจักษ์ อนุรักษ์ภูมิปัญญา ลีลาการแสดง เป็นแหล่งศึกษา พัฒนาการอ่าน รอบด้านงามตา พัฒนาไอที ตามวิถีพอเพียง นอกจากนี้ มีเป้าประสงค์ทางการศึกษา ดังนี้ 1) นักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรม ตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 2) นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา 3) สถานศึกษาให้บริการทางการศึกษาที่มีประสิทธิภาพและมีคุณภาพ 4) ครูมีศักยภาพและสมรรถนะเพียงพอต่อการจัดการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 5) สถานศึกษาดำเนินชีวิตตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และ 6) นักเรียนดำเนินชีวิตตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ด้านการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ โรงเรียนบ้านปากเหมืองเป็นโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2553 ทำการคัดกรองเด็กพิเศษโดยใช้แบบคัดกรองของ KUS-SI คัดกรองโดยครูที่ผ่านการอบรมจากศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 8 ได้แก่ 1) นายสามารถ จันทร์แจ่ม ครูชำนาญการพิเศษ 2) นางพรสวรรค์ ขาวเวียง ครูชำนาญการพิเศษ และ 3) นางทองพิมพ์ โตลอย ครูชำนาญการพิเศษ การจัดการเรียนการสอน โรงเรียนบ้านปากเหมืองได้จัดเรียนร่วมระหว่างเด็กที่มีความต้องการพิเศษร่วมกับเด็กปกติในชั้นเรียนตามปกติโดยครูประจำวิชาและครูกลุ่มสาระนอกจากนี้โรงเรียนยังได้จัดการสอนเสริมแก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษตามตารางเรียนเสริมของเด็กแต่ละคน โดยมีครูพี่เลี้ยงเด็กที่มีความต้องการพิเศษเป็นผู้สอน

4. นักวิจัยขอให้ครูผู้สอนในชั้นเรียนที่มีเด็กที่มีความต้องการพิเศษได้นำเสนอการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษให้ที่ประชุมได้รับทราบ โดยนำเสนอผลการจัดการศึกษา

และปัญหาที่เกิดขึ้นด้วย และนักวิจัยได้สอบถามผู้ปกครองถึงการเลี้ยงดูและการประสานความร่วมมือกับโรงเรียน พร้อมเปิดเวทีการแลกเปลี่ยนระหว่างบุคลากรของโรงเรียนกับทีมผู้เชี่ยวชาญ

5. นักวิจัยสรุปผลจากการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษของโรงเรียนบ้านปากเหมือง พบว่า มีผลจากการจัดการศึกษาหลายประเด็น ได้แก่

5.1 การคัดกรองเด็กที่มีความต้องการพิเศษ โรงเรียนบ้านปากเหมืองได้คัดกรองเด็กที่มีความต้องการพิเศษ โดยครูที่ผ่านการอบรมการคัดกรองจากศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 8 และใช้เครื่องมือ แบบคัดกรอง KUS-SI Rating Scales : ADHD/LD/Autism (PDDs) เป็นแบบคัดกรองที่สร้างขึ้นด้วยความร่วมมือกันของ 2 หน่วยงาน คือ โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา (Kasetsart University Laboratory School, Center for Educational Research and Development - KUS) และสาขาวิชาจิตเวชเด็กและวัยรุ่น ภาควิชาจิตเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล (Faculty of Medicine Siriraj Hospital-SI) พบว่าโรงเรียนบ้านปากเหมืองมีนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ จำนวน 36 คน เป็นเด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ จำนวน 34 คน เด็กออทิสติก จำนวน 1 คน และเด็กที่มีความบกพร่องทางพฤติกรรม หรืออารมณ์ จำนวน 1 คน วิทยากรจากศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 8 และวิทยากรจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 4 ได้แนะนำให้โรงเรียนใช้แบบคัดกรองของกระทรวงศึกษาธิการ เนื่องจากการส่งผลการคัดกรองเด็กที่มีความต้องการพิเศษต้องใช้แบบฟอร์มการคัดกรองของกระทรวงศึกษาธิการ เท่านั้น

5.2 การจัดการเรียนการสอน โรงเรียนบ้านปากเหมืองจัดการเรียนการสอนเด็กที่มีความต้องการโดยการจัดเรียนร่วมเต็มเวลา และให้การสอนเสริมเด็กในห้องเสริมวิชาการเป็นรายบุคคลตามความต้องการพิเศษจำเป็นของเด็กแต่ละคน ตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (Individualized Education Plan : IEP) โดยใช้เทคนิคการสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อนและการเสริมแรงทางบวก โดยใช้การเล่นของเล่นที่เด็กชอบเป็นรางวัล แต่ยังพบปัญหาพฤติกรรมของเด็กออทิสติกที่ชอบออกนอกห้องเรียนเป็นประจำ วิทยากรจากสถาบันพัฒนาการเด็กราชนครินทร์และวิทยากรจากศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 8 ได้ให้ข้อเสนอแนะว่า ครูควรจัดการพฤติกรรมเด็กโดยการวางเงื่อนไข ควรมีการเสริมแรงทุกครั้งที่เด็กแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์

5.3 ผู้ปกครองปรึกษาการจัดการพฤติกรรมของเด็ก เนื่องจากเด็กมีปัญหาพฤติกรรมที่รุนแรงมักจะทำร้ายเพื่อนเป็นประจำ และเมื่อกลับบ้านเด็กจะถูกพ่อตีทุกครั้ง วันต่อมาเด็กก็จะทำร้ายเพื่อนอีก และพ่อก็จะตีเด็กเป็นการลงโทษทุกครั้ง แม่เคยให้ข้อเสนอแนะพ่อเป็นประจำ แต่พ่อก็ยังทำโทษลูกอยู่เหมือนเดิม วิทยากรจากสถาบันพัฒนาการเด็กราชนครินทร์ วิทยากรจากศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 8 และวิทยากรจากภาควิชาการศึกษาพิเศษได้ให้ข้อเสนอแนะว่า ครูควรจัดการพฤติกรรมเด็กโดยการวางเงื่อนไข ควรมีการเสริมแรงทุกครั้งที่เด็กแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์ แต่ใน

กรณีนี้ ควรมีการให้คำปรึกษาทุกคนที่เกี่ยวข้องกับเด็กในลักษณะการให้คำปรึกษารอบครัว (Family Conference) ที่ต้องให้ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทางให้ความช่วยเหลือ เนื่องจากปัญหาที่เกิดมาจากการกระทำของคนในครอบครัว จึงส่งผลให้เด็กมีปัญหาพฤติกรรมเช่นนี้

5.4 การประสานความร่วมมือกันระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองเด็กที่มีความต้องการพิเศษมีค่อนข้างน้อย เนื่องจากผู้ปกครองมีภาระทางเศรษฐกิจจึงมีเวลาในการดูแลเด็กที่มีความต้องการพิเศษค่อนข้างน้อย จึงมอบภาระนี้ให้ครูเป็นผู้จัดการศึกษาสำหรับเด็กเพียงลำพัง ผู้อำนวยการโรงเรียนได้แจ้งให้ที่ประชุมรับทราบว่า ภายหลังการประชุมครั้งนี้แล้ว ทางโรงเรียนบ้านปากเหมืองจะเชิญผู้ปกครองเด็กที่มีความต้องการพิเศษมาประชุมร่วมกัน เพื่อช่วยกันส่งเสริมการศึกษาของเด็กที่มีความต้องการพิเศษไปในทิศทางเดียวกัน

6. กำหนดการประชุมครั้งต่อไป โดยนักวิจัยจะได้ประสานกับผู้ปกครองโรงเรียน เพื่อหาช่วงเวลาในการประชุมที่เหมาะสมต่อไป

ปิดประชุม เวลา 16.30 น.

3.1.2 โรงเรียนเวฬุวัน (สารภีชนานุกุล) ตำบลยางเนิ้ง อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ โดยมีทีมผู้เชี่ยวชาญ ประกอบด้วย บุคลากรของศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 8 บุคลากรของสถาบันพัฒนาการเด็กราชนครินทร์ กรมสุขภาพจิต จังหวัดเชียงใหม่ บุคลากรของภาควิชาการศึกษาพิเศษ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ และบุคลากรของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 4 เมื่อวันที่ 9 มกราคม 2561 ณ ห้องประชุมโรงเรียนเวฬุวัน (สารภีชนานุกุล) มีบุคลากรของโรงเรียนเข้าและผู้ปกครองร่วมประชุมจำนวน 30 คน

เริ่มประชุมเวลา 08.30 น.

ผู้บริหารโรงเรียนกล่าวต้อนรับทีมวิทยากรและนักวิจัย

นักวิจัยได้ดำเนินการประชุมดังนี้

1. นักวิจัยขอให้ผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนได้แนะนำตนเองให้ที่ประชุมได้รับทราบ และขอให้บุคลากรของโรงเรียนแนะนำตนเอง ตามลำดับ
2. นักวิจัยได้ชี้แจงโครงการวิจัยและวัตถุประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้ ให้ที่ประชุมได้รับทราบ
3. นักวิจัยขอให้ผู้บริหารโรงเรียนได้นำเสนอการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษที่ผ่านมาให้ที่ประชุมได้รับทราบ ดังนี้

โรงเรียนเวฬุวัน (สารภีชนานุกุล) ตำบลยางเนิ้ง อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงใหม่ เขต 4 เปิดสอนตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาลถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยมีคำขวัญของโรงเรียนว่า “ความรู้ดี กีฬาเด่น ทำงานเป็น เน้นคุณธรรม” มีวิสัยทัศน์ว่า “มุ่งสร้างนักเรียนให้เป็นคนดี คนแกร่ง คนเก่ง” มีอัตลักษณ์ว่า ความเป็นคนดี คนแกร่ง และคนเก่ง มีเอกลักษณ์ว่า รักท้องถิ่น รักความเป็นไทย ศรัทธาในวิถีพุทธ และมีพันธกิจของโรงเรียนว่า 1) พัฒนา

ระบบบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพ 2) พัฒนาระบบการจัดการเรียนมุ่งสู่การบูรณาการ เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ครูมืออาชีพ พัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี คนเก่ง มีสุข รู้เท่าทันเทคโนโลยี 3) ส่งเสริม สนับสนุนให้ชุมชนเข้ามามีบทบาท มีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาอย่างแท้จริง 4) จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึง และมีความเสมอภาค 5) จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ และ 6) พัฒนาระบบการในระบบของโรงเรียนหนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝัน

ด้านการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ โรงเรียนเวฬุวัน (สารภีชนานุกูล) ได้รับคัดเลือกให้เป็นโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมของเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 4 ตั้งแต่ปีการศึกษา 2551 ต่อมาปีการศึกษา 2557 ได้รับคัดเลือกให้เป็นโรงเรียนต้นแบบการจัดการเรียนร่วม ของเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่จนถึงปัจจุบัน การจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนของโรงเรียนเวฬุวัน (สารภีชนานุกูล) โดยมีห้องเสริมวิชาการในปีการศึกษา 2560 มีนักเรียนเรียนร่วม จำนวน 102 คน

4. นักวิจัยขอให้ครูผู้สอนในชั้นเรียนที่มีเด็กที่มีความต้องการพิเศษได้นำเสนอการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษให้ที่ประชุมได้รับทราบ โดยนำเสนอผลการจัดการศึกษา และปัญหาที่เกิดขึ้นด้วย และนักวิจัยได้สอบถามผู้ปกครองถึงการเลี้ยงดูและการประสานความร่วมมือกับโรงเรียน พร้อมเปิดเวทีการแลกเปลี่ยนระหว่างบุคลากรของโรงเรียนกับทีมผู้เชี่ยวชาญ

5. นักวิจัยสรุปผลจากการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษของโรงเรียนเวฬุวัน (สารภีชนานุกูล) พบว่า มีผลจากการจัดการศึกษาหลายประเด็น ได้แก่

5.1 การรับเด็กเข้าศึกษาในโรงเรียนเวฬุวัน (สารภีชนานุกูล) ส่วนหนึ่งเป็นการรับเด็กนอกเขตบริการของโรงเรียน เนื่องจากการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษของโรงเรียนเดิมมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อเด็ก ส่งผลให้ผู้ปกครองจำเป็นต้องย้ายที่พักอาศัยและย้ายสถานที่ทำงานมาอยู่ในเขตพื้นที่บริการของโรงเรียนวัดเวฬุวัน (สารภีชนานุกูล) เนื่องจากครูของโรงเรียนวัดเวฬุวัน (สารภีชนานุกูล) ให้ความสนใจการจัดการเรียนการสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษดี นอกจากนี้ ยังพบว่าโรงเรียนอื่น ๆ จะส่งต่อเด็กมาที่โรงเรียนวัดเวฬุวัน (สารภีชนานุกูล) มากขึ้นทุกปีการศึกษา

5.2 การคัดกรองเด็ก โรงเรียนวัดเวฬุวัน (สารภีชนานุกูล) ได้คัดกรองเด็กที่มีความต้องการพิเศษ โดยครูการศึกษาพิเศษที่ผ่านการอบรมการคัดกรองจากศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 8 และใช้เครื่องมือ เป็นแบบคัดกรองของกระทรวงศึกษาธิการและแบบคัดกรอง KUS-SI Rating Scales : ADHD/LD/Autism (PDDs) ทำให้ได้ผลคัดกรองที่ค่อนข้างชัดเจน จึงส่งผลให้ครูประจำชั้นและครูการศึกษาพิเศษสามารถวางแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) ได้ตรงตามความต้องการพิเศษของเด็กแต่ละคนได้ ยิ่งกว่านี้ โรงเรียนวัดเวฬุวัน (สารภีชนานุกูล) ได้จัดการเรียนรวมระหว่างเด็กที่มีความต้องการพิเศษกับเด็กปกติในชั้นเรียนปกติ และมีการสอนเสริมวิชาการในห้องสอนเสริมโดยครู

การศึกษาพิเศษสำหรับเด็กเป็นรายบุคคลและใช้เทคนิคการสอนแบบบูรณาการร่วมกับการสอบแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

5.3 การส่งต่อ ผู้ปกครองสอบถามถึงการส่งต่อจากโรงพยาบาลในพื้นที่ที่อยู่นอกเขตบริการของโรงเรียนวัดเวฬุวัน (สารภีชนานุกูล) ส่งต่อไปที่สถาบันพัฒนาการเด็กราชนครินทร์ เชียงใหม่ ผู้ปกครองจำเป็นต้องย้ายที่พักอาศัยหรือไม่ เพื่อจะได้เข้ารับการส่งต่อของโรงพยาบาลสารภี วิทยาการจากสถาบันพัฒนาการเด็กราชนครินทร์ เชียงใหม่อธิบายขั้นตอนการส่งต่อเด็กทั้งขั้นตอนปกติและขั้นตอนพิเศษ โดยขั้นตอนปกติจะมีการส่งต่อตามขั้นตอนของโรงพยาบาลต่อโรงพยาบาลตามสิทธิบัตรทองของผู้พิการ ซึ่งอาจจะใช้เวลาค่อนข้างนาน การส่งต่อในขั้นตอนพิเศษ ผู้ปกครองสามารถนำเด็กไปรอรับการตรวจได้ด้วยตนเองทุกวัน ซึ่งแพทย์ของสถาบันพัฒนาการเด็กราชนครินทร์ เชียงใหม่จะรับตรวจเด็กที่มาตรวจ วันละ 5 คนเท่านั้น ดังนั้นผู้ปกครองต้องมารอรับการตรวจแต่เช้า ประมาณก่อน 07.00 น. นอกจากนี้ ผู้ปกครองเด็กที่มีความต้องการพิเศษอธิบายขั้นตอนการจัดส่งเด็กนอกเขตพื้นที่บริการของโรงเรียนว่า สามารถใช้สำเนาทะเบียนบ้านของญาติหรือคนที่รู้จัก และแนบใบเสร็จรับเงินค่าน้ำ ค่าไฟฟ้าด้วย เพื่อแสดงว่ามีผู้อาศัยอยู่ในบ้านหลังนี้จริง ๆ

5.4 การเลี้ยงดูของผู้ปกครอง ผู้ปกครองของเด็กที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนวัดเวฬุวัน (สารภีชนานุกูล) กล่าวถึงการเลี้ยงดูบุตรของผู้ปกครองว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้างจึงมอบหมายการจัดการศึกษาให้แก่ครู แต่ผู้ปกครองยินดีที่จะให้ความร่วมมือกับทางโรงเรียนทุกเรื่อง และกลุ่มผู้ปกครองมีการประสานติดต่อ ปรึกษาปัญหาของบุตรของตนเอง จึงอยากให้ทางโรงเรียนมีการประชุมเหมือนการประชุมในครั้งนี เพื่อจะได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้การเลี้ยงดูบุตรหลานของตนเองได้ถูกวิธี ผู้อำนวยการโรงเรียนกล่าวว่า โรงเรียนจะจัดการประชุมผู้ปกครองของเด็กที่มีความต้องการพิเศษขึ้นและจะเชิญผู้เชี่ยวชาญจากศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 8 เข้าร่วมประชุมด้วย

6. กำหนดการประชุมครั้งต่อไป โดยนักวิจัยจะได้ประสานกับผู้อำนวยการโรงเรียน เพื่อหาช่วงเวลาในการประชุมที่เหมาะสมต่อไป

ปิดประชุม เวลา 16.30 น.

3.1.3 โรงเรียนสันทรายวิทยาคม ตำบลหนองหาร อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ โดยมีทีมผู้เชี่ยวชาญ ประกอบด้วย บุคลากรของศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 8 บุคลากรของสถาบันพัฒนาการเด็กราชนครินทร์ กรมสุขภาพจิต จังหวัดเชียงใหม่ บุคลากรของภาควิชาการศึกษาพิเศษ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ และบุคลากรของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 34 เมื่อวันที่ 15 มกราคม 2561 ณ ห้องประชุมโรงเรียนสันทรายวิทยาคม มีบุคลากรของโรงเรียนเข้าร่วมประชุมจำนวน 27 คน

เริ่มประชุมเวลา 08.30 น.

ผู้บริหารโรงเรียนกล่าวต้อนรับทีมวิทยากรและนักวิจัย

นักวิจัยได้ดำเนินการประชุมดังนี้

1. นักวิจัยขอให้ผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนได้แนะนำตนเองให้ที่ประชุมได้รับทราบ และขอให้บุคลากรของโรงเรียนแนะนำตนเอง ตามลำดับ
2. นักวิจัยได้ชี้แจงโครงการวิจัยและวัตถุประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้ ให้ที่ประชุมได้รับทราบ
3. นักวิจัยขอให้ผู้บริหารโรงเรียนได้นำเสนอการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษที่ผ่านมาให้ที่ประชุมได้รับทราบ ดังนี้

โรงเรียนสันทรายวิทยาคมได้เข้าโครงการโรงเรียนแกนนำเรียนร่วมในปี พ.ศ. 2553 ได้จัดการเรียนการสอนเป็นลักษณะเรียนร่วมทั้งนักเรียนปกติและนักเรียนที่มีความพิการ 9 ประเภท และได้ยกระดับให้เป็นโรงเรียนต้นแบบเรียนรวมในปี พ.ศ. 2558 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 34 ปัจจุบันมีนักเรียนเรียนร่วม ๖๙ คน มีครู ที่ทำงานฝ่ายเรียนร่วม 3 คน มีพี่เลี้ยงนักเรียน 1 คน ปีการศึกษา 2560 มีนักเรียนเรียนร่วมจำนวน 69 คน มีลักษณะความพิการ 4 ประเภท ดังนี้ 1) นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ 2) นักเรียนที่มีความบกพร่องทางร่างกาย 3) นักเรียนบกพร่องด้านสมาธิสั้น และ 4) นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้และสมาธิสั้น

โรงเรียนสันทรายวิทยาคมบริหารจัดการเรียนร่วมโดยใช้หลักการบริหาร 2 หลักการ ดังนี้ 1) หลักการบริหารจัดการเรียนร่วมโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (SBM) และ 2) หลักการบริหารจัดการเรียนร่วมโดยใช้โครงสร้างซีท (SEAT) ได้ดำเนินการดังนี้ (1) การจัดตั้งคณะกรรมการจัดการเรียนร่วม (2) การจัดสรรงบประมาณในการสนับสนุนการเรียนร่วม และ (3) พัฒนาอบรมครูในโรงเรียนเรียนร่วม เช่น การทำแผนการสอนรายบุคคล (IEP) และ การคัดกรองนักเรียนที่มีความพิการ 9 ประเภท 3) การปรับปรุงสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียนให้เหมาะสมกับนักเรียนพิการ 4) การดำเนินงานด้านกิจกรรมการเรียนการสอน (1) กิจกรรมสอนเสริมนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียน (LD) นักเรียนเรียนรู้ช้า (2) พัฒนาหลักสูตรให้เหมาะสมกับการเรียนการสอนสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ นักเรียนเรียนรู้ช้า และนักเรียนบกพร่องด้านสติปัญญา

รูปแบบการจัดการเรียนการสอนเรียนร่วม โรงเรียนสันทรายวิทยาคมจัดการเรียนร่วมรูปแบบการเรียนร่วมในชั้นปกติเต็มเวลา เป็นการจัดคนพิการเข้าเรียนร่วมกับคนทั่วไปและเหมือนกับคนทั่วไปทุกประการ คนที่จะเข้าเรียนในลักษณะนี้ควรเป็นคนพิการที่สามารถใช้เครื่องมือ สื่อหรืออุปกรณ์ช่วยเหลือชดเชยความพิการได้และมีระดับความพร้อม ตลอดจนวุฒิภาวะทางอารมณ์และสังคมอยู่ในเกณฑ์ที่ใกล้เคียงหรือเท่ากับคนทั่วไป ไม่ก่อให้เกิดการรบกวนระบบห้องเรียน

ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นกระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบ มีขั้นตอน ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีองค์ประกอบในการดำเนินงาน 5 ขั้นตอน คือ 1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) การคัดกรองนักเรียน 3) การป้องกันและแก้ไขปัญหาย 4) การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน และ 5) การส่งต่อ

นักเรียนบกพร่องทางร่างกายจะได้รับการดูแลจากครูประจำชั้นและก็ยังได้รับการดูแลจากครูงานเรียนร่วมอีกด้วย การดูแลและดูแลทั้งความเป็นอยู่ในโรงเรียนและการเรียน นักเรียนบกพร่องทางร่างกายครูจะเข้าไปพูดคุยกับเพื่อนนักเรียนในชั้นเรียนและฝากฝังให้เพื่อนช่วยดูแลเพื่อนทั้งการพาเพื่อนไปเรียนพาไปกินข้าวและพี่ๆที่โตก็ต้องช่วยเหลือน้องที่บกพร่องทางร่างกายในโรงเรียนด้วย จึงทำให้นักเรียนที่มีความบกพร่องทางร่างกายและนักเรียนปกติอยู่ร่วมกันได้อย่างอบอุ่นและเห็นใจเข้าใจซึ่งกันและกัน ผ่านกิจกรรมเพื่อนช่วยเพื่อน พี่ช่วยน้อง เราช่วยกัน

โรงเรียนสันทรายวิทยาคมได้จัดสื่อ สิ่งอำนวยความสะดวก และอุปกรณ์ต่าง ๆ เพื่ออำนวยความสะดวกแก่นักเรียน เช่น คอมพิวเตอร์ แท็บเล็ต อุปกรณ์ทดลองทางวิทยาศาสตร์ หนังสือเรียน ห้องสำหรับนักเรียนเรียนรวม ห้องน้ำสำหรับผู้บกพร่องทางร่างกาย อุปกรณ์การศึกษา ทางลาดขึ้นลงสำหรับผู้บกพร่องทางร่างกาย

4. นักวิจัยขอให้ครูผู้สอนในชั้นเรียนที่มีเด็กที่มีความต้องการพิเศษได้นำเสนอการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษให้ที่ประชุมได้รับทราบ พร้อมนำเสนอผลการจัดการศึกษาและปัญหาที่เกิดขึ้นด้วย และนักวิจัยได้สอบถามผู้ปกครองถึงการเลี้ยงดูและการประสานความร่วมมือกับโรงเรียนพร้อมเปิดเวทีการแลกเปลี่ยนระหว่างบุคลากรของโรงเรียนกับทีมผู้เชี่ยวชาญ

5. นักวิจัยสรุปผลจากการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษของโรงเรียนสันทรายวิทยาคม พบว่า มีผลจากการจัดการศึกษาหลายประเด็น ได้แก่

5.1 การจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ โรงเรียนสันทรายวิทยาคมได้รับการส่งต่อเด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกาย หรือการเคลื่อนไหว หรือสุขภาพจากโรงเรียนศรีสังวาล เชียงใหม่ ซึ่งเป็นโรงเรียนเฉพาะความพิการทางด้านร่างกาย หรือการเคลื่อนไหว หรือสุขภาพ การจัดการศึกษาสำหรับเด็กกลุ่มนี้จะไม่มีปัญหาด้านสติปัญญา แต่จะมีปัญหาด้านการเคลื่อนไหว เนื่องจากเด็กกลุ่มนี้จะไม่มีความยากลำบากในการเคลื่อนที่ด้วยรถเข็น (Wheel Chair) โดยปกติโรงเรียนจะจัดห้องเรียนให้เด็กกลุ่มนี้ที่ชั้นหนึ่ง แต่บางครั้งเด็กต้องขึ้นไปเรียนที่ชั้นสอง เด็กจึงมีความยากลำบากในการขึ้นไปเรียนชั้นสอง ดังนั้น โรงเรียนจึงมีกิจกรรมเพื่อนช่วยเพื่อ และกิจกรรมพี่ช่วยน้อง ซึ่งช่วยให้เด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกาย หรือการเคลื่อนไหว หรือสุขภาพสามารถได้รับการเรียนการสอนในชั้นเรียนรวมเป็นปกติ ในการนี้ วิทยากรจากสถาบันพัฒนาการเด็กราชนครินทร์ เชียงใหม่ วิทยากรจากมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่และวิทยากรจากศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 8 ได้ให้คำแนะนำว่า ควรมีการให้รางวัลแก่ตัวเด็ก หรือผู้ที่ให้การช่วยเหลือเด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกาย หรือการเคลื่อนไหว หรือสุขภาพ เพื่อคงพฤติกรรมที่ดีต่อไป ซึ่งรางวัลอาจจะเป็นใบประกาศนียบัตร หรือโล่

5.2 การคัดกรองเด็กที่มีความต้องการพิเศษ โรงเรียนสันทรายวิทยาคมได้มีการคัดกรองเด็กที่มีความต้องการพิเศษ โดยใช้แบบคัดกรองของกระทรวงศึกษาธิการ และผลการคัดกรอง พบว่า

มีนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ 45 คน นักเรียนที่มีความบกพร่องทางร่างกาย หรือการเคลื่อนไหว หรือสุขภาพ 20 คน นักเรียนบกพร่องด้านสมาธิสั้น 2 คน และนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้และสมาธิสั้น 2 คน ซึ่งการคัดกรองเด็กเพื่อให้ครูได้ทราบปัญหาและระดับความสามารถในการศึกษาของเด็กแต่ละคนเท่านั้น เพื่อช่วยให้ครูสามารถจัดการศึกษาได้ตรงตามความสามารถของเด็กแต่ละคน และจากผลการคัดกรองนี้ มีผู้ปกครองบางคนไม่ยอมรับการคัดกรองนี้ นอกจากนี้ ยังมีเด็กที่มีความต้องการพิเศษที่เป็นวัยรุ่น ไม่ยอมรับความบกพร่องของตนเอง วิทยากรจากสถาบันพัฒนาการเด็กราชนครินทร์ เชียงใหม่ให้คำชี้แนะว่า ควรส่งต่อเด็กกลุ่มที่ผู้ปกครองไม่ยอมรับและเด็กที่ไม่ยอมรับความบกพร่องของตนเองไปพบจิตแพทย์ หรือนักจิตวิทยาคลินิก เพื่อให้ผู้ปกครองและเด็กยอมรับความบกพร่องที่พบ

5.3 การจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) เพื่อขอรับการสนับสนุนการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษจากศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 8 ในปีการศึกษา 2560 โรงเรียนได้จัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) เพื่อขอรับการสนับสนุนเพียง 11 คน ซึ่งเป็นเด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ และได้รับการพิจารณาแค่ 3 คน เท่านั้น วิทยากรจากศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 8 ได้ให้คำชี้แนะว่าเด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกาย หรือการเคลื่อนไหว หรือสุขภาพที่เรียนที่โรงเรียนสันทรายวิทยาคม จำนวน 20 คน ควรต้องได้รับการช่วยเหลือก่อน ในปีการศึกษา 2561 ขอให้โรงเรียนจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) เพื่อขอรับการสนับสนุนการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษทุกคน

5.4 การจัดการเรียนการสอนของแต่ละกลุ่มสาระ ครูผู้สอนแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ได้อธิบายการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนรวม รวมถึงการจัดการพฤติกรรมเด็กสมาธิสั้น บกพร่องทางการเรียนรู้ วิทยากรจากมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่และวิทยากรจากศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 8 ได้ให้คำแนะว่า ครูผู้สอนสามารถจัดการเรียนรวมได้ดีแล้ว ควรมีการเสริมแรงทางบวกให้แก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษและผู้ให้ความช่วยเหลือ เพื่อให้คงพฤติกรรมที่พึงประสงค์ต่อไป การประเมินผลการจัดการเรียนการสอน ควรประเมินตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) แต่บุคลากรที่ได้รับการสนับสนุนจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 34 ที่สำเร็จการศึกษาในสาขาการศึกษาพิเศษได้ลาออก เนื่องจากสอบบรรจุเป็นข้าราชการได้ และบุคลากรที่ได้รับมาใหม่ไม่ได้สำเร็จการศึกษาในสาขาการศึกษาพิเศษ ซึ่งไม่สามารถช่วยเหลือในการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) ได้

5.5 ผู้ปกครองสอบถามถึงพฤติกรรมของบุตรที่เรียนรวมในโรงเรียนสันทรายวิทยาคม วิทยากรจากสถาบันพัฒนาการเด็กราชนครินทร์ เชียงใหม่ให้คำชี้แนะว่า ขอให้ผู้ปกครองพาเด็กไปพบแพทย์ที่สถานบันพัฒนาการเด็กราชนครินทร์ เชียงใหม่เพื่อให้แพทย์วินิจฉัย

5.6 การประสานงานในการจัดการเรียนรวมทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน บุคลากรของโรงเรียนสันทรายวิทยาคมได้อธิบายถึงความร่วมมือของบุคลากรในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษว่า โรงเรียนได้มีการประชุมบุคลากรของโรงเรียนถึงแนวทางในการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กกลุ่มนี้ โดยแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบให้แก่ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้และทุกระดับชั้นเรียน วิทยากรจากมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ วิทยากรจากศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 8 และวิทยากรจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 34 ได้ให้คำชี้แนะว่า โรงเรียนสามารถจัดการเรียนรวมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษได้ดีมาก นอกจากนี้ โรงเรียนควรมีการจัดทำรายงานผลการจัดการเรียนรวมในรูปแบบการวิจัย ในลักษณะที่โรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ (Professional Learning Community : PLC) ด้านการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ และโรงเรียนได้เสนอความต้องการว่าโรงเรียนความต้องการลิฟท์และสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกาย หรือการเคลื่อนไหว หรือสุขภาพที่เรียนรวม จำนวน 20 คน วิทยากรจากศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 8 และวิทยากรจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 34 ได้ให้ข้อเสนอแนะว่า โรงเรียนควรจัดทำโครงการเพื่อขอรับการสนับสนุนจากสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งถ้าหากโรงเรียนจะประสานความร่วมมือกับหน่วยงานราชการ โรงเรียนต้องส่งเรื่องผ่านหน่วยงานบังคับบัญชาเพื่อขอให้ส่งต่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป แต่หากโรงเรียนต้องการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานภาคเอกชน โรงเรียนสามารถประสานถึงหน่วยงานนั้น ๆ ได้โดยตรง เช่น การประสานความร่วมมือสนับสนุนการสร้างห้องน้ำกับสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 5 (ททบ.5)

6. กำหนดการประชุมครั้งต่อไป โดยนักวิจัยจะได้ประสานกับผู้อำนวยการโรงเรียน เพื่อหาช่วงเวลาในการประชุมที่เหมาะสมต่อไป

ปิดประชุม เวลา 16.30 น.

3.1.4 โรงเรียนบ้านเชียงดาว ตำบลเชียงดาว อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ โดยมีทีมผู้เชี่ยวชาญ ประกอบด้วย บุคลากรของศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 8 บุคลากรของสถาบันพัฒนาการเด็กราชนครินทร์ กรมสุขภาพจิต จังหวัดเชียงใหม่ บุคลากรของภาควิชาการศึกษาพิเศษ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ และบุคลากรของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 เมื่อวันที่ 22 มกราคม 2561 ณ ห้องประชุมโรงเรียนบ้านเชียงดาว มีบุคลากรของโรงเรียนเข้าร่วมประชุมจำนวน 20 คน

เริ่มประชุมเวลา 08.30 น.

ผู้บริหารโรงเรียนกล่าวต้อนรับทีมวิทยากรและนักวิจัย

นักวิจัยได้ดำเนินการประชุมดังนี้

1. นักวิจัยขอให้ผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนได้แนะนำตนเองให้ที่ประชุมได้รับทราบ และขอให้บุคลากรของโรงเรียนแนะนำตนเอง ตามลำดับ
2. นักวิจัยได้ชี้แจงโครงการวิจัยและวัตถุประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้ ให้ที่ประชุมได้รับทราบ
3. นักวิจัยขอให้ผู้บริหารโรงเรียนได้นำเสนอการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษที่ผ่านมาให้ที่ประชุมได้รับทราบ ดังนี้

โรงเรียนบ้านเชียงดาว ตำบลเชียงดาว อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงใหม่ เขต 3 จัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา และการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ประถมศึกษาปีที่ 1 – มัธยมศึกษาปีที่ 3) อย่างมีประสิทธิภาพและคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา โรงเรียนมีการพัฒนาคุณภาพของครูอย่างสม่ำเสมอ ประกอบกับโรงเรียนมีเครื่องคอมพิวเตอร์และสื่อคอมพิวเตอร์ช่วยสอน จนทำให้โรงเรียนต้องรับเด็กนอกเขตบริการเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะเด็กที่มีความต้องการพิเศษ เริ่มต้นการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2553 เพื่อให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษได้เรียนรู้เท่าเทียมกับเด็กปกติ และได้เรียนร่วมกับเด็กปกติทั่วไป ในปัจจุบันให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษได้เรียนร่วมกับเด็กปกติในห้องเรียนของตนเอง โดยครูได้จัดทำแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล (แผน IEP) ที่มีความแตกต่างกันไปและได้เรียนทุกวิชาเหมือนกับเด็กปกติแต่จะแยกเกณฑ์การประเมินที่แตกต่างกัน เมื่อ 5 ปีที่แล้ว ทางโรงเรียนได้ตำแหน่งครูพี่เลี้ยงเด็กพิเศษมาช่วยสอนจะให้เด็กไปเรียนกับครูพี่เลี้ยงเฉพาะวิชาภาษาไทย แล้วกลับมาเรียนวิชาอื่นๆกับเพื่อนตามปกติ วิธีการคัดกรองเด็ก เริ่มตั้งแต่โรงเรียนรับเด็กนักเรียนที่อยู่ในพื้นที่เขตบริการของโรงเรียนที่มีอายุถึงเกณฑ์การเข้าเรียน พอเข้าชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ให้ครูประจำชั้นสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของเด็ก ถ้าคนไหนมีปัญหาที่ประสานงานกับผู้ปกครองรายงานเกี่ยวกับการเรียนรู้ของเด็กและพฤติกรรมที่แตกต่างจากคนอื่นและหาแนวทางการแก้ปัญหาาร่วมกัน มีบางกรณีผู้ปกครองให้ข้อมูลกับทางโรงเรียนตามตรงว่าเป็นเด็กออทิสติก ซึ่งเด็กบางส่วนจะถูกคัดกรองเบื้องต้นโดยครูที่ผ่านการอบรมและมีวุฒิปัตรีที่ผ่านการคัดกรองของการศึกษาพิเศษเขตการศึกษา 8 และบางส่วนให้ผู้ปกครองนำเด็กไปตรวจที่ราชชนรินทร์แล้วนำผลการตรวจมาให้ทางโรงเรียน

การจัดการเรียนการสอน โรงเรียนได้เตรียมเด็กปกติก็จะเข้าใจและรวมเรียนรู้กับเด็กที่มีความต้องการพิเศษอย่างมีความสุข และให้การช่วยเหลือเด็กเหล่านั้นเป็นอย่างดี รวมถึงผู้ปกครองของนักเรียนปกติมีปฏิกิริยาต่อการจัดการเรียนรวมของโรงเรียน โดยการยอมรับและให้การสนับสนุนต่อการจัดการเรียนรวมของโรงเรียนและช่วยเหลือเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

ในการวางแผนการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ โรงเรียนได้ดำเนินการคัดกรองเด็กที่มีความต้องการพิเศษ เขียนแผนรายบุคคล (แผน IEP) ให้คณะครูสอนตามแผน รายงานให้ผู้ปกครองทราบ

โรงเรียนมีปัญหาในการจัดการสอนเสริมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ได้แก่

1. ขาดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถที่จบการศึกษาพิเศษโดยตรง
2. ครูบางคนขาดความรู้ความเข้าใจในตัวเด็กที่มีความต้องการพิเศษ
3. บุคลากรครูมีไม่เพียงพอหรือน้อย ต้องรับผิดชอบเด็กทั้งปกติและเด็กพิเศษ
4. งบประมาณในการพัฒนาเด็กที่มีความต้องการพิเศษมีน้อย
5. ผู้ปกครองบางคนโยนภาระของเด็กที่มีความต้องการพิเศษให้กับทางโรงเรียน และไม่ให้ความร่วมมือ

ความร่วมมือ

4. นักวิจัยขอให้ครูผู้สอนในชั้นเรียนที่มีเด็กที่มีความต้องการพิเศษได้นำเสนอการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษให้ที่ประชุมได้รับทราบ พร้อมนำเสนอผลการจัดการศึกษาและปัญหาที่เกิดขึ้นด้วย พร้อมเปิดเวทีการแลกเปลี่ยนระหว่างบุคลากรของโรงเรียนกับทีมผู้เชี่ยวชาญ

5. นักวิจัยสรุปผลจากการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษของโรงเรียนบ้านเชียงดาว พบว่า มีผลจากการจัดการศึกษาหลายประเด็น ได้แก่

5.1 ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ได้อธิบายถึงการจัดการเรียนรวมของเด็กออทิสติกที่เรียนรวมในชั้นเรียนรวมโดยได้รับความร่วมมือจากผู้ปกครองด้วยดี ครูผู้สอนอธิบายถึงเนื้อหาที่ครูสอน ซึ่งเด็กยังเรียนได้ไม่เป็นไปตามเป้าหมาย วิทยากรจากสถาบันพัฒนาการเด็กราชนครินทร์ได้ให้ข้อเสนอแนะว่าตามที่ครูได้นำเสนอ วิทยากรวิเคราะห์และประเมินแล้วว่าเด็กไม่น่ามีระดับความสามารถตามที่เนื้อหาที่ครูนำมาสอน ครูควรลดระดับความยากง่ายของเนื้อหาให้สอดคล้องกับระดับความสามารถที่แท้จริงของเด็ก เนื่องจากการจัดการเรียนการสอนในสาระการเรียนรู้ที่ผ่านมาเด็กยังไม่มีความพร้อมในการศึกษา

ประกอบกับการเลี้ยงดูเด็กที่บ้าน คุณยายเป็นผู้เลี้ยงดูหลานด้วยตนเอง เนื่องจากแม่ไปทำงานที่ต่างจังหวัด ด้วยความรักที่ยาวมีต่อหลานมาก ยายจึงช่วยเหลือเด็กทุกกิจกรรมและตามใจเด็กมาก และเมื่อมีคนให้คำแนะนำเรื่องการดูแลหลาน คุณยายมักจะเห็นแย้งทุกครั้งและไม่รับฟังคำแนะนำนั้น ๆ วิทยากรจากมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่และวิทยากรจากศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 8 ได้แนะนำให้คุณยายมาพบผู้เชี่ยวชาญในการลงพื้นที่ครั้งต่อไป

5.2 ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานพื้นฐานอาชีพและเทคโนโลยีได้อธิบายการจัดการเรียนรวมของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาและเด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ โดยครูได้ใช้วิธีการให้เด็กลงมือปฏิบัติในการทำความสะอาดห้องเรียนและการปลูกผัก ซึ่งเด็กพิเศษมีความสามารถในการลงมือปฏิบัติได้ดีมาก ในการเรียนภาคปฏิบัตินี้นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษสามารถช่วยเหลือเพื่อนนักเรียนปกติได้ แล้วครูจึงสรุปผลร่วมกับนักเรียน ในขั้นการสรุปผลการเรียน นักเรียนปกติสามารถช่วยเหลือนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ วิทยากรจากมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ วิทยากรจากศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 8 ชื่นชมวิธีการสอนของครู ว่าเป็นเทคนิค

การสอนในชั้นเรียนรวมอย่างเหมาะสมมากที่สุดที่ให้ความสำคัญกับเทคนิคการสอนแบบ “เพื่อนช่วยเพื่อน (Peer Tutoring)” ซึ่งเป็นวิธีการสอนที่ส่งเสริมให้เด็กประสบความสำเร็จในการศึกษาร่วมกัน และส่งผลต่อการดำรงชีวิตของเด็กในอนาคตเมื่อเด็กสำเร็จการศึกษาไปแล้ว

5.3 การวัดและการประเมินผลการเรียนการสอน โรงเรียนบ้านเชียงดาวพบปัญหาในการทดสอบเด็กในแต่ละภาคเรียน ซึ่งพบว่าเด็กที่มีความต้องการพิเศษไม่สามารถทำแบบทดสอบได้ ครูจึงได้สอบถามเด็กและพบว่า เด็กที่มีความต้องการพิเศษบางคนไม่สามารถอ่านข้อคำถามได้ เด็กบางคนอ่านได้บ้าง แต่ไม่สามารถตีความข้อคำถามได้ ดังนั้นครูจึงได้ช่วยอ่านข้อสอบให้เด็ก แต่ผลการสอบก็ยังไม่เป็นไปตามเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้ในแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล ครูจึงได้ปรับเกณฑ์การประเมิน ลดจำนวนข้อคำถามให้น้อยกว่านักเรียนปกติ นอกจากนี้ครูได้ประเมินผลจากการปฏิบัติจริงสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้

5.4 การสร้างเจตคติสำหรับเด็กปกติที่มีต่อเด็กที่มีความต้องการพิเศษ เนื่องจากเด็กที่เรียนระดับมัธยมศึกษาเด็กเป็นวัยรุ่น และเด็กที่มีความต้องการพิเศษบางคนจะอายเพื่อนและไม่ยอมรับความบกพร่องของตนเอง ซึ่งส่งผลต่อการศึกษาของเด็กได้ โรงเรียนบ้านเชียงดาวจึงได้ให้ครูที่ปรึกษาในแต่ละชั้นเรียนที่มีนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนรวมทำความเข้าใจและอธิบายให้นักเรียนปกติได้เข้าใจและช่วยเหลือนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ซึ่งได้รับการสนับสนุนเป็นอย่างดีจากนักเรียนปกติ นอกจากนี้ทางโรงเรียนมีการสอนเสริมสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในห้องสอนเสริมตามความต้องการจำเป็นของเด็กแต่ละคนด้วย วิทยากรจากสถาบันพัฒนาการเด็กราชนครินทร์ได้ให้คำแนะนำว่าควรมีการเสริมแรงทางสังคม โดยการให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษรับผิดชอบในหน้าที่ใดหน้าที่หนึ่งในชั้นเรียน เพื่อให้เด็กได้มีส่วนร่วมรับผิดชอบชั้นเรียนร่วมกับเพื่อน ๆ และอาจจะเปลี่ยนกิจกรรมที่รับผิดชอบในแต่ละภาคเรียน

6. กำหนดการประชุมครั้งต่อไป โดยนักวิจัยจะได้ประสานกับผู้อำนวยการโรงเรียน เพื่อหาช่วงเวลาในการประชุมที่เหมาะสมต่อไป

ปิดประชุม เวลา 16.30 น.

3.1.5 โรงเรียนมิตรมวลชน ตำบลปิงโค้ง อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ โดยมีทีมผู้เชี่ยวชาญ ประกอบด้วย บุคลากรของศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 8 บุคลากรของสถาบันพัฒนาการเด็กราชนครินทร์ กรมสุขภาพจิต จังหวัดเชียงใหม่ บุคลากรของภาควิชาการศึกษาพิเศษ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ และบุคลากรของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 เมื่อวันที่ 23 มกราคม 2561 ณ ห้องประชุมโรงเรียนมิตรมวลชน มีบุคลากรของโรงเรียนเข้าร่วมประชุมจำนวน 28 คน

เริ่มประชุมเวลา 08.30 น.

ผู้บริหารโรงเรียนกล่าวต้อนรับทีมวิทยากรและนักวิจัย

นักวิจัยได้ดำเนินการประชุมดังนี้

1. นักวิจัยขอให้ผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนได้แนะนำตนเองให้ที่ประชุมได้รับทราบ และขอให้บุคลากรของโรงเรียนแนะนำตนเอง ตามลำดับ
2. นักวิจัยได้ชี้แจงโครงการวิจัยและวัตถุประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้ ให้ที่ประชุมได้รับทราบ
3. นักวิจัยขอให้ผู้บริหารโรงเรียนได้นำเสนอการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษที่ผ่านมาให้ที่ประชุมได้รับทราบ ดังนี้

โรงเรียนมิตรมวลชน ตำบลปึงโค้ง อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงใหม่ เขต 3 จัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา และการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ประถมศึกษาปีที่ 1 – มัธยมศึกษาปีที่ 3) อย่างมีประสิทธิภาพและคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา นักเรียนส่วนใหญ่เป็นนักเรียนชนเผ่า โดยมีปรัชญาของโรงเรียนว่า จัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตและเตรียมคนสู่สังคม คำขวัญของโรงเรียนว่า เรียนดีมีคุณธรรมนำชุมชนพัฒนา สืประจําโรงเรียน สีแดงและสีเขียว สีแดง หมายถึงความรักในมวลมนุษยชาติ สีเขียว หมายถึง ความรักในธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และมีอัตลักษณ์โรงเรียนว่า จงรักภักดี สามัคคีธรรม เริ่มต้นการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2546 ในปี พ.ศ. 2548 ได้รับคัดเลือกให้เป็นโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 และศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 8 ปี พ.ศ. 2558 ได้รับเลือกเป็นโรงเรียนต้นแบบการจัดการเรียนร่วม โดยได้รับความร่วมมือจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและบุคลากรของโรงเรียน มีเด็กที่มีความต้องการพิเศษเรียนรวมในโรงเรียนในปีการศึกษา 2560 จำนวน 64 คน เป็นนักเรียนชาย 45 คน นักเรียนหญิง 19 คน นักเรียนส่วนใหญ่ประสบความสำเร็จในการศึกษาเป็นอย่างดี

4. นักวิจัยขอให้ครูผู้สอนในชั้นเรียนที่มีเด็กที่มีความต้องการพิเศษได้นำเสนอการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษให้ที่ประชุมได้รับทราบ พร้อมนำเสนอผลการจัดการศึกษาและปัญหาที่เกิดขึ้นด้วย พร้อมเปิดเวทีการแลกเปลี่ยนระหว่างบุคลากรของโรงเรียนกับทีมผู้เชี่ยวชาญ

5. นักวิจัยสรุปผลจากการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษของโรงเรียนมิตรมวลชน พบว่า มีผลจากการจัดการศึกษาหลายประเด็น ได้แก่

5.1 ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 การจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการและใช้วิธีการ Active Learning โดยครูใช้การเรียนการสอนแบบโครงงาน (Project based Learning) ให้เด็กได้ลงมือปฏิบัติ เช่น การผลิตถ่านอัดแท่งร่วมกันทั้งเด็กปกติและเด็กที่มีความต้องการพิเศษ โดยเด็กที่มีความต้องการพิเศษมีทักษะการลงมือปฏิบัติได้ดีกว่าเด็กปกติ ยกเว้นทักษะด้านวิชาการที่เด็กปกติต้องช่วยเหลือ และเด็กที่มีความต้องการพิเศษมีปัญหาทางด้านพฤติกรรมร่วมด้วย วิทยากรจากสถาบันพัฒนาการเด็กราชนครินทร์ กรมสุขภาพจิต จังหวัดเชียงใหม่ ได้ให้คำชี้แนะว่า เด็กที่มีความบกพร่องไม่ได้หมายถึงเด็กมีความบกพร่องทุกด้าน เพียงแค่เด็กมีความบกพร่องเฉพาะบางด้านเท่านั้น

ดังนั้น พัฒนาการด้านที่ไม่บกพร่องควรได้รับการส่งเสริมให้ได้เต็มศักยภาพของเด็กแต่ละคน และควรเสริมสร้างกำลังใจให้เด็กได้รับการพัฒนา

5.2 การจัดการสอนสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษของโรงเรียนมิตรมวลชนเชียงใหม่ ครูได้อธิบายการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) ให้ผู้ปกครองว่าโรงเรียนได้จัดทำแผนตามระดับความสามารถด้านการเรียนรู้ของเด็กแต่ละคน ซึ่งไม่เหมือนกันทั้งหมด เด็กบางคนอาจจะเรียนอยู่ประถมศึกษาปีที่ 6 แต่ความสามารถในการเรียนวิชาภาษาไทยเทียบเท่าระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ครูก็จะเอาหลักสูตรภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มาสอนเด็ก เพื่อให้สอดคล้องกับระดับความสามารถของเด็กและเพื่อให้เด็กประสบความสำเร็จในการศึกษา โดยเฉพาะในด้านที่เด็กมีความสามารถอยู่แล้วเด็กควรได้รับการส่งเสริมให้เต็มศักยภาพ โรงเรียนมิตรมวลชนเชียงใหม่ได้จัดการสอนเสริมเด็กที่มีความต้องการพิเศษในห้องสอนเสริมที่มีครูพี่เลี้ยงเด็กพิการเป็นผู้ดำเนินการสอนเสริม จำนวน 2 คน วิทยากรจากสถาบันพัฒนาการเด็กราชนครินทร์ กรมสุขภาพจิต จังหวัดเชียงใหม่ ได้ให้คำชี้แนะเกี่ยวกับการทำงานของสมอแต่ละส่วนให้ครูและผู้ปกครองได้เข้าใจ

5.3 ผู้ปกครองได้สะท้อนการเลี้ยงดูลูกที่บ้าน ซึ่งนักเรียนบางคนอยากไปทำไร่มากกว่าการมาโรงเรียน เนื่องจากไม่ชอบเรียนบางวิชาที่เน้นทฤษฎี เช่น วิชาภาษาอังกฤษและวิชาสังคม วิทยากรจากมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ได้ให้คำชี้แนะว่า โรงเรียนควรมีการจัดประชุมกลุ่มผู้ปกครองของเด็กที่มีความต้องการพิเศษทุกภาคเรียน หรือทุกปีการศึกษา และทุกรายวิชาทุกระดับการศึกษาควรปรับเปลี่ยนการสอนเป็นการสอนแบบบูรณาการและใช้วิธีการสอบแบบ Active Learning ซึ่งโรงเรียนมิตรมวลชนทำได้ดีในบางระดับการศึกษา ดังนั้นควรขยายผลการสอนแบบบูรณาการและใช้วิธีการสอบแบบ Active Learning ไปสู่ทุกระดับการศึกษาต่อไป

5.4 โรงเรียนได้นำนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ จำนวน 2 คนมานำเสนอการเล่านิทานที่ได้รับการฝึกจากครูประจำวิชา เพื่อเข้าแข่งขันการเล่านิทานในงานศิลปะ หัตถกรรม นักเรียนภาคเหนือ ประจำปีการศึกษา 2560 ที่จังหวัดกำแพงเพชร นักเรียนสามารถเล่านิทานประกอบการแสดงท่าทางได้อย่างสนุกสนาน ซึ่งวิธีการสอนโดยการเล่านิทาน หรือการแสดงละครจะช่วยให้เด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้สามารถเรียนรู้วิชาที่เป็นทักษะทางภาษาได้ดีขึ้น

6. กำหนดการประชุมครั้งต่อไป โดยนักวิจัยจะได้ประสานกับผู้อำนวยการโรงเรียน เพื่อหาช่วงเวลาในการประชุมที่เหมาะสมต่อไป

ปิดประชุม เวลา 16.30 น.

สรุปผลการนำแผนการปฏิบัติการลงสู่โรงเรียน ครั้งที่ 1

จากการนำแผนการปฏิบัติการลงสู่โรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ครั้งที่ 1 ที่เป็นการประชุมเชิงปฏิบัติการร่วมกันระหว่างทีมผู้เชี่ยวชาญกับบุคลากรของโรงเรียน ในลักษณะการประชุมกรณีโรงเรียนศึกษา (School Case Conference) พบว่า มีประเด็นหลายประเด็นที่สามารถสรุปผลจากการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษของโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่

1. การคัดกรองเด็กที่มีความต้องการพิเศษ โรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างได้คัดกรองเด็กที่มีความต้องการพิเศษ โดยครูที่ผ่านการอบรมการคัดกรองจากศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 8 และใช้เครื่องมือ แบบคัดกรอง KUS-SI Rating Scales : ADHD/LD/Autism (PDDs) เป็นแบบคัดกรองที่สร้างขึ้นด้วยความร่วมมือกันของ 2 หน่วยงาน คือ โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา (Kasetsart University Laboratory School, Center for Educational Research and Development - KUS) และสาขาวิชาจิตเวชเด็กและวัยรุ่น ภาควิชาจิตเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล (Faculty of Medicine Siriraj Hospital-SI) ทำให้ได้ผลคัดกรองที่ค่อนข้างชัดเจน จึงส่งผลให้ครูประจำชั้นและครูการศึกษาพิเศษสามารถวางแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) ได้ตรงตามความต้องการพิเศษของเด็กแต่ละคนได้ และใช้ร่วมกับแบบคัดกรองของกระทรวงศึกษาธิการ เนื่องจากการส่งผลการคัดกรองเด็กที่มีความต้องการพิเศษต้องใช้แบบฟอร์มการคัดกรองของกระทรวงศึกษาธิการ เท่านั้น

2. การจัดการเรียนการสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษ โรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจัดการเรียนการสอนเด็กที่มีความต้องการโดยการจัดเรียนร่วมเต็มเวลา และให้การสอนเสริมเด็กในห้องเสริมวิชาการเป็นรายบุคคลตามความต้องการพิเศษจำเป็นของเด็กแต่ละคน ตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) โดยใช้เทคนิคการสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อนและการเสริมแรงทางบวก นอกจากนี้ โรงเรียนควรปรับเปลี่ยนการสอนเป็นการสอนแบบบูรณาการและใช้วิธีการสอบแบบ Active Learning ซึ่งโรงเรียนมิตรมวลชนทำได้ดีในบางระดับการศึกษา ดังนั้นควรขยายผลการสอนแบบบูรณาการและใช้วิธีการสอบแบบ Active Learning ไปสู่ทุกระดับการศึกษาต่อไป ซึ่งครูได้ใช้วิธีการให้เด็กลงมือปฏิบัติตามหลักการสอนแบบโครงงาน (Project-based Learning) โดยได้บูรณาการสาระการเรียนรู้หลายวิชาเข้าด้วยกันในแต่ละโครงงาน ซึ่งเด็กพิเศษมีความสามารถในการลงมือปฏิบัติได้ดีมาก ในการเรียนภาคปฏิบัตินักเรียนที่มีความต้องการพิเศษสามารถช่วยเหลือเพื่อนนักเรียนปกติได้ แล้วครูจึงสรุปผลร่วมกับนักเรียน ในขั้นการสรุปผลการเรียน นักเรียนปกติสามารถช่วยเหลือนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษตามหลักการจัดการเรียนการสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อน (Peer Tutoring) และทางโรงเรียนควรมีการให้รางวัลแก่ผู้ให้ความช่วยเหลือ หรือตัวต่อ หรือผู้ที่ให้การช่วยเหลือเด็กที่มีความต้องการพิเศษ เพื่อให้ผู้ช่วยเหลือคงพฤติกรรมที่ดีต่อไป ซึ่งรางวัลอาจจะเป็นใบประกาศนียบัตร หรือโล่

3. การวัดประเมินผลการเรียนรู้ การประเมินผลการจัดการเรียนการสอน ครูผู้สอนควรประเมินตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) แต่หากผลการสอบก็ยังไม่เป็นไปตามเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้ในแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล ครูควรอ่านข้อคำถามให้แก่เด็ก เนื่องจากเด็กที่มีความต้องการพิเศษบางคนไม่สามารถอ่านข้อคำถามได้ เด็กบางคนอ่านได้บ้าง แต่ไม่สามารถตีความข้อคำถามได้ ดังนั้นครูจึงได้ช่วยอ่านข้อสอบให้เด็ก ครูควรปรับเกณฑ์การประเมิน และ/หรือลดจำนวนข้อคำถามให้น้อยกว่านักเรียนปกติ นอกจากนี้ครูได้ประเมินผลจากการปฏิบัติจริงสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้

4. การสนับสนุนการจัดการเรียนรวม การประสานความร่วมมือในการจัดการเรียนรวมทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน บุคลากรของโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างได้อธิบายถึงความร่วมมือของบุคลากรในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษว่า โรงเรียนได้มีการประชุมบุคลากรของโรงเรียนถึงแนวทางในการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กกลุ่มนี้ โดยแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบให้แก่ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้และทุกระดับชั้นเรียน และโรงเรียนสามารถจัดการเรียนรวมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษได้ดีมาก นอกจากนี้ โรงเรียนควรมีการจัดทำรายงานผลการจัดการเรียนรวมในรูปแบบการวิจัย ในลักษณะที่โรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ (Professional Learning Community : PLC) ด้านการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

5. การประสานความร่วมมือกันระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองเด็กที่มีความต้องการพิเศษพบว่าแต่ละโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีการประสานความร่วมมือกับผู้ปกครองค่อนข้างน้อย เนื่องจากผู้ปกครองมีภาระทางเศรษฐกิจจึงมีเวลาในการดูแลเด็กที่มีความต้องการพิเศษค่อนข้างน้อย จึงมอบภาระนี้ให้ครูเป็นผู้จัดการศึกษาสำหรับเด็กเพียงลำพัง ดังนั้น โรงเรียนควรมีการจัดประชุมกลุ่มผู้ปกครองของเด็กที่มีความต้องการพิเศษทุกภาคเรียน หรือทุกปีการศึกษา และทุกระดับการศึกษา เพื่อช่วยกันส่งเสริมการศึกษาของเด็กที่มีความต้องการพิเศษไปในทิศทางเดียวกัน

6. การเลี้ยงดูของผู้ปกครอง ผู้ปกครองของเด็กที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างกล่าวถึงการเลี้ยงดูบุตรของผู้ปกครองว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้างจึงมอบหมายการจัดการศึกษาให้แก่ครู แต่ผู้ปกครองยินดีที่จะให้ความร่วมมือกับทางโรงเรียนทุกเรื่อง และกลุ่มผู้ปกครองมีการประสานติดต่อ ปรึกษาปัญหาของบุตรของตนเอง จึงอยากให้ทางโรงเรียนมีการประชุมเหมือนการประชุมในครั้งนี เพื่อจะได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้การเลี้ยงดูบุตรหลานของตนเองได้ถูกวิธี โรงเรียนควรจัดการประชุมผู้ปกครองของเด็กที่มีความต้องการพิเศษขึ้นและจะเชิญผู้เชี่ยวชาญจากศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 8 เข้าร่วมประชุมด้วย ซึ่งการเลี้ยงดูเด็กที่บ้าน ผู้ปกครองเป็นผู้เลี้ยงดูหลานด้วยความรักที่มีต่อบุตรหลานมาก ผู้ปกครองจึงช่วยเหลือเด็กทุกกิจกรรมและตามใจเด็กมาก

7. การสร้างเจตคติสำหรับเด็กปกติที่มีต่อเด็กที่มีความต้องการพิเศษ เนื่องจากเด็กที่เรียนระดับมัธยมศึกษาเด็กเป็นวัยรุ่น และเด็กที่มีความต้องการพิเศษบางคนจะอายเพื่อนและไม่ยอมรับ

ความบกพร่องของตนเอง ซึ่งจะส่งผลต่อการศึกษาของเด็กได้ โรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจึงให้ครูที่ปรึกษาในแต่ละชั้นเรียนที่มีนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนรวมทำความเข้าใจและอธิบายให้นักเรียนปกติได้เข้าใจและช่วยเหลือนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ซึ่งได้รับการสนับสนุนเป็นอย่างดีจากนักเรียนปกติ นอกจากนี้ทางโรงเรียนมีการสอนเสริมสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในห้องสอนเสริมตามความต้องการจำเป็นของเด็กแต่ละคนด้วย และควรมีการเสริมแรงทางสังคม โดยการให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษรับผิดชอบในหน้าที่ใดหน้าที่หนึ่งในชั้นเรียน เพื่อให้เด็กได้มีส่วนร่วมรับผิดชอบชั้นเรียนร่วมกับเพื่อน ๆ และอาจจะเปลี่ยนกิจกรรมที่รับผิดชอบในแต่ละภาคเรียน

3.2 การนำแผนการปฏิบัติการลงสู่การปฏิบัติ ครั้งที่ 2 เป็นการนำแผนการปฏิบัติการที่ได้จากการออกแบบ เพื่อติดตามการจัดการเรียนรวมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ รูปแบบ CoCoOut21 Model ครั้งที่ 2 และผลการลงพื้นที่ติดตามของวิทยากรในการนิเทศแบบพี่เลี้ยง เป็นการประชุมเชิงปฏิบัติการร่วมกันระหว่างทีมผู้เชี่ยวชาญกับบุคลากรของโรงเรียน การประชุมกลุ่มย่อยสำหรับบุคลากรขององค์กรเครือข่ายที่ร่วมเป็นวิทยากร และบุคลากรของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนรวม ในลักษณะการประชุมกรณีโรงเรียนศึกษา (School Case Conference) โดยมีตารางการประชุมเชิงปฏิบัติการดังนี้

ตารางการประชุมเชิงปฏิบัติการ ครั้งที่ 2

ตารางที่ 4.3 แสดงการประชุมเชิงปฏิบัติการ ครั้งที่ 2

วันที่/เดือน/พ.ศ.	โรงเรียน	ทีมผู้เชี่ยวชาญ
15 มีนาคม 2561	โรงเรียนสันทราย วิทยาคม ตำบลหนองหาร อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่	- บุคลากรของศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 8 - บุคลากรของสถาบันพัฒนาการเด็กราชนครินทร์ กรมสุขภาพจิต จังหวัดเชียงใหม่ - บุคลากรของภาควิชาการศึกษาพิเศษ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ - บุคลากรในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ 4
16 มีนาคม 2561	โรงเรียนเวฬุวัน (สารภี ชนานุกุล) ตำบลยางเนิ้ง อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่	- บุคลากรของศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 8 - บุคลากรของสถาบันพัฒนาการเด็กราชนครินทร์ กรมสุขภาพจิต จังหวัดเชียงใหม่ - บุคลากรของภาควิชาการศึกษาพิเศษ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ - บุคลากรในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ 4
19 มีนาคม 2561	โรงเรียนบ้านปากเหมือง ตำบลขัวมุง อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่	- บุคลากรของศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 8 - บุคลากรของสถาบันพัฒนาการเด็กราชนครินทร์ กรมสุขภาพจิต จังหวัดเชียงใหม่ - บุคลากรของภาควิชาการศึกษาพิเศษ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ - บุคลากรในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 34

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

วันที่/เดือน/พ .ศ.	โรงเรียน	ทีมผู้เชี่ยวชาญ
21 มีนาคม 2561	โรงเรียนบ้านเชียงดาว ตำบลเชียงดาว อำเภอเชียงดาว จังหวัด เชียงใหม่	- บุคลากรของศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 8 - บุคลากรของสถาบันพัฒนาการเด็กราชนครินทร์ กรมสุขภาพจิต จังหวัดเชียงใหม่ - บุคลากรของภาควิชาการศึกษาพิเศษ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ - บุคลากรในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ 3
22 มีนาคม 2561	โรงเรียนมิตรมวลชน ตำบลปิงโค้ง อำเภอเชียงดาว จังหวัด เชียงใหม่	- บุคลากรของศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 8 - บุคลากรของสถาบันพัฒนาการเด็กราชนครินทร์ กรมสุขภาพจิต จังหวัดเชียงใหม่ - บุคลากรของภาควิชาการศึกษาพิเศษ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ - บุคลากรในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ 3

การประชุมร่วมกันระหว่างทีมผู้เชี่ยวชาญกับบุคลากรของโรงเรียน และผู้ปกครองของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ในลักษณะการประชุมกรณีโรงเรียนศึกษา (School Case Conference) โดยมีตารางกำหนดการประชุมเชิงปฏิบัติการดังนี้

ตารางที่ 4.4 แสดงกำหนดการประชุมเชิงปฏิบัติการ ครั้งที่ 2

เวลา	กิจกรรม	ผู้นำกิจกรรม
08.30–09.00 น.	ลงทะเบียน	นักวิจัยและผู้ช่วยนักวิจัย
09.00–10.00 น.	-โรงเรียนกล่าวต้อนรับ -นักวิจัยกล่าวชี้แจงโครงการวิจัย ต่อเนื่องจากการลงพื้นที่ ครั้งที่ 2 และแนะนำทีมวิทยากร	-ผู้บริหารโรงเรียน -นักวิจัย
10.00–11.00 น.	การจัดการเรียนการสอน การจัดการพฤติกรรม ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community : PLC) ชุมชนแห่งการปฏิบัติ (Community of Practice : CoP)	บุคลากรจากภาควิชาการศึกษาพิเศษ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ และบุคลากรจากสถาบันพัฒนาการเด็กราชนครินทร์ เชียงใหม่
11.00–12.00 น.	การวัดและการประเมินผลทางการศึกษาพิเศษ	บุคลากรจากศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 8 และบุคลากรจากภาควิชาการศึกษาพิเศษ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
12.00–13.00 น.	พักรับประทานอาหารกลางวัน	

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

เวลา	กิจกรรม	ผู้นำกิจกรรม
13.00–14.30 น.	การนิเทศระบบพี่เลี้ยง (Mentoring) การชี้แนะ (Coaching)	บุคลากรจากศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 8 และบุคลากรจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาการประถมศึกษา เชียงใหม่
14.30–16.00 น.	เปิดเวทีการแลกเปลี่ยนระหว่างบุคลากรของโรงเรียน กับทีมผู้เชี่ยวชาญ	ผู้เข้าร่วมประชุมทุกคน
16.00–16.30 น.	นักวิจัยสรุปแนวทางการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษของโรงเรียน และปิดประชุม	นักวิจัย

นักวิจัยนำแผนการปฏิบัติการ เพื่อติดตามการจัดการเรียนรวมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ตามหลักการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้การนิเทศแบบพี่เลี้ยง (Coaching and Mentoring) ในลักษณะการประชุมกรณีโรงเรียนศึกษา (School Case Conference) ครั้งที่ 2 ซึ่งผลการประชุมเชิงปฏิบัติการพบว่า

3.2.1 โรงเรียนสันทรายวิทยาคม ตำบลหนองหาร อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ โดยมีทีมผู้เชี่ยวชาญ ประกอบด้วย บุคลากรจากศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 8 บุคลากรของสถาบันพัฒนาการเด็กราชนครินทร์ กรมสุขภาพจิต จังหวัดเชียงใหม่ บุคลากรของภาควิชาการศึกษาพิเศษ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ และบุคลากรของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 34 เมื่อวันที่ 15 มีนาคม 2561 ณ ห้องประชุมโรงเรียนสันทรายวิทยาคม มีผู้เข้าร่วมประชุม จำนวน 32 คน

เริ่มประชุมเวลา 08.30 น.

ผู้บริหารโรงเรียนกล่าวต้อนรับทีมวิทยากรและนักวิจัย

นักวิจัยได้ดำเนินการประชุมดังนี้

1. นักวิจัยได้ชี้แจงวัตถุประสงค์ของการลงพื้นที่ติดตามของวิทยากรในการนิเทศแบบพี่เลี้ยง ครั้งที่ 2 ให้ที่ประชุมได้รับทราบ

2. นักวิจัยขอให้ผู้บริหาร ครูผู้สอนในชั้นเรียนที่มีเด็กที่มีความต้องการพิเศษได้นำเสนอการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษภายหลังที่ได้รับการชี้แนะจากทีมผู้เชี่ยวชาญให้ที่ประชุมได้รับทราบ พร้อมนำเสนอผลการจัดการศึกษาและการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในลักษณะ ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) และชุมชนแห่งการปฏิบัติ (CoP) ด้วย ภายหลังจากลงพื้นที่ของวิทยากรในการนิเทศแบบพี่เลี้ยง การชี้แนะ ครั้งที่ 1 พร้อมเปิดเวทีการแลกเปลี่ยนระหว่างบุคลากรของโรงเรียน ผู้ปกครองกับทีมผู้เชี่ยวชาญ

3. นักวิจัยสรุปผลการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษของโรงเรียนสันทรายวิทยาคม พบว่า มีผลการจัดการศึกษาหลายประเด็น ได้แก่

3.1 การคัดกรองและการส่งต่อ โรงเรียนสันทรายวิทยาคมได้มีการคัดกรองเด็กและส่งต่อเด็กไปที่โรงพยาบาลสันทราย หรือไปที่สถาบันพัฒนาการเด็กราชนครินทร์เชียงใหม่ขณะเดียวกัน เมื่อมีการคัดกรองแล้วและแจ้งผลการคัดกรองให้แก่ผู้ปกครองได้รับทราบ แต่มีผู้ปกครองจำนวนหนึ่งที่ยังยอมรับว่าบุตรหลานของตนมิได้เป็นเด็กที่มีความต้องการพิเศษ วิทยากรจากสถาบันพัฒนาการเด็กราชนครินทร์เชียงใหม่ได้ให้ข้อเสนอแนะว่า ในวันปกติผู้ปกครองสามารถนำเด็กเข้ารับการตรวจสอบได้ทุกวัน โดยผู้ปกครองต้องพาเด็กมาก่อนเวลาตรวจสอบปกติ เพื่อจะได้มีโอกาสได้รับการตรวจในวันนั้น หากไม่ได้รับการตรวจก็จะได้รับการบริการจากนักสหวิชาชีพอื่น ๆ เช่น นักวิชาการศึกษาพิเศษ นักจิตวิทยาคลินิก เป็นต้น ซึ่งการตรวจจะทำการตรวจทั้งเด็กและผู้ปกครอง เพื่อให้การให้การบำบัดรักษาให้ครอบคลุมทั้งเด็กและผู้ปกครอง

นอกจากนี้ วิทยากรจากมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ได้ให้ข้อชี้แนะว่า การที่จะให้ผู้ปกครองยอมรับว่าบุตรหลานมีปัญหาด้านการเรียน ครูควรทำการประเมินความสามารถพื้นฐานด้านการเรียนให้ผู้ปกครองรับทราบ โดยครูควรประเมินเด็กเพื่อให้ทราบระดับความสามารถด้านการเรียนของเด็กมากกว่าการตีตราเด็กว่าเป็นเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ดังนั้น หากหน่วยงานที่ให้ความรู้ด้านการศึกษาพิเศษควรมีการให้ความรู้แก่ผู้ปกครองด้วย โดยวิทยากรจากศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 8 ได้แจ้งแก่บุคลากรของโรงเรียนสันทรายวิทยาคมว่า ศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 8 ร่วมกับสถาบันพัฒนาการเด็กราชนครินทร์เชียงใหม่ได้ดำเนินโครงการ Hero เป็นโครงการจัดการอบรมให้แก่ครูและผู้ปกครองในเขตจังหวัดเชียงใหม่อยู่แล้ว

3.2 การจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) โรงเรียนสันทรายวิทยาคมได้จัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) สำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษทุกคน โดยครูประจำวิชาเป็นผู้จัดทำแล้วครูพี่เลี้ยงเด็กพิการเป็นผู้รวบรวมส่งให้ฝ่ายวิชาการของโรงเรียนต่อไป วิทยากรจากศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 8 ได้ให้ข้อชี้แนะว่าควรมีการประชุมการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) สำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษแต่ละคนร่วมกัน เพื่อการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษคนนั้นจะได้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน และสามารถบูรณาการสอนร่วมกันได้ ซึ่งจะช่วยให้เด็กประสบความสำเร็จทางการศึกษาได้มากขึ้น

3.3 ความต้องการมีงานทำของเด็กที่มีความต้องการพิเศษของโรงเรียนจำนวนหนึ่งที่ต้องการประกอบอาชีพ โดยไม่ต้องการศึกษาต่อ ทีมวิทยากรได้เสนอแนะให้โรงเรียนจัดการแนะแนวการมีอาชีพสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ โดยโรงเรียนประสานความร่วมมือกับศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 8 หรือสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงมนุษย์จังหวัดเชียงใหม่ หรือจัดหางานจังหวัด

เชียงใหม่ เพื่อแนะนำและสนับสนุนการมีงานทำของเด็กที่มีความต้องการพิเศษตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2556

3.4 ผู้ปกครองขอคำปรึกษาเกี่ยวกับการเรียนรู้ของลูก ซึ่งลูกศึกษาอยู่ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 แต่เด็กสามารถอ่านหนังสือภาษาไทยได้ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และครูประจำวิชาไม่ได้แจ้งให้ผู้ปกครองทราบ ทำให้เด็กไม่สามารถเรียนรู้ในสาระการเรียนรู้อื่น ๆ ได้ เด็กจึงรวมกลุ่มกันกระทำในสิ่งที่ผิดกฎระเบียบของโรงเรียน และครูประจำชั้นให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษจำนวน 2 คนลาออกจากโรงเรียน ทำให้ผู้ปกครองเกิดความคับข้องใจเป็นอย่างมาก ขณะเดียวกันรองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการกล่าวว่า เพิ่งทราบข้อมูลนี้ในวันนี้เอง

4. นักวิจัยกล่าวขอบคุณผู้เข้าร่วมประชุม ขอบคุณโรงเรียนสันทรายวิทยาคม และกล่าวปิดประชุม ปิดประชุมเวลา 16.30 น.

3.2.2 โรงเรียนวัดเวฬุวัน (สารภีชนานุกูล) ตำบลยางเนิ้ง อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ โดยมีทีมผู้เชี่ยวชาญ ประกอบด้วย บุคลากรของศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 8 บุคลากรของสถาบันพัฒนาการเด็กราชนครินทร์ กรมสุขภาพจิต จังหวัดเชียงใหม่ บุคลากรของภาควิชาการศึกษาพิเศษ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ และบุคลากรของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ 4 เมื่อวันที่ 16 มีนาคม 2561 ณ ห้องประชุมโรงเรียนวัดเวฬุวัน (สารภีชนานุกูล) มีผู้เข้าร่วมประชุม จำนวน 51 คน

เริ่มประชุมเวลา 08.30 น.

ผู้บริหารโรงเรียนกล่าวต้อนรับทีมวิทยากรและนักวิจัย

นักวิจัยได้ดำเนินการประชุมดังนี้

1. นักวิจัยได้ชี้แจงวัตถุประสงค์ของการลงพื้นที่ติดตามของวิทยากรในการนิเทศแบบพี่เลี้ยง ครั้งที่ 2 ให้ที่ประชุมได้รับทราบ

2. นักวิจัยขอให้ผู้บริหาร ครูผู้สอนในชั้นเรียนที่มีเด็กที่มีความต้องการพิเศษได้นำเสนอการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษภายหลังที่ได้รับการชี้แนะจากทีมผู้เชี่ยวชาญให้ที่ประชุมได้รับทราบ พร้อมนำเสนอผลการจัดการศึกษาและการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในลักษณะ ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) และชุมชนแห่งการปฏิบัติ (CoP) ด้วย ภายหลังจากลงพื้นที่ของวิทยากรในการนิเทศแบบพี่เลี้ยง การชี้แนะ ครั้งที่ 1 พร้อมเปิดเวทีการแลกเปลี่ยนระหว่างบุคลากรของโรงเรียน ผู้ปกครองกับทีมผู้เชี่ยวชาญ

3. นักวิจัยสรุปผลการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษของโรงเรียนวัดเวฬุวัน (สารภีชนานุกูล) พบว่า มีผลการจัดการศึกษาหลายประเด็น ได้แก่

3.1 ผู้อำนวยการโรงเรียนกล่าวถึงการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษของโรงเรียนวัดเวฬุวัน (สารภีชนานุกูล) ให้ผู้ปกครองได้รับทราบ โดยการจัดการศึกษาสำหรับเด็กกลุ่มนี้ ต้องมีการประสานความร่วมมือกันระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง การประสานความร่วมมือกับองค์กร

ที่สนับสนุนการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ เพื่อให้การจัดการศึกษาเป็นไปในทิศทางเดียวกันและจะช่วยให้เด็กประสบความสำเร็จในการศึกษาได้ ซึ่งในโอกาสที่ผู้วิจัยได้นำโครงการวิจัยนี้ลงสู่ภาคปฏิบัติในโรงเรียนวัดเวฬุวันครั้งนี้ ผู้อำนวยการจึงได้เชิญชวนให้คณะครูและผู้บริหารได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับทีมวิทยากรให้ได้มากที่สุด

3.2 วิทยากรจากศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 8 ทบพวนการลงพื้นที่ ครั้งที่ 1 และการสร้างความเข้าใจแก่ผู้ปกครองในการสนับสนุนการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ให้ประสบความสำเร็จจะต้องได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดีจากผู้ปกครองและโรงเรียน โดยต้องมีการประชุม การสื่อสารและการสร้างความเข้าใจร่วมกัน ตั้งแต่เมื่อครูพบปัญหาในการศึกษาของเด็ก ขั้นตอนการคัดกรองเด็ก การจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) การส่งต่อ

3.3 ครูของโรงเรียนวัดเวฬุวัน (สารภีชนานุกูล) กล่าวถึงนักเรียนที่เป็นเด็กที่มีความต้องการพิเศษที่มีพฤติกรรมอยู่ไม่นิ่ง (Hyperactive) คล้าย ๆ กัน ครูจึงเอายาของเด็กอีกคนมาให้เด็กรับประทาน เพื่อลดพฤติกรรมนั้น ๆ วิทยากรจากสถาบันพัฒนาการเด็กราชนครินทร์ให้ข้อชี้แนะว่าการการแสดงพฤติกรรมของเด็กที่มีความต้องการพิเศษแต่ละคน จะเป็นลักษณะพิเศษของเด็กคนนั้น เด็กอาจจะมีความผิดปกติที่คล้ายกันแต่ไม่เหมือนกัน และวิธีการลดพฤติกรรมเด็กก็มีหลากหลายวิธีที่สถาบันพัฒนาการเด็กราชนครินทร์มีกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการเด็กหลากหลายสาขา ได้แก่ ดนตรี บำบัด ศิลปะบำบัด การละครบำบัด เป็นต้น และการใช้ยาเป็นอีกวิธีหนึ่งที่แพทย์ใช้เพื่อลดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของเด็ก แต่การที่เด็กจะให้ยาร่วมกัน ประเภทยาเดียวกัน หรือขนาด (Dose) ที่เท่ากัน ไม่น่าจะเป็นวิธีที่ถูกต้อง เพราะยาของเด็กแต่ละคน แพทย์ได้ทำการวินิจฉัยและได้สั่งยาให้เหมาะสมเฉพาะกับเด็กคนนั้นเท่านั้น วิธีการนี้จึงไม่น่าจะเหมาะสม เด็กอีกคนที่ไม่มียารับประทานควรไปให้แพทย์ตรวจสอบและวินิจฉัยก่อน จึงจะได้สั่งยาตรงตามพฤติกรรมที่เด็กแสดงออก และเด็กที่รับประทานยาควรจะได้รับยาตลอดการรักษา

3.4 ครูของโรงเรียนวัดเวฬุวัน (สารภีชนานุกูล) ได้สะท้อนสภาพปัญหาการประสานความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง เนื่องจากครูได้สะท้อนว่านักเรียนที่เป็นเด็กที่มีความต้องการพิเศษไม่ได้รับการรักษาจากแพทย์อย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้เด็กได้รับการศึกษาได้ไม่เต็มศักยภาพ เช่น เมื่อยาหมดผู้ปกครองไม่ได้พามาพบแพทย์ตามที่นัดไว้ และผู้ปกครองจำนวนหนึ่งที่ไม่ยอมรับความบกพร่องของบุตรหลานของตน ดังนั้นครูของโรงเรียนวัดเวฬุวัน (สารภีชนานุกูล) จึงต้องการให้หน่วยงานที่สนับสนุนการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษออกให้บริการถึงในโรงเรียนในลักษณะการวิจัยนี้ เพื่อช่วยให้เด็กได้รับการวินิจฉัยและได้ยาตรงตามลักษณะของเด็กแต่ละคน และจะช่วยลดภาระของครูได้ด้วย วิทยากรจากสถาบันพัฒนาการเด็กราชนครินทร์ได้ชี้แจงว่า สถาบันพัฒนาการเด็กราชนครินทร์มีฝ่ายบริการชุมชน แต่การลงพื้นที่บริการจะลงเฉพาะพื้นที่ เช่น ศูนย์พัฒนาการบุคคลปัญญาอ่อนภาคเหนือ โรงเรียนเฉพาะทางสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ เท่านั้น เนื่องจาก สถาบัน

พัฒนาการเด็กราชนครินทร์มีพื้นที่ให้ทั่วทั้งภาคเหนือและการออกหน่วยบริการก็ไม่สามารถออกหน่วยได้ครบทุกฝ่าย วิทยาการจากศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 8 ได้ชี้แนะว่า หากโรงเรียนต้องการให้ศูนย์ ฯ ออกมาพบครูและผู้ปกครอง ขอให้ทางโรงเรียนส่งหนังสือเชิญและศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 8 ยินดีที่จะมาพบและให้ข้อชี้แนะกับครูของโรงเรียนและผู้ปกครอง

3.5 ครูของโรงเรียนวัดเวฬุวัน (สารภีชนานุกูล) ได้อธิบายการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษของโรงเรียนวัดเวฬุวัน (สารภีชนานุกูล) ทั้งการคัดกรอง การจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) การจัดการเรียนการสอน การวัดประเมินผล และการส่งต่อ รวมถึงการจัดการสอนเสริมของครูการศึกษาพิเศษ วิทยาการจากมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ได้สะท้อนผลให้ผู้ปกครองได้เห็นการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษของโรงเรียนวัดเวฬุวัน (สารภีชนานุกูล) ให้ผู้ปกครองทราบ นอกจากนี้ ครูของโรงเรียนวัดเวฬุวัน (สารภีชนานุกูล) ได้กล่าวขอบคุณกลุ่มผู้ปกครองที่ให้ความร่วมมือกับทางโรงเรียนเสมอมา

3.6 ผู้ปกครองของเด็กที่มีความต้องการพิเศษปรึกษาเรื่องพฤติกรรมของบุตรหลาน วิทยาการจากศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 8 ได้ให้ข้อชี้แนะว่าควรร่วมมือกันระหว่างครอบครัวกับโรงเรียน ควรให้คำพูดทางบวกที่เสริมสัมพันธภาพระหว่างผู้ปกครองและครูกับเด็ก เพื่อให้เด็กเกิดความไวใจครูและผู้ปกครอง ดังนั้น โรงเรียนและครอบครัวควรสร้างสัมพันธภาพเกี่ยวกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษที่ดีต่อกันอย่างต่อเนื่อง

4. นักวิจัยกล่าวขอบคุณผู้เข้าร่วมประชุม ขอบคุนโรงเรียนวัดเวฬุวัน (สารภีชนานุกูล) และกล่าวปิดประชุม

ปิดประชุมเวลา 16.30 น.

3.2.3 โรงเรียนบ้านปากเหมือง ตำบลขัวมุง อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ โดยมีทีมผู้เชี่ยวชาญ ประกอบด้วย บุคลากรของศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 8 บุคลากรของสถาบันพัฒนาการเด็กราชนครินทร์ กรมสุขภาพจิต จังหวัดเชียงใหม่ บุคลากรของภาควิชาการศึกษาพิเศษ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ และบุคลากรของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงใหม่ 4 เมื่อวันที่ 19 มีนาคม 2561 ณ ห้องประชุมโรงเรียนบ้านปากเหมือง มีผู้เข้าร่วมประชุม จำนวน 16 คน

เริ่มประชุมเวลา 08.30 น.

ผู้บริหารโรงเรียนกล่าวต้อนรับทีมวิทยาการและนักวิจัย

นักวิจัยได้ดำเนินการประชุมดังนี้

1. นักวิจัยได้ชี้แจงวัตถุประสงค์ของการลงพื้นที่ติดตามของวิทยาการในการนิเทศแบบที่เลี้ยงครั้งที่ 2 ให้ที่ประชุมได้รับทราบ

2. นักวิจัยขอให้ผู้บริหาร ครูผู้สอนในชั้นเรียนที่มีเด็กที่มีความต้องการพิเศษได้นำเสนอการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษภายหลังที่ได้รับการชี้แนะจากทีมผู้เชี่ยวชาญให้ที่ประชุมได้รับทราบ พร้อมนำเสนอผลการจัดการศึกษาและการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในลักษณะ ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) และชุมชนแห่งการปฏิบัติ (CoP) ด้วย ภายหลังการลงพื้นที่ของวิทยากรในการนิเทศระบบพี่เลี้ยง การชี้แนะ ครั้งที่ 1 พร้อมเปิดเวทีการแลกเปลี่ยนระหว่างบุคลากรของโรงเรียน ผู้ปกครองกับทีมผู้เชี่ยวชาญ

3. นักวิจัยสรุปผลการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษของโรงเรียนบ้านปากเหมืองพบว่า มีผลการจัดการศึกษาหลายประเด็น ได้แก่

3.1 ผู้ปกครองกล่าวถึงบุตรหลานที่เป็นเด็กที่มีความต้องการพิเศษที่มีพฤติกรรมอยู่ไม่นิ่ง คล้ายกัน ครูจึงเอายาของเด็กอีกคนมาให้ได้รับประทาน เพื่อลดพฤติกรรมนั้น ๆ วิทยากรจากสถาบันพัฒนาการเด็กราชนครินทร์ให้ข้อชี้แนะว่า การการแสดงพฤติกรรมของเด็กที่มีความต้องการพิเศษแต่ละคน จะเป็นลักษณะพิเศษของเด็กคนนั้น เด็กอาจจะมีพฤติกรรมที่คล้ายกันแต่ไม่เหมือนกัน และวิธีการลดพฤติกรรมเด็กก็มีหลากหลายวิธีที่สถาบันพัฒนาการเด็กราชนครินทร์มีกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการเด็กหลากหลายสาขา และการใช้ยาเป็นอีกวิธีหนึ่งที่แพทย์ใช้เพื่อลดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของเด็ก แต่การที่เด็กจะให้ยาร่วมกัน ประเภทเดียวกัน หรือขนาด (Dose) ที่เท่ากัน ไม่น่าจะเป็นวิธีที่ถูกต้อง เพราะยาของเด็กแต่ละคน แพทย์ได้ทำการวินิจฉัยและได้สั่งยาให้เหมาะสมเฉพาะกับเด็กคนนั้นเท่านั้น วิธีการนี้จึงไม่น่าจะเหมาะสม เด็กอีกคนที่ไม่มียารับประทานควรไปให้แพทย์ตรวจสอบและวินิจฉัยก่อน จึงจะได้สั่งยาตรงตามพฤติกรรมที่เด็กแสดงออก และเด็กที่รับประทานยาควรจะได้รับยาตลอดการรักษา

3.2 วิทยากรจากสถาบันพัฒนาการเด็กราชนครินทร์และวิทยากรจากศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 8 ให้ข้อชี้แนะว่า การจัดกิจกรรมสำหรับบุตรหลานที่บ้าน ผู้ปกครองควรปรับเปลี่ยนกิจกรรมที่เด็กกระทำทุกวันโดยให้ผู้ปกครองควรเป็นผู้กำกับและสอนขั้นตอนการทำกิจกรรมที่ผู้ปกครองต้องการฝึกเด็ก พร้อมกับการเสริมแรงและสะท้อนผลงานที่เด็กได้ลงมือทำให้เด็กได้เรียนรู้จากการได้ลงมือทำ และอาจจะต้องใช้เวลาในการฝึกหลายวัน / ครั้งจนกว่าเด็กจะเห็นผล ในขณะเดียวกันการลงโทษเด็กจะทำให้เด็กหยุดพฤติกรรมนั้น ๆ เพียงชั่วคราว แต่เด็กจะเกิดการเรียนรู้ที่จะถ่วงโยงพฤติกรรมนั้นไปแสดงออกในพฤติกรรมอื่น ๆ หรือแสดงออกกับเด็กคนอื่นแทน ขณะเดียวกัน ผู้ปกครองไม่ควรตามใจเด็กมากเกินไป อย่าเห็นว่าบุตรหลานเป็นเด็กพิเศษจึงตามใจเด็กจนเกินความพอดี และควรมีการฝึกระเบียบวินัย กฎ กติกาที่ครูและผู้ปกครองตกลงร่วมกันกับเด็ก และให้ถือเป็นข้อตกลงที่ต้องปฏิบัติร่วมกันอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง

3.3 ผู้ปกครองของเด็กที่มีความต้องการพิเศษปรึกษาเรื่องพฤติกรรมของบุตรหลาน วิทยากรจากศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 8 ได้ให้ข้อชี้แนะว่าควรร่วมมือกันระหว่างครอบครัวกับโรงเรียน ควรให้คำพูดทางบวกที่เสริมสัมพันธภาพระหว่างผู้ปกครองและครูกับเด็ก เพื่อให้เด็กเกิด

ความไวใจครูและผู้ปกครอง ดังนั้น โรงเรียนและครอบครัวควรสร้างสัมพันธภาพเกี่ยวกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษที่ติดกันอย่างต่อเนื่อง และทีมวิทยากรได้ให้กำลังใจแก่ครูของโรงเรียนบ้านปากเหมืองและผู้ปกครองของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

4. นักวิจัยกล่าวขอบคุณผู้เข้าร่วมประชุม ขอขอบคุณโรงเรียนบ้านปากเหมืองและกล่าวปิดประชุม ปิดประชุมเวลา 16.30 น.

3.2.4 โรงเรียนบ้านเชียงดาว ตำบลเชียงดาว อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ โดยมีทีมผู้เชี่ยวชาญ ประกอบด้วย บุคลากรของศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 8 บุคลากรของสถาบันพัฒนาการเด็กราชนครินทร์ กรมสุขภาพจิต จังหวัดเชียงใหม่ บุคลากรของภาควิชาการศึกษาพิเศษ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ และบุคลากรของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ 3 เมื่อวันที่ 21 มีนาคม 2561 ณ ห้องประชุมโรงเรียนบ้านเชียงดาว มีผู้เข้าร่วมประชุม จำนวน 14 คน

เริ่มประชุมเวลา 08.30 น.

ผู้บริหารโรงเรียนกล่าวต้อนรับทีมวิทยากรและนักวิจัย

นักวิจัยได้ดำเนินการประชุมดังนี้

1. นักวิจัยได้ชี้แจงวัตถุประสงค์ของการลงพื้นที่ติดตามของวิทยากรในการนิเทศแบบพี่เลี้ยง ครั้งที่ 2 ให้ที่ประชุมได้รับทราบ

2. นักวิจัยขอให้ผู้บริหาร ครูผู้สอนในชั้นเรียนที่มีเด็กที่มีความต้องการพิเศษได้นำเสนอการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษภายหลังที่ได้รับการชี้แนะจากทีมผู้เชี่ยวชาญให้ที่ประชุมได้รับทราบ พร้อมนำเสนอผลการจัดการศึกษาและการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในลักษณะ ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) และชุมชนแห่งการปฏิบัติ (CoP) ด้วย ภายหลังการลงพื้นที่ของวิทยากรในการนิเทศแบบพี่เลี้ยง การชี้แนะ ครั้งที่ 1 พร้อมเปิดเวทีการแลกเปลี่ยนระหว่างบุคลากรของโรงเรียน ผู้ปกครองกับทีมผู้เชี่ยวชาญ

3. นักวิจัยสรุปผลการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษของโรงเรียนบ้านเชียงดาวพบว่า มีผลการจัดการศึกษาหลายประเด็น ได้แก่

3.1 ผู้ปกครองสะท้อนผลที่เกิดขึ้นภายหลังการลงพื้นที่ ครั้งที่ 1 ผู้ปกครองกล่าวว่า ภายหลังที่วิทยากรได้ให้ข้อเสนอแนะครั้งที่แล้ว ผู้ปกครองได้นำข้อชี้แนะไปปฏิบัติ พบว่าตอนนี้บุตรหลานเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่ดีขึ้น เด็กเรียนรู้ที่จัดการตนเองได้ดีขึ้น ลงมือปฏิบัติการช่วยเหลือตนเองมากขึ้นและจะปรึกษาผู้ปกครองและครูก่อนที่จะลงมือทำงานใด ๆ ก็ตาม วิทยากรจากสถาบันพัฒนาการเด็กราชนครินทร์ เชียงใหม่และวิทยากรจากศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 8 ได้ให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมว่า ผู้ปกครองและครูควรเปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงความสามารถด้วยตนเอง และควรให้เด็กได้แสดงออกอย่างต่อเนื่องอย่างน้อย 1 ภาคเรียน และควรกำหนดเงื่อนไขให้เด็กได้ลงมือทำพร้อมกับผู้ปกครองและครูในทุก ๆ กิจกรรม และให้การเสริมแรง

ในกิจกรรมที่เด็กชอบ เพื่อฝึกให้เด็กเกิดความรับผิดชอบของตนเอง ไม่ควรควบคุมเด็กอยู่ตลอดเวลา แต่คอยป้องกันอันตรายที่จะเกิดขึ้นเท่านั้น

3.2 ครูของโรงเรียนบ้านเชียงดาวได้รายงานกรณีของเด็กสมาธิสั้น ภายหลังที่การลงพื้นที่ครั้งที่ 1 ผู้ปกครองได้นำเด็กไปพบแพทย์ เมื่อแพทย์ได้ตรวจ วินิจฉัยแล้ว แพทย์ได้จัดยาให้เด็กรับประทาน ปัจจุบันเด็กสามารถนั่งเรียนและสามารถทำงานตั้งแต่ต้นจนจบได้ด้วยตนเอง

3.3 ครูของโรงเรียนบ้านเชียงดาวได้ปรึกษากรณีเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา เมื่อเด็กไม่สนใจเรียนและแอบเล่นเกมอยู่หลังห้อง ครูจึงปรับเปลี่ยนวิธีการสอนโดยการให้เด็กไปหาซื้อของตัวละครจากเกม และครูได้ฝึกเขียนชื่อตัวละครที่เด็กค้นคว้ามาด้วย รวมถึงการออกข้อสอบ ครูได้นำชื่อตัวละครและข้อดีข้อเสียของการเล่นเกมมาเป็นข้อคำถามในข้อสอบ ทำให้เด็กสามารถทำข้อสอบได้ดีขึ้น แม้จะมีการเขียนข้อคำตอบบิดบ้างก็ตาม วิทยากรจากสถาบันพัฒนาการเด็กราชนครินทร์ เชียงใหม่และวิทยากรจากศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 8 ได้ให้ข้อเสนอแนะเสริมว่า ขอชื่นชมครูของโรงเรียนบ้านเชียงดาวที่สามารถปรับเปลี่ยนวิธีการสอนที่สอดคล้องกับความสนใจของเด็ก ทำให้เด็กรู้สึกว่าเป็นพวกเดียวกัน และสามารถสื่อสารกันได้ดี

4. นักวิจัยกล่าวขอบคุณผู้เข้าร่วมประชุม ขอขอบคุณโรงเรียนบ้านเชียงดาวและกล่าวปิดประชุม ปิดประชุมเวลา 16.30 น.

3.2.5 โรงเรียนมิตรมวลชน ตำบลปิงโค้ง อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ โดยมีทีมผู้เชี่ยวชาญ ประกอบด้วย บุคลากรของศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 8 บุคลากรของสถาบันพัฒนาการเด็กราชนครินทร์ กรมสุขภาพจิต จังหวัดเชียงใหม่ บุคลากรของภาควิชาการศึกษาพิเศษ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ และบุคลากรของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ 3 เมื่อวันที่ 22 มีนาคม 2561 ณ ห้องประชุมโรงเรียนมิตรมวลชน มีผู้เข้าร่วมประชุม จำนวน 21 คน

เริ่มประชุมเวลา 08.30 น.

ผู้บริหารโรงเรียนกล่าวต้อนรับทีมวิทยากรและนักวิจัย

นักวิจัยได้ดำเนินการประชุมดังนี้

1. นักวิจัยได้ชี้แจงวัตถุประสงค์ของการลงพื้นที่ติดตามของวิทยากรในการนิเทศแบบพี่เลี้ยง ครั้งที่ 2 ให้ที่ประชุมได้รับทราบ

2. นักวิจัยขอให้ผู้บริหาร ครูผู้สอนในชั้นเรียนที่มีเด็กที่มีความต้องการพิเศษได้นำเสนอการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษภายหลังที่ได้รับการชี้แนะจากทีมผู้เชี่ยวชาญให้ที่ประชุมได้รับทราบ พร้อมนำเสนอผลการจัดการศึกษาและการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในลักษณะ ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) และชุมชนแห่งการปฏิบัติ (CoP) ด้วย ภายหลังการลงพื้นที่ของวิทยากรในการนิเทศแบบพี่เลี้ยง ครั้งที่ 1 พร้อมเปิดเวทีการแลกเปลี่ยนระหว่างบุคลากรของโรงเรียน ผู้ปกครองกับทีมผู้เชี่ยวชาญ

3. นักวิจัยสรุปผลการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษของโรงเรียนมิตรมวลชนพบว่า มีผลการจัดการศึกษาหลายประเด็น ได้แก่

3.1 ครูของโรงเรียนมิตรมวลชนได้อธิบายการจัดการชั้นเรียน ภายหลังการลงพื้นที่ครั้งที่ 1 ครูจัดการเรียนการสอนเป็นการจัดกิจกรรมกลุ่ม และได้แยกนักเรียนที่มีปัญหาที่เคยรวมกลุ่มกันกระจายไปอยู่ในกลุ่มอื่น ๆ ด้วย และวิทยากรจากสถาบันพัฒนาการเด็กราชนครินทร์ เชียงใหม่และวิทยากรจากศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 8 ให้การข้อเสนอแนะเสริมกับครูว่า ครูได้ปรับเปลี่ยนการจัดการชั้นเรียนในการพูดคุยกับนักเรียน ที่เคยต่อว่าหรือเสียงดัง เป็นการบอกเล่าพฤติกรรมที่พึงประสงค์ให้นักเรียน โดยใช้คำพูดในทางบวกมากขึ้น เป็นการบอกกล่าวให้ผู้รับสารรับรู้ถึงเป้าหมายและความรู้สึกของครูได้ อาจจะเริ่มจากพฤติกรรมเล็ก ๆ แต่ยิ่งใหญ่ เป็นไปตามทฤษฎีเล็ก ๆ แต่สวยงาม (Small is beautiful) และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

3.2 ผู้ปกครองเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ทำให้เด็กขาดความมั่นใจในตนเองและเด็กไม่ยอมใส่เครื่องช่วยฟัง และเด็กไม่ยอมพูดภาษาไทย ยอมพูดเฉพาะภาษาของชนเผ่าเท่านั้น แต่ความสามารถด้านการเรียนสามารถเรียนรู้ได้ตามปกติ วิทยากรจากสถาบันพัฒนาการเด็กราชนครินทร์ เชียงใหม่และวิทยากรจากศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 8 ได้ให้ข้อเสนอแนะว่า เด็กเริ่มเป็นวันรุ่งจึงมีความอาย ควรใช้วิธีการสอนเสริมและการให้เพื่อนร่วมชนเผ่ามาเป็นเพื่อนช่วยสอน และครูควรส่งเสริมในจุดเด่นของเด็ก เพื่อให้เด็กกล้าแสดงออกมากขึ้น

3.3 ครูนำเสนอเด็กที่มีปัญหาด้านการเขียน โดยเด็กมีพัฒนาการด้านสมองที่ล่าช้ากว่าอายุ ปฏิทินวิทยากรจากสถาบันพัฒนาการเด็กราชนครินทร์ เชียงใหม่และวิทยากรจากศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 8 ได้ให้ข้อเสนอแนะว่า หน้าที่ของครูควรจัดการเรียนการสอนตามความสามารถของเด็กแต่ละคน เพราะเด็กแต่ละคนมีความสามารถที่แตกต่างกัน ดังนั้นครูควรจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) ที่ไม่เกินความสามารถของเด็ก และควรเสริมทักษะทางสังคมเพิ่มมากขึ้น ครูอาจปรับเปลี่ยนวิธีการสอนเป็น Active Learning มากขึ้น เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้จากประสบการณ์ให้มากขึ้น

4. นักวิจัยกล่าวขอบคุณผู้เข้าร่วมประชุม ขอบคุนโรงเรียนมิตรมวลชน และกล่าวปิดประชุม ปิดประชุมเวลา 16.30 น.

สรุปผลการนำแผนการปฏิบัติการลงสู่โรงเรียน ครั้งที่ 2

จากการนำแผนการปฏิบัติการลงสู่โรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ครั้งที่ 2 ที่เป็นการประชุมเชิงปฏิบัติการร่วมกันระหว่างทีมผู้เชี่ยวชาญกับบุคลากรของโรงเรียน ในลักษณะการประชุมกรณีโรงเรียนศึกษา (School Case Conference) พบว่า ภายหลังที่ทีมวิทยากรลงสู่การปฏิบัติการในโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ครั้งที่ 1 แล้ว โรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างได้นำข้อชี้แนะของวิทยากรไปสู่การ

ปฏิบัติการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษแล้ว พบว่า มีหลายประเด็นที่ลักษณะคล้ายกับการลงสู่โรงเรียนครั้งที่ 1 ซึ่งสามารถสรุปผลได้ ดังนี้

การจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ครูได้ปรับเปลี่ยนการจัดการชั้นเรียนในการโดยเน้นการจัดการเรียนการสอนที่มีกิจกรรมเรียนรู้ร่วมกันระหว่างเด็กปกติกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ด้วยกระบวนการเพื่อนช่วยสอนและการบูรณาการหลากหลายสาระการเรียนรู้ และใช้การประเมินผลตามสภาพจริง ตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) รวมถึงการจัดการพฤติกรรมของเด็กที่มีความต้องการพิเศษในชั้นเรียนรวม โดยครูได้วางกฎ กติกาในการบริหารจัดการในชั้นเรียนรวมใหม่ ให้นักเรียนปกติและนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเป็น Buddy กัน ทำกิจกรรมร่วมกัน และหมุนเวียน Buddy ไปให้ทั่วถึงนักเรียนในชั้นเรียนรวม มีการมอบหมายความรับผิดชอบตามความชอบและความถนัดของนักเรียนแต่ละคน

ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) การจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษให้ประสบความสำเร็จ จำเป็นต้องมีการประสานความร่วมมือของครูภายในโรงเรียนให้เข้มแข็ง และมีการสร้างความเข้าใจแก่ผู้ปกครองในการสนับสนุนการจัดการศึกษาสำหรับบุตรหลานและต้องได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดีจากผู้ปกครองและโรงเรียน และต้องมีการปรึกษา วางแผนการศึกษาร่วมกันอย่างใกล้ชิด เพื่อให้เด็กประสบความสำเร็จในการศึกษา ให้เกิดเป็นชุมชนแห่งการปฏิบัติ (CoP) โดยโรงเรียนจะได้การจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) แล้วส่งต่อแผนนี้ให้แก่ผู้ปกครองนำไปฝึกบุตรหลานที่บ้าน ต่อ และครูจะเป็นผู้ให้คำชี้แนะ ตามกระบวนการนิเทศระบบพี่เลี้ยง (Mentoring) ทั้งนี้ การจัดกิจกรรมสำหรับบุตรหลานที่บ้าน ผู้ปกครองควรปรับเปลี่ยนกิจกรรมที่เด็กกระทำทุกวันโดยให้ผู้ปกครองควรเป็นผู้กำกับและสอนขั้นตอนการทำกิจกรรมที่ผู้ปกครองต้องการฝึกเด็ก พร้อมกับการเสริมแรงและสะท้อนผลงานที่เด็กได้ลงมือทำให้เด็กได้เรียนรู้จากการได้ลงมือทำ และอาจจะต้องใช้เวลาในการฝึกหลายวัน / ครั้งจนกว่าเด็กจะเห็นผล ในขณะที่เดียวกันครูควรให้การชี้แนะ (Coaching) แก่ผู้ปกครองในการบอกเล่าพฤติกรรมที่พึงประสงค์ให้นักเรียน โดยใช้คำพูดในทางบวกมากขึ้น เป็นการบอกกล่าวให้ผู้รับสารรับรู้ถึงเป้าหมายและความรู้สึกของครูได้ อาจจะเริ่มจากพฤติกรรมเล็ก ๆ แต่ยิ่งใหญ่ เป็นไปตามทฤษฎีเล็ก ๆ แต่สวยงาม (Small is beautiful) และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้แทนที่การลงโทษเด็ก เพราะการลงโทษเด็กจะทำให้เด็กหยุดพฤติกรรมนั้น ๆ เพียงชั่วคราว แต่เด็กจะเกิดการเรียนรู้ที่จะถ้อยทอดพฤติกรรมนั้นไปแสดงออกในพฤติกรรมอื่น ๆ

ขณะเดียวกัน ผู้ปกครองสะท้อนผลที่เกิดขึ้นภายหลังการลงพื้นที่ เกี่ยวกับความร่วมมือทางผู้ปกครอง และคุณครูทางโรงเรียน ที่มีการร่วมมือกันอย่างต่อเนื่องมันจะเป็นผลดีกับบุตรหลานในอนาคตเป็นอย่างดี ในภาพรวม รู้สึกว่าทางหน่วยงานที่สนับสนุนการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษเข้ามาช่วยทำให้ผู้ปกครองและคุณครูเข้าใจมากขึ้น แล้วก็มีแนวทางในการพัฒนาเด็กในทางเดียวกัน

ได้ เมื่อก่อนครูก็จะบอกว่าต้องดูตั้งสี่สิบคน ทำให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษขาดโอกาสทางการศึกษา แต่ตอนนี้มีความรู้เกี่ยวกับการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษไปในทิศทางเดียวกัน

โรงเรียนขยายโอกาสและโรงเรียนมัธยมศึกษา เด็กที่มีความต้องการพิเศษต้องการมีงานทำในอนาคต ทำให้โรงเรียนได้มีการปรับหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อตอบสนองความต้องการของเด็กกลุ่มนี้ให้มากขึ้น โดยมีการเตรียมอาชีพที่เด็กต้องการฝึกที่มีอยู่ในชุมชน รวมถึงการประสานสถานประกอบการ เพื่อส่งเด็กที่มีความต้องการพิเศษเข้าฝึกอาชีพในสถานที่จริง เช่น โครงการหลวงห้วยลึก ที่รับเด็กที่มีความต้องการพิเศษของโรงเรียนมิตรมวลชนเข้าฝึกงาน องค์การบริหารส่วนตำบลข่วงมุ้งที่รับเด็กที่มีความต้องการพิเศษของโรงเรียนบ้านปากเหมืองเข้าทำงาน เป็นต้น

3.3 ระยะเวลาหลังการนำแผนการปฏิบัติการลงสู่โรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง

ระยะนี้เป็นผลการวิจัยภายหลังการนำแผนการปฏิบัติการลงสู่โรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นผลการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเครื่องมือการวิจัย ประกอบด้วย แบบบันทึกการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) และแบบประเมินความพึงพอใจต่อการดำเนินการวิจัย ผลการวิจัยมีรายละเอียด ดังนี้

3.3.1 ผลภายหลังการนำแผนการปฏิบัติการของทีมวิทยากร นักวิจัยได้สัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ทีมวิทยากรต่อการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ พบว่า

ภายหลังที่นักวิจัยนำเสนอรูปแบบการจัดการเรียนรวมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ รูปแบบ CoCoOut21 ที่ประกอบด้วย Co : Collaboration : การประสานความร่วมมือ Co : Coaching and Mentoring : การนิเทศแบบพี่เลี้ยง Out : Outreach Program : การออกหน่วยบริการเชิงรุกถึงโรงเรียน และ 21 : Learning in 21st Century : การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 แล้วผู้เชี่ยวชาญได้แสดงความคิดเห็นว่า

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษมีบทบาทหน้าที่ในการสนับสนุนโรงเรียนในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษอยู่แล้ว ทั้งในโรงเรียนและในครอบครัว ชุมชนด้วย และทำให้ทราบถึงบทบาทและหน้าที่ของครูในโรงเรียนที่สอนเด็กพิเศษ เมื่อนำรูปแบบวิจัยการจัดการเรียนรวมที่เป็นรูปแบบ CoCoOut21 ครั้งนี้ เป็นกระบวนการทัศน์ใหม่ของการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ เพราะว่าเมื่อสมัยอดีตที่ผ่านมาเราเคยชินแต่การให้ความรู้สำหรับครูอย่างเดียว หรือสำหรับครูบางกลุ่มเท่านั้น โดยเฉพาะครูโรงเรียนเรียนร่วม หรือว่าครูที่ผ่านการอบรมที่ดูแลรับผิดชอบเรื่องของการศึกษาพิเศษ แต่กระบวนการทัศน์ใหม่เป็นแนวคิดในการจัดการศึกษาแบบองค์รวมหรือการดูแลโดยใช้บุคคล หรือบุคลากรหลากหลายความเชี่ยวชาญทำให้การจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษได้ดีกว่า นอกจากนี้ ผู้ปกครองซึ่งเป็นบุคคลสำคัญในการสนับสนุนการจัดการศึกษาของบุตรหลานได้เข้ามารับทราบและได้ร่วมเสนอความคิดเห็นในการจัดการศึกษาให้แก่บุตรหลานของตนเองด้วย ทำให้การศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษเป็นไป

ในทิศทางเดียวกัน และสอดคล้องสัมพันธ์กันเป็นอย่างดี ผลของการลงพื้นที่ของนักวิจัยและทีมวิทยากรทำให้ได้เครือข่ายในการทำงานกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษเพิ่มมากขึ้นในทุก ๆ โรงเรียน จนทำให้โรงเรียนเกิดการปรับโครงสร้างการบริหารองค์กรใหม่ หรือปรับรูปแบบการจัดการกับเด็กแบบใหม่ ซึ่งโครงการวิจัยครั้งนี้เข้าไปช่วยกระตุ้นทำให้เกิดความคิดและมีการเปลี่ยนแปลง เกิดจากผลกระทบต่อการจัดการเรียนรวมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ทำให้เห็นว่ารูปแบบการจัดการเรียนรวมรูปแบบนี้เป็นรูปแบบที่น่าจะมีประสิทธิภาพและสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง

นอกจากนี้ สิ่งค้นพบในการวิจัยครั้งนี้ ผู้เชี่ยวชาญที่ร่วมเป็นทีมวิทยากรได้สะท้อนความคิดเห็นต่อรูปแบบการจัดการเรียนรวม รูปแบบ CoCoOut21 ที่ทำให้การวิจัยครั้งนี้ประสบผล เนื่องจาก

Co : Collaboration : การประสานความร่วมมือ

ผู้เชี่ยวชาญได้แสดงความคิดเห็นว่า การประสานความร่วมมือขององค์กรที่สนับสนุนการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษในอดีตที่ผ่านมา แต่ละองค์กรได้ดำเนินงานตามปรัชญา วิสัยทัศน์ และพันธกิจของแต่ละองค์กร ขาดการประสานความร่วมมือกัน แต่การวิจัยครั้งนี้เป็นปรากฏการณ์หนึ่งที่น่าเอาศรัทธาของบุคลากรแต่ละองค์กรมาผสมผสานกันอย่างลงตัว โดยได้นำเอาความเชี่ยวชาญของทั้งด้านการศึกษาและด้านสาธารณสุขมาสนับสนุนการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษของโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ทำให้บุคลากรขององค์กรเหล่านี้ได้ทำงานใกล้ชิดกันมากขึ้นมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันมากขึ้น ถึงแม้มุมมองแต่ละด้านที่อาจจะมองไม่เหมือนกัน แต่มีเป้าหมายที่เหมือนกัน จึงเป็นการเติมเต็มให้ซึ่งกันและกัน ดังคำกล่าวของผู้เชี่ยวชาญที่กล่าวว่า

“ทีมวิทยากรที่ลงไปก็เข้าหากันดีมากนะ คือมันไม่ได้องค์ความรู้ที่มันแตก แผลกไปจากกันเลย สอดคล้องประสานกัน มันมีเป้าหมายในการให้เนี่ย อย่างเดียวกัน เป้าหมายเดียวกันนั้น ถึงแม้ในส่วนของวิทยากรด้านการศึกษา เขาก็จะไปเน้นในส่วนการสอนอะไรอย่างเนี่ย เออ.. วิทยากรด้านสาธารณสุข ก็จะเน้นในเรื่องการปรับพฤติกรรมซึ่ง สองส่วนเนี่ยมันสำคัญ พอ ๆ กัน เพราะว่าถ้าขาดด้านใดด้านหนึ่งเนี่ย การจัดการในการดูแลเด็กอาจจะไม่สมบูรณ์เท่าไร เพราะฉะนั้นการเอาวิทยากรสองส่วนเนี่ยไปพร้อมกัน มันเป็นเรื่องที่ เป็นรูปแบบอีกรูปแบบหนึ่งที่น่าจะไปเผยแพร่ต่อได้”

การประสานความร่วมมือกันระหว่างผู้เชี่ยวชาญกับครูในโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเป็นไปด้วยดี ครูให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี เนื่องจากครูไม่ต้องออกไปรับการอบรม ไปหาองค์ความรู้จากการประชุม หรือสัมมนา ซึ่งองค์ความรู้ที่ได้รับอาจจะไม่ตรงกับสภาพจริงในโรงเรียน ประกอบกับการนำเอาองค์ความรู้ที่ได้จากการออกไปรับการอบรมยังมีการขยายผลไปสู่ครูคนอื่น ๆ ได้น้อย ดังนั้นการ

ออกให้บริการถึงในโรงเรียนของผู้เชี่ยวชาญจึงทำให้ครูตื่นตัวและให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการสะท้อนสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นจริงในชั้นเรียน ประกอบกับครูทุกคนในโรงเรียนได้รับรู้และได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้การจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนได้ตรงตามสภาพจริงที่เกิดขึ้น ซึ่งการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษในแต่ละโรงเรียนเป็นหน้าที่ของครูทุกคน รวมทั้งผู้บริหารโรงเรียนและผู้ปกครองด้วย ครูที่รับผิดชอบโครงการจัดการเรียนรวมของโรงเรียนจึงมีหน้าที่ในการแนะนำ สนับสนุนการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล การจัดการเรียนการสอน แปรประเมนผล และทำหน้าที่ผู้ประสานงานเท่านั้น ดังคำกล่าวของผู้เชี่ยวชาญที่กล่าวว่า

“ครูให้ความร่วมมือก็ตื่นตัวในการสร้างรูปแบบนี้อยู่เหมือนกัน ที่พวกเรามีส่วนร่วมในการที่จะมาพัฒนาตรงนี้ ก็เป็นนิมิตรหมายอันดีที่เราไม่ได้ทำงานคนเดียวแล้ว เพราะเขาเคยชินกับการไปอบรม ไปหาองค์ความรู้จากการประชุม อบรม สัมมนา อะไรพวกนี้ แต่ว่าบางทีการที่จะนำมาใช้ในโรงเรียนหรือในห้องเรียนเนี่ย มันอาจจะไม่เหมือนกับสภาพจริงในห้องเรียน ฉะนั้นการที่เราไปแบบนี้เนี่ย หนึ่ง มันตรงความต้องการ แล้วครูก็จะสามารถยกปัญหา”

“คือแบบที่มี Coach ที่เข้าไปช่วยเข้าไปหาเนี่ยค่ะ จริง ๆ ในโรงเรียนน่าจะมี แม้แต่ในตัวโรงเรียนเองเนี่ย น่าจะมีของโรงเรียนอยู่แล้ว แต่ถ้าโรงเรียนมีไม่ได้ ที่ว่าโรงเรียนไม่พร้อม ก็อย่างน้อยเขตพื้นที่ก็ควรจะมี แต่ก็เขตพื้นที่ก็ยังไม่ มี แต่ว่าพออาจารย์ทำ เราก็ดีใจว่ามันเกิดขึ้นสักที แล้วสิ่งที่สำคัญในเกิดว่าเรามาเติมซึ่งกันและกัน บางทีเราก็กไม่ได้ว่าเราเก่งเราอะไร แต่ว่าเหมือนนี้เนี่ย อันนี้หน่อยเหมือนเรามา ใช้คะทีมวิทยากรมาช่วยเติมเต็มให้กับคณะครูโรงเรียนเรียนร่วม แล้วก็มาเติมเต็มให้กับคณะวิทยากรในส่วนที่เรียนรู้ด้วยกันอย่างเนี่ยค่ะ”

ในมุมมองของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อการประสานความร่วมมือกันระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง ผู้เชี่ยวชาญสะท้อนมุมมองให้เห็นว่า โรงเรียนกับผู้ปกครองควรดูแลกันและกันให้มากขึ้น เนื่องจากครูก็ควรจะได้รับรู้ถึงความรู้สึกของผู้ปกครองที่มีบุตรหลานที่เป็นเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ขณะเดียวกัน ผู้ปกครองก็ควรจะได้รับรู้ถึงควมยากลำบากของครูในการดูแลและจัดการเรียนการสอนบุตรหลานที่โรงเรียน ฉะนั้นลักษณะแบบนี้มันจะช่วยให้เกิดความเข้าใจระหว่างครูกับผู้ปกครองดีขึ้น ช่วยให้การพัฒนาเด็กเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ซึ่งเป้าหมายที่สำคัญคือเด็กมีพัฒนาการที่ดีขึ้น ฉะนั้น ผู้ปกครองต้องเข้าใจโรงเรียน โรงเรียนก็ต้องเข้าใจผู้ปกครอง แต่ช่องว่างระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองยังพอมียู่บ้างในเกือบทุกโรงเรียน ได้แก่การสื่อสารกันระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง ดังนั้น โรงเรียนกับ

ผู้ปกครองควรมีการประสานความร่วมมือกันอย่างใกล้ชิด และควรมีการเสริมแรง เสริมพลังให้ซึ่งกันและกันอย่างสม่ำเสมอ ดังคำกล่าวของผู้เชี่ยวชาญที่กล่าวว่า

“มันเป็นสิ่งสำคัญในการที่จะดูแลกันและกัน เราใช้คำว่าดูแลกันและกัน หมายความว่า แบบไหน เมื่อเขาเป็นแบบนี้เมื่อเขาเจอปัญหาแบบนี้ เนี่ยเราจะสังเกตว่าหลายครอบครัวที่เราเจอ ที่เขาเล่าให้เราฟัง ถ้าโรงเรียนช่วยให้ผู้ปกครองมีแรงฮึดแล้วมีแรงที่อยากทำเนี่ย เด็กก็จะดีตามมา ฉะนั้นถ้าเราไปสร้างแต่แรงฮึดให้เด็กเนี่ย เจอผู้ปกครองกับบ้านไปยังใช้วิธีการแบบเดิมมันก็ False เหมือนเดิม ฉะนั้นสิ่งแรกที่เราควรจะสร้างคือ เสริมพลังผู้ปกครองให้ได้”

นอกจากนี้ การประสานความร่วมมือของกลุ่มผู้ปกครองมีความสำคัญยิ่งในการพัฒนาเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ผู้เชี่ยวชาญได้สะท้อนความเห็นที่ว่า กลุ่มผู้ปกครองได้มีการรวมกลุ่มกันประมาณหนึ่งแล้ว ได้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และช่วยเหลือซึ่งกันและกันพอสมควร ดังคำกล่าวของผู้เชี่ยวชาญที่กล่าวว่า

“คือเราเห็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกันส่วนหนึ่ง ผู้ปกครองบางคนเขาบอกว่าเขาทำแบบนี้เขาทำได้ดี ผู้ปกครองคนอื่นเขาก็จะเรียนรู้วิธีการของคนอีกครอบครัวหนึ่งก็ไปเรียนรู้ไปทำต่อกันได้ ฉะนั้นการเกิดกระบวนการเรียนรู้ระหว่างกันมันก็จะเกิดได้ง่าย ๆ กว่าเราจะมาป้อนความรู้ด้านเดียว”

Co : Coaching and Mentoring : การนิเทศแบบพี่เลี้ยง

ผู้เชี่ยวชาญสะท้อนให้เห็นถึงผลของการให้คำแนะนำ (Coaching) แก่ครูของโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างและผู้ปกครอง จำนวน 2 ครั้ง แล้วครูและผู้ปกครองนำสู่การปฏิบัติต่อเด็กส่งผลให้เด็กมีพัฒนาการที่ดีขึ้น รวมทั้งครูสามารถจัดการกับปัญหาด้านการจัดการเรียนการสอนทำให้สามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างต่อเนื่องและสอดคล้องกับศักยภาพของเด็ก การจัดการพฤติกรรมทำให้ครูสามารถจัดการชั้นเรียนได้ดียิ่งขึ้น และผู้ปกครองสามารถช่วยเหลือ ดูแล และสนับสนุนบุตรหลานให้สามารถควบคุมและดูแลตนเองได้ ดังคำกล่าวของผู้เชี่ยวชาญที่กล่าวว่า

“รอบแรกที่เราไปแนะนำ ผลประโยชน์ที่ได้คือตัวเด็กทั้งนั้นแล้ว โดยเฉพาะครอบครัว ซึ่งเรามองแล้วว่าปัญหาที่เราไปมองเนี่ย ปัญหาเด็กคือ หนึ่งส่วนใหญ่ที่เราไปเจอมาจากครอบครัวทั้งนั้น แต่พอครอบครัวเข้ามาฟังเข้ามามีส่วนร่วม เราคิดว่าเขามีความตระหนักมากขึ้น แล้วรอบสองทั้งคู่ทั้งผู้ปกครองที่สะท้อนมาให้เราเห็น เออคือทำแล้วลูกเขาเป็นอย่างนี้ อย่างนี้ แค่นี้ไปพบหมอได้ยามาโอ้ ลูกเรียนได้แล้วอย่างเนี่ย รู้สึกชื่นใจขึ้นเยอะ จากการที่เราได้ทำงานตรงนี้ เรา

เห็นแววตาความสุขของครู ของผู้ปกครอง แล้วผลประโยชน์มาลงที่เด็กมัน
น่าจะไปได้ซะ”

ซึ่งการให้ข้อเสนอแนะ (Coaching) แก่ครูของโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างและผู้ปกครองควรทำอย่าง
สม่ำเสมอทุกภาคเรียนและทำอย่างต่อเนื่อง เนื่องจาก มีเด็กที่มีความต้องการพิเศษคนใหม่เข้ารับการศึกษา
เป็นประจำทุกปีการศึกษา ประกอบกับ เมื่อเด็กได้รับการพัฒนาขึ้นแล้ว ต้องมีการปรับปรุงแผนการจัด
การศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) เด็กทุกปีการศึกษา ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ ได้ทำการวิจัยในโรงเรียนขยายโอกาสที่
จัดการศึกษาตั้งแต่ระดับอนุบาล ประถมศึกษาและมัธยมศึกษา และโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา ทำให้พบ
ปัญหาในการไม่ยอมรับความบกพร่องของตนเองของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษา ปัญหาการสื่อสารระหว่าง
เด็กกับครู และระหว่างเด็กกับผู้ปกครอง เพราะเด็กคิดว่าตนเองเป็นผู้ใหญ่แล้ว มีแนวคิดเป็นของตนเอง
และมักจะเชื่อเพื่อนมากกว่าครูและผู้ปกครอง ดังคำกล่าวของผู้เชี่ยวชาญที่กล่าวว่า

“แล้วที่สำคัญตัวเด็กเองยังไม่ยอมรับตัวเองด้วย สังคมวัยรุ่น เข้าถึงยากด้วยค่ะ
ผู้ปกครองก็คุยกับเด็กไม่ได้แล้ว เพราะมัธยมก็คุยไม่ได้แล้ว แนวคิดของตนเอง
เพราะว่าเป็นเด็กโตด้วยมั้งคะ มันก็เลยเป็นปัญหา”

Out : Outreach Program : การออกหน่วยบริการเชิงรุกถึงโรงเรียน

ผู้เชี่ยวชาญได้แสดงความคิดเห็นต่อการออกหน่วยบริการเชิงรุกถึงโรงเรียนไว้ว่า เป็นการนำ
ทีมผู้เชี่ยวชาญที่เป็นผู้มีความรู้ประสบการณ์มาให้บริการถึงในโรงเรียน มาช่วยชี้แนะแนวทางในการ
จัดการเรียนการสอน ชี้แนะแนวทางการพัฒนาเด็กแต่ละประเภทได้อย่างชัดเจนและลุ่มลึก ทำให้
ผู้เชี่ยวชาญ ครู และผู้ปกครองได้ร่วมกันแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในสภาพจริงได้ ซึ่งผู้เชี่ยวชาญที่เข้ามา
ช่วยให้ข้อเสนอแนะและสนับสนุนการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษถึงในโรงเรียน
และทำให้ครูรู้สึกอบอุ่นใจ ทีมผู้มาช่วยเหลือถึงในโรงเรียน ซึ่งเป็นเรื่องที่สะดวกมาก ประหยัดเวลา

การออกหน่วยบริการเชิงรุกถึงโรงเรียนลักษณะนี้ เป็นการบูรณาการและการประสานความ
ร่วมมือของผู้เชี่ยวชาญจากองค์กรต่าง ๆ ที่สนับสนุนการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการ
พิเศษ ทำให้โรงเรียนดำเนินการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษที่เรียนร่วมได้อย่างเต็ม
ศักยภาพ เพราะผู้เชี่ยวชาญได้ช่วยยืนยันและสนับสนุนด้านการจัดการเรียนการสอนของครู ครูได้รับ
คำปรึกษาในการจัดการพฤติกรรมของเด็กที่ถูกต้อง ชัดเจนตรงกับสภาพปัญหาที่เกิดขึ้น โรงเรียน
ต้นแบบการจัดการเรียนรวมอยากให้โครงการวิจัยเช่นนี้มีต่อไปเรื่อย ๆ ตลอดไป และควรมีการขยาย
รูปแบบการออกหน่วยบริการเชิงรุกถึงโรงเรียนลักษณะนี้ไปสู่โรงเรียนอื่น ๆ ให้ครอบคลุมทุกพื้นที่
และเพื่อให้เกิดความยั่งยืนในการจัดการเรียนรวมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ จำเป็นต้องมีการ
สร้างผู้เชี่ยวชาญในชุมชนของตนเองขึ้นมา เพื่อผู้เชี่ยวชาญจะได้ดูแลและการจัดการเรียนรวมในพื้นที่ของ

ตัวเองได้สะดุดกว่า หากต้องการผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทางจึงจะประสานความร่วมมือกับองค์กรนั้น ๆ เป็นกรณีไป นอกจากนี้ รูปแบบการจัดการเรียนรวมรูปแบบ CoCoOut21 นี้จะช่วยลดเด็กที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนเฉพาะทาง เพราะเด็กที่มีความต้องการพิเศษจะมาเรียนรวมอยู่ที่โรงเรียนในชุมชนของตนเองแทน ซึ่งจะเป็นการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษอย่างยั่งยืน

21 : Learning in 21st Century : การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

ผู้เชี่ยวชาญได้สะท้อนความเห็นต่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ในรูปแบบของผลผลิตที่เกิดขึ้นตามผลการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ได้แก่ โรงเรียนกลุ่มตัวอย่างเกิดเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ (PLC) และชุมชนแห่งการปฏิบัติ (CoP) ด้านการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ โดยยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคม การเรียนรู้และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ครุมีทักษะและคุณลักษณะที่รองรับเข้าถึงเพื่อสร้างนวัตกรรมบริหารจัดการชั้นเรียนแนวใหม่ได้อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน รวมถึงการเรียนรู้ที่เกิดจากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย มีการประสานความร่วมมือกันภายในโรงเรียนและการประสานความร่วมมือกับผู้ปกครอง ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทาง และมีการตั้งประเด็นปัญหา ปรับเปลี่ยน ประยุกต์ และพัฒนา (Research & Development : R & D) องค์ความรู้ให้เหมาะสมกับการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษอย่างสม่ำเสมอ ดังคำกล่าวของผู้เชี่ยวชาญที่กล่าวว่า

“มันจะต้องแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันแล้วก็มีหลายช่องทาง ที่เราอาจจะต้องให้เขา ฉะนั้นเนี่ยช่องทางนี้อาจจะไม่ดีพอสำหรับเขา ก็อาจจะเป็นช่องทางอื่นที่เขา เรียนรู้ได้ ก็เหมือนเด็กเง สอนเด็กวิธีการนี้ไม่เหมาะกับเขา เราก็เปลี่ยนวิธีอย่าง เนี่ย ครูด้วยกันก็มี ถ้ารู้ข้อมูลมาแบบนี้ก็จะคุยกันได้ง่ายขึ้น เป็น PLC ได้ ใช แล้วผู้ปกครองกับตัวครูกับผู้บริหารเนี่ย ก็จะเข้ามาหากันมากขึ้น เท่าที่เราไป โรงเรียนต่าง ๆ เนี่ย โรงเรียนมิตรมวลชน ผู้บริหารอยู่ร่วมด้วยตลอด ผู้บริหารให้ ความสำคัญมาก แล้วก็เอาใจใส่เนาะ คือเข้าใจว่าหลักของการดูแลเด็กเป็นยังไง คือเขาเข้าใจเด็กทุกคนที่ขั้วมุมมองนะ เด็กทุกคนเป็นยังไง ก็ดูแลเด็กเข้าใจเด็ก ความแตกต่างของเด็กแต่ละคนเนี่ย ผู้บริหารเข้าใจประเด็นตรงนี้ได้ดีมาก”

ความประทับใจในงานวิจัยครั้งนี้

ผู้เชี่ยวชาญสะท้อนความพึงพอใจต่อการเข้าร่วมเป็นทีมวิทยากรในการวิจัยครั้งนี้หลากหลาย ประเด็น ได้แก่

1. ความประทับใจในทีมวิทยากรที่มาจากองค์กรต่าง ๆ และแต่ละคนได้นำเอาองค์ความรู้ของตนเอง มาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน ทั้งที่แต่ละคนก็มีองค์ความรู้ในแต่ละบทบาทแตกต่างกัน แต่เมื่อมีเป้าหมายการ ให้บริการเดียวกัน ทำให้องค์ความรู้เหล่านั้นสอดคล้อง กลมกลืนกัน และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

“ประทับใจวิทยากรที่ไปด้วยกันนะคะ อันนี้ประทับใจที่ว่าทุกคนพูดเป็นเสียง เดียวกันคือมันไม่หนีแตกออกจากแถว คืออย่างเนี่ยเสริมกันได้ ทุกคนก็มีองค์ ความรู้ในแต่ละบทบาทแตกต่างกัน แต่ว่าเราลงพื้นที่มันเหมือนเป็นทีมเดียวกัน”

2. ประทับใจรูปแบบการจัดการเรียนรวมที่นักวิจัยได้พัฒนาขึ้นมาจากการวิจัยครั้งก่อน ซึ่ง เป็นผลที่ได้จากการสังเคราะห์การลงพื้นที่ในโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างตามสภาพการจัดการศึกษา สำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษในสภาพจริงและในบริบทปัญหาจริง ซึ่งรูปแบบการจัดการเรียน รวมรูปแบบ CoCoOut21 นี้ สอดคล้องกับปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจของทุกองค์กรที่เข้าร่วมเป็นทีม วิทยากรนี้ เนื่องจากรูปแบบการเรียนรวมนี้เป็นการทำงานร่วมกันที่เป็นเครือข่ายขององค์กรที่ สนับสนุนการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษร่วมกับโรงเรียนและผู้ปกครอง ซึ่งเมื่อ ทีมวิทยากรออกหน่วยบริการเชิงรุกถึงโรงเรียนแล้ว สามารถช่วยเหลือ สนับสนุน กระตุ้นให้ครูจัดการ เรียนการสอนสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษได้อย่างมีความสุขและประสบผลสำเร็จ ผู้ปกครอง สามารถดูแล ส่งเสริมพัฒนาการของบุตรหลานที่บ้านได้สอดคล้องกับการจัดการเรียนการสอนของครู ได้ เป็นการกระตุ้นและเสริมพลังให้แก่ครูและผู้ปกครอง ดังคำกล่าวของผู้เชี่ยวชาญที่กล่าวว่า

“สิ่งที่ประทับใจคือว่า ทุกโรงเรียนที่เราไปเนี่ย เห็นความร่วมมือของคุณครูเนี่ย จะ สังเกตว่าเขาให้ความร่วมมือ ให้ความสำคัญในการวิจัยขึ้นนี้มาก เพราะเขาก็รู้ว่าเขา ไม่ต้องลงแรงอะไรมาก เพียงแต่ว่าเขาแค่นำเคสขึ้นมาแล้วประสานกับผู้ปกครอง ซึ่ง คิดว่าความสำคัญมันดูเหมือนว่าเราจะให้ความสำคัญเขาด้วย ในที่เราลงไป ใน ลักษณะแบบนี้คะ อันนี้คือประการที่หนึ่ง อย่างที่สองคือว่าผู้ปกครองเองที่เรา เห็นคือว่าเขาจริง ๆ เขามีความพยายามอยากจะทำอะไรของตัวเอง แต่ด้วยว่าเขา ก็ไม่รู้วิธีวิธีการที่ถูกต้องมันเป็นแบบไหน เพราะเขาได้รับข้อมูล เขาก็ส่วนใหญ่เขาลง ไปทำ แต่มันจะมีบางกรณีเท่านั้นเองที่เราจะเจอเคสที่มันจะยุ่งยากมาก ๆ อย่างที่ สามอย่างที่เห็น คือเรื่องของการเสริมพลังของผู้ปกครองเองเนี่ย ถ้าเขาได้รับการ เสริมพลังก่อนให้มีแรงฮึดก่อน การที่เราจะไปจัดการกับเด็กมันง่ายกว่าอยู่แล้ว ฉะนั้นการเสริมพลังผู้ปกครองควรจะ จริง ๆ แล้วอยากให้โรงเรียนทุกโรงเรียนได้ทำ ก่อน อาจจะท้อมะละครั้ง ก็จะช่วยทำให้ผู้ปกครองได้รู้สึกว่ามันสามารถทำได้นะ ไม่ได้ทิ้งภาระให้กับคุณครูเพียงอย่างเดียว”

สิ่งที่ต้องปรับปรุงในงานวิจัยนี้

ผู้เชี่ยวชาญได้เสนอแนะการเชิญและประสานความร่วมมือกับบุคลากรของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่เป็นผู้กำกับดูแลการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ให้เข้าร่วมในการออกหน่วยบริการเชิงรุกถึงโรงเรียน เพื่อให้บุคลากรของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาได้เห็นสภาพที่แท้จริงของการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ และได้รับรู้ เข้าใจและสามารถช่วยเหลือโรงเรียนในเขตรับผิดชอบได้ ดังคำกล่าวของผู้เชี่ยวชาญที่กล่าวว่า

“แต่ที่มหาวิทยาลัยไปทางนี้ เออ...บุคลากรของเขตพื้นที่ค่อนข้างไปด้วยน้อยนิดหนึ่ง คือต้องเอาเขาเข้ามาเนาะ จริง ๆ เป็นหน้าที่หลักของเขาเลยก็ว่าได้เนาะ เพราะว่าเขาคือมีหน้าที่หลักในการดูแลโรงเรียนอยู่แล้ว แต่ก็ไม่รู้ว่าข้อจำกัดของเขาอยู่ตรงไหน คือข้อจำกัดอยู่ที่กำลังคนของเขาเองที่ไม่สามารถบริหารจัดการได้.....”

สรุปผลภายหลังการนำแผนการปฏิบัติการจากบุคลากรของทีมวิทยากร

ภายหลังจากการนำแผนการปฏิบัติการลงสู่โรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 ครั้ง ที่เป็นการประชุมเชิงปฏิบัติการร่วมกันระหว่างทีมวิทยากรกับบุคลากรของโรงเรียน ในลักษณะการประชุมกรณีโรงเรียนศึกษา (School Case Conference) ทีมวิทยากรได้สะท้อนมุมมองประเด็นที่ได้พบในการวิจัยครั้งนี้หลายประเด็นที่สามารถสรุปผลได้ ดังนี้

Co : Collaboration : การประสานความร่วมมือ มีการประสานความร่วมมือกันของทีมผู้เชี่ยวชาญ การประสานความร่วมมือกันระหว่างทีมผู้เชี่ยวชาญกับโรงเรียน การประสานความร่วมมือกันภายในโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง การประสานความร่วมมือกันระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง และการประสานความร่วมมือกันของกลุ่มผู้ปกครอง การประสานความร่วมมือในภาคส่วนต่าง ๆ ดังที่กล่าวส่งผลต่อการพัฒนาการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ และการพัฒนาเด็กแบบองค์รวม

Co : Coaching and Mentoring : การนิเทศแบบพี่เลี้ยงเป็นการให้ข้อเสนอแนะ (Coaching) แก่ครูของโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างและผู้ปกครอง แล้วครูและผู้ปกครองนำสู่การปฏิบัติต่อเด็กส่งผลให้เด็กมีพัฒนาการที่ดีขึ้น รวมทั้งครูสามารถจัดการกับปัญหาด้านการจัดการเรียนการสอนทำให้สามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างต่อเนื่องและสอดคล้องกับศักยภาพของเด็ก การจัดการพฤติกรรมทำให้ครูสามารถจัดการชั้นเรียนได้ดียิ่งขึ้น และผู้ปกครองสามารถช่วยเหลือ ดูแล และสนับสนุนบุตรหลานให้สามารถควบคุมและดูแลตนเองได้ ซึ่งการให้ข้อเสนอแนะแก่ครูของโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างและผู้ปกครองควรทำอย่างสม่ำเสมอทุกภาคเรียนและทำอย่างต่อเนื่อง เนื่องจาก มีเด็กที่มีความต้องการพิเศษคนใหม่เข้ารับการศึกษาเป็นประจำทุกปีการศึกษา ประกอบกับ เมื่อเด็กได้รับการพัฒนาขึ้นแล้ว ต้องมีการปรับปรุงแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) เด็กทุกปีการศึกษา ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ ได้ทำการวิจัยในโรงเรียนขยายโอกาสที่จัดการศึกษาตั้งแต่ระดับอนุบาล ประถมศึกษาและมัธยมศึกษา และโรงเรียน

ระดับมัธยมศึกษา ทำให้พบปัญหาในการไม่ยอมรับความบกพร่องของตนเองของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษา ปัญหาการสื่อสารระหว่างเด็กกับครูและระหว่างเด็กกับผู้ปกครอง

Out : Outreach Program : การออกหน่วยบริการเชิงรุกถึงโรงเรียนเป็นการนำทีมเชี่ยวชาญที่เป็นผู้มีความรู้ประสบการณ์มาให้บริการถึงในโรงเรียน มาช่วยชี้แนะแนวทางในการจัดการเรียนการสอน ชี้แนะแนวทางการพัฒนาเด็กแต่ละประเภทได้อย่างชัดเจนและลุ่มลึก ทำให้ผู้เชี่ยวชาญ ครู และผู้ปกครองได้ร่วมกันแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในสภาพจริงได้ ซึ่งผู้เชี่ยวชาญที่เข้ามาช่วยให้ข้อเสนอแนะและสนับสนุนการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษถึงในโรงเรียน และทำให้ครูรู้สึกอบอุ่นใจ ที่มีผู้มาช่วยเหลือถึงในโรงเรียน ซึ่งเป็นเรื่องที่สะดวกมาก ประหยัดเวลา

21 : Learning in 21st Century : การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ผลผลิตที่เกิดขึ้นตามผลการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ได้แก่ โรงเรียนกลุ่มตัวอย่างเกิดเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ (PLC) และชุมชนแห่งการปฏิบัติ (CoP) ด้านการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ โดยยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคม การเรียนรู้และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ครูมีทักษะและคุณลักษณะที่รองรับเข้าถึงเพื่อสร้างนวัตกรรมบริหารจัดการชั้นเรียนแนวใหม่ได้อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน รวมถึงการเรียนรู้ที่เกิดจากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย มีการประสานความร่วมมือกันภายในโรงเรียนและการประสานความร่วมมือกับผู้ปกครอง ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทาง และมีการตั้งประเด็นปัญหา ปรับเปลี่ยน ประยุกต์ และพัฒนา (Research & Development : R & D)

ความประทับใจในงานวิจัยครั้งนี้

ผู้เชี่ยวชาญสะท้อนความพึงพอใจ ได้แก่ ความประทับใจในทีมวิทยากรที่มาจากองค์กรต่าง ๆ และรูปแบบการจัดการเรียนรวมรูปแบบ CoCoOut21 นี้ สอดคล้องกับปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจของทุกองค์กรที่เข้าร่วมเป็นทีมวิทยากรนี้ เนื่องจากรูปแบบการเรียนรวมนี้เป็นการทำงานร่วมกันที่เป็นเครือข่ายขององค์กรที่สนับสนุนการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษร่วมกับโรงเรียนและผู้ปกครอง

3.3.2 ผลภายหลังการนำแผนการปฏิบัติการจากบุคลากรของโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

นักวิจัยได้สัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) บุคลากรของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนรวมที่เป็นกลุ่มตัวอย่างต่อการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ พบว่า ภายหลังจากที่นักวิจัยนำเสนอรูปแบบการจัดการเรียนรวมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ รูปแบบ CoCoOut21 ที่ประกอบด้วย Co : Collaboration : การประสานความร่วมมือ Co : Coaching and Mentoring : การนิเทศแบบพี่เลี้ยง Out : Outreach Program : การออกหน่วยบริการเชิงรุกถึงโรงเรียน และ 21 : Learning in 21st Century : การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 แล้ว บุคลากรของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนรวมที่เป็นกลุ่มตัวอย่างได้แสดงความคิดเห็นเป็นรายกรณีโรงเรียน ดังนี้

1. โรงเรียนบ้านปากเหมือง ตำบลขัวมุง อำเภอสарภี จังหวัดเชียงใหม่

1.1 บุคลากรของโรงเรียนบ้านปากเหมืองได้ให้ข้อมูลถึงการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษไว้ว่า โรงเรียนบ้านปากเหมือง ตำบลขัวมุง อำเภอสарภี จังหวัดเชียงใหม่ได้ใช้เทคนิคการสอนโดยใช้วิธีสอนแบบความร่วมมือให้เทคนิคคู่หู ให้เพื่อนที่เรียนดีคอยดูแลช่วยเหลือโดยมีครูให้คำแนะนำ เป็นการสอนแบบตัวต่อตัว เพื่อควบคุมให้เด็กมีสมาธิ โดยสามารถยืดหยุ่นการเรียนการสอนให้เข้ากับความพร้อมของเด็ก โดยเฉพาะในเรื่องที่ยากโดยให้ช่วยเหลือเด็ก นอกจากนี้ ครูได้ใช้การสอนแบบบูรณาการ เมื่อเด็กขาดสมาธิหรือเบื่อหน่ายในการเขียน ให้ใช้การวาดรูปและเขียนคำบรรยายสั้น ๆ แทน เชื่อมโยงเนื้อหาหรือประยุกต์เหตุการณ์ในชีวิตประจำวัน เป็นการใช่วิธีการสอนแบบเรียนปนเล่น เพื่อให้เกิดความสนุกสนาน ไม่เบื่อหน่าย เพราะเป็นการจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับความสามารถและช่วงความสนใจของเด็ก มีการแบ่งงานเป็นขั้นตอนย่อย ๆ ให้เหมาะสมกับช่วงสมาธิของเด็ก ให้เด็กทำทีละขั้น เมื่อเสร็จแล้วจึงให้ทำขั้นต่อ ๆ ไปตามลำดับ และฝึกทักษะในการอ่านหนังสือ โดยเลือกหนังสือที่เด็กชอบมา让孩子อ่านเสริม โดยหนังสือที่อ่านไม่จำเป็นต้องเป็นหนังสือเรียน ครูได้สอนโดยการเน้นย้ำซ้ำทวน เนื่องจากเด็กจะเรียนรู้ช้า เรียนได้หน้าลืมหลัง ครูควรใช่วิธีการกระตุ้นความจำ เช่น 让孩子ทำกิจกรรมนั้นซ้ำบ่อย ๆ ด้วยวิธีการรับรู้ที่หลากหลายจากการดู การฟัง การสัมผัส โดยมองหาจุดเด่นของเด็ก ส่งเสริมให้เด็กแสดงความสามารถพิเศษ ครูจัดกิจกรรมโดยมีช่วงเวลาให้เด็กเปลี่ยนอิริยาบถ และเป็นกิจกรรมที่สร้างสรรค์ที่เด็กทำได้ เพื่อช่วย ลดความเบื่อของเด็ก ทำให้เรียนได้นานขึ้น เช่น มอบหมายหน้าที่ให้ช่วยครูเดินแจกสมุดให้เพื่อนๆ ในห้อง ลบกระดาน เป็นต้น และครูได้ให้คำชมเชย หรือรางวัล เมื่อเด็กปฏิบัติตัวดี หรือทำสิ่งที่เป็ประโยชน์ หลีกเลี่ยงการใช้วาจาตำหนิ ประจาน ประณามที่จะทำ让孩子รู้สึกอับอาย และไม่ลงโทษเด็กรุนแรง

ครูโรงเรียนบ้านปากเหมืองได้แสดงความคิดเห็นต่อรูปแบบการจัดการเรียนรวม CoCoOut21 ไว้ว่า

1. การประสานความร่วมมือ (Collaboration) ครูโรงเรียนบ้านปากเหมืองได้แสดงความคิดเห็นต่อการประสานความร่วมมือ ดังนี้

1.1 การประสานความร่วมมือของครูในโรงเรียนบ้านปากเหมืองในด้านการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ระหว่างครูกับครู ระหว่างครูและผู้อำนวยการ และประโยชน์ที่จะเกิดโดยตรงและย้อนไปที่นักเรียน ทำให้ให้ครูจัดการเรียนการสอนเป็นไปในทิศทางเดียวกันและสนับสนุนซึ่งกันและกัน โดยมีผู้อำนวยการเป็นผู้ประสานงาน มีหน้าที่ในการนิเทศการจัดการเรียนการสอนของครูเป็นการนิเทศแบบพี่เลี้ยง ที่เกิดจากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันของครูทุกครั้งที่มีการประชุมครูของโรงเรียน

1.2 การประสานความร่วมมือกับผู้ปกครองของเด็กที่มีความต้องการพิเศษที่มีเพิ่มมากขึ้น ช่วยให้ครูสามารถจัดการเรียนการสอนสอดคล้องกับการดำเนินชีวิตของเด็กที่บ้านได้ นอกจากนี้ ผู้ปกครองได้รับทราบสภาพการเรียนรู้ของบุตรหลานที่โรงเรียนอย่างใกล้ชิด ดังคำกล่าวของผู้บริหารที่กล่าวว่า

“หมายถึงผู้ปกครอง เพราะว่าผู้ปกครองมีส่วนที่สำคัญ รับรู้สภาพปัจจุบัน ปัญหาของเด็กในปัจจุบันของโรงเรียน เมื่อมีงานวิจัยนี้เข้ามา ทำให้โรงเรียน ทราบถึงปัญหาและแจ้งผู้ปกครองทราบ พอมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันแบบนี้ โรงเรียนก็สามารถนำเอาปัญหาตรงนี้ มาปรับเปลี่ยนกระบวนการ ปรับวิธีการ เพื่อให้สอดคล้องกับที่ผู้ปกครอง และมีประโยชน์ต่อการบริหารจัดการมาก”

ยิ่งกว่านี้ ครูโรงเรียนบ้านปากเหมืองยังได้กล่าวถึงการประสานความร่วมมือกับผู้ปกครองของเด็กที่มีความต้องการพิเศษไว้ว่า

“จะเห็นภาพที่ทุกคนฉายภาพของสภาพปัจจุบันที่เป็นปัญหาในปัจจุบัน และ แลกเปลี่ยนกันระหว่างผู้ปกครอง ว่าผู้ปกครองมีปัญหาอย่างไร ครูมีปัญหา อย่างไร แล้วนำปัญหามาสรุปร่วมกัน สิ่งไหนที่ไม่รู้ ก็เริ่มเห็นแนวทางที่ไม่ สามารถมองเห็นก็จะชัดเจนขึ้น เป็นแนวทางที่ทำให้ได้รู้ได้เห็นว่าในปีต่อไป จะต้องทำอะไรกันบ้าง”

1.3 การประสานความร่วมมือจากองค์กรภายนอกที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ทางโรงเรียนบ้านปากเหมืองได้ประสานความร่วมมือกับสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 4 ศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 8 และมีเครือข่าย และ สถาบันพัฒนาการเด็กราชนครินทร์ อย่างสม่ำเสมอ

2. การนิเทศแบบพี่เลี้ยง (Coaching and Mentoring) ครูโรงเรียนบ้านปากเหมืองได้ กล่าวถึงการให้ข้อเสนอแนะของวิทยากรว่า ข้อเสนอแนะของวิทยากรเป็นประโยชน์ต่อการจัดการเรียน การสอนของครู และการเลี้ยงดูของครูเป็นอย่างมาก เนื่องจากที่วิทยากรมาจากหลายองค์กรและ หลากหลายความเชี่ยวชาญที่ทำงานเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ โดยตรง และข้อเสนอแนะทั้งหมดเป็นประเด็นที่ครูและผู้ปกครองต้องการและสามารถนำสู่การปฏิบัติได้จริง ตามปัญหาที่เกิดขึ้น ดังคำกล่าวของครูบ้านปากเหมืองที่กล่าวว่า

“ที่ฟังวิทยากรดูแล้วประโยชน์ที่เกิดจากครู เกิดจากผู้ปกครอง มีมาก เพราะว่า คณะที่มิววิจัยจะมาหลากหลายสาขา ไม่ว่าจะเป็นคณาจารย์ ผู้ที่เกี่ยวข้องกับ ศูนย์การศึกษาพิเศษ ที่เขาชำนาญเรื่องเด็กพิเศษ ที่ทีมของอาจารย์ที่ร่วมเป็น ทีมวิจัย ศึกษาวิเคราะห์ที่เกี่ยวข้องของเด็กพิเศษ ครบทั้งหมดที่วิทยากรตอบที่ได้ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ เป็นประโยชน์ต่อการจัดการศึกษาพิเศษในอนาคตมาก และ เชื่อว่าครูและผู้ปกครองเมื่อถูกกระตุ้นจากผู้เชี่ยวชาญแล้วจะสามารถนำเสนอ สิ่งดี ๆ แก่เด็กพิเศษได้”

3. การออกบริการเชิงรุกถึงโรงเรียน (Outreach Program) ครูโรงเรียนบ้านปากเหมืองได้ สะท้อนความคิดต่อการออกบริการเชิงรุกถึงโรงเรียนไว้ว่า เป็นการพัฒนาบุคลากรของโรงเรียนทางด้านการ ศึกษาพิเศษโดยทีมวิทยากรที่เป็นผู้มีความรู้ประสบการณ์มาให้บริการถึงในโรงเรียน ทำให้สามารถ ช่วยชี้แนะแนวทางในการจัดการเรียนการสอน แนวทางการพัฒนาเด็กแต่ละประเภทได้อย่างชัดเจน และแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในสภาพจริงได้ รวมถึงเด็กได้รับประโยชน์โดยตรงจากการพัฒนาเต็มศักยภาพ ของครูและของตัวเด็กเอง นอกจากนี้ จากการยกกรณีตัวอย่างของเด็กทำให้ผู้บริหารสามารถวางแผน การบริหารจัดการบางเรื่องถึงแนวทางในการบริหารจัดการต่อไปอาจจะมีการปรับหรือบูรณาการ ให้เอื้อต่อกิจกรรมการเรียนการสอนให้ดียิ่งขึ้น และการประสานความร่วมมือทั้งหน่วยงานภาครัฐ รวมถึงการประสานงานร่วมกับผู้ปกครอง ดังคำกล่าวของครูบ้านปากเหมืองที่กล่าวว่า

“...ข้อดีมากกว่า เป็นการรื้อรับที่โรงเรียน เพราะครูไม่ต้องทิ้งห้องเรียน ครูไม่ ต้องทิ้งเด็ก และเป็นการตอบโจทย์มากที่สุด แก่ปัญหาตรงจุด แต่ข้อดีของการ ออกนอกพื้นที่ครูจะได้ไปเรียนรู้เรื่องของประสบการณ์ อย่างน้อยก็ได้ไปสัมผัส กับเพื่อนครูโรงเรียนอื่น ๆ แต่ถ้าให้เลือกทั้งสองประเด็นนี้ ขอรื้อรับที่โรงเรียน มากกว่า”

4. การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (Learning in 21st Century) ครูโรงเรียนบ้านปากเหมือง ได้กล่าวถึงการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ถึงผลที่เกิดจากการออกหน่วยบริการเชิงรุกถึงโรงเรียน โดยใช้ การนิเทศแบบพี่เลี้ยง ในลักษณะการประชุมกรณีโรงเรียนศึกษา ว่า การนิเทศขององค์กรสนับสนุนการ จัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษน้อยลง ทำให้ครูโรงเรียนบ้านปากเหมืองมีการ แลกเปลี่ยนเรียนรู้กันมากขึ้น จึงทำให้การประสานความร่วมมือของคณะครู และครูกับผู้ปกครองอย่าง เข้มแข็งมากยิ่งขึ้น จนทำให้โรงเรียนบ้านปากเหมืองเกิดเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ (PLC) และชุมชน แห่งการปฏิบัติ (CoP) ด้านการศึกษาพิเศษ ดังคำกล่าวของครูโรงเรียนบ้านปากเหมืองที่กล่าวว่า

“คือเวลามีกิจกรรม หรือโรงเรียนได้รับโครงการอะไรมา เราก็จะมาประชุมร่วมกัน ทำความเข้าใจกับครูและมาวางแผนทำงานว่าเราจะมีแนวทางการทำงานอย่างไร สร้างความเข้าใจกับครูทุกคนแล้วที่สำคัญก็คือโครงการเด็กพิเศษเนี่ย เป็นการเสริมและแบ่งเบาภาระงานของครู.....ทำให้ครูแบ่งเบาขึ้น อันนี้สร้างความเข้าใจกับครู ว่าไม่ใช่เป็นงานภาระที่เพิ่มเข้ามาเป็นการไปสนับสนุนซึ่งกันและกัน”

ขณะเดียวกัน ผู้บริหารโรงเรียนบ้านปากเหมืองได้กล่าวถึงการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ไว้ว่า

“ตอนนี้ครูกำลังตื่นตัวเรื่องเด็กพิเศษ ทีมงานวิจัยที่เข้ามาตรงนี้ บอกตรง ๆ เลย ครูทุกคนแต่เดิมเด็กพิเศษก็คือเด็กพิเศษ คนที่กระตือรือร้นก็คือคนรับผิดชอบ แต่ ณ วันนี้ครูเริ่มที่จะให้ความสำคัญมากกว่าเดิม เพราะที่ผ่านมามีครูแต่ละคนต่างทำหน้าที่ของตนเอง ครูที่รับผิดชอบก็ทำงานส่วนที่รับผิดชอบไป ไม่มีการประสานงานกัน ไม่ให้ความสำคัญในด้านนี้อย่างจริงจัง”

1.2 ผู้ปกครองของเด็กที่มีความต้องการพิเศษของโรงเรียนบ้านปากเหมืองกล่าวถึงการวิจัยครั้งนี้ว่าช่วยให้โรงเรียนและผู้ปกครองมีการประสานความร่วมมือกันอย่างใกล้ชิดมากขึ้น เนื่องจากผู้ปกครองเป็นผู้ที่ใกล้ชิดกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษมากกว่าครูที่โรงเรียน การจัดการศึกษาสำหรับเด็กกลุ่มนี้โรงเรียนต้องทำงานร่วมมือกับผู้ปกครองอย่างใกล้ชิดและต้องดำเนินการไปในทิศทางเดียวกัน ผู้ปกครองต้องการให้โรงเรียนควรจัดให้มีการประชุมผู้ปกครองเด็กที่มีความต้องการพิเศษขึ้น เพื่อชี้แจงและทำความเข้าใจกับผู้ปกครองของเด็กปกติด้วย เพื่อจะช่วยให้โรงเรียนสามารถจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษได้ตามนโยบายของโรงเรียนและเป็นไปตามความต้องการของผู้ปกครอง

ขณะเดียวกัน ผู้ปกครองของเด็กที่มีความต้องการพิเศษที่เรียนรวมในโรงเรียนบ้านปากเหมืองได้แสดงความคิดเห็นต่อรูปแบบการจัดการเรียนรวม CoCoOut21 ไว้ที่น่าสนใจ ในหลายประเด็น ดังนี้

1. การประสานความร่วมมือ (Collaboration) ของผู้ปกครองกับโรงเรียนบ้านปากเหมือง มีการประสานความร่วมมือกันค่อนข้างน้อย เนื่องจากโรงเรียนบ้านปากเหมืองมีการสื่อสาร การประสานความร่วมมือระหว่างครูกับผู้ปกครองของเด็กที่มีความต้องการพิเศษน้อย จึงทำให้ครูและผู้ปกครองพัฒนาเด็กที่มีความต้องการพิเศษเป็นไปคนละทิศทางกัน ภายหลังที่ผู้ปกครองได้เข้าร่วมการวิจัยครั้งนี้แล้ว ทำให้ผู้ปกครองรู้สึกว่าการประสานความร่วมมือกันดีระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง ดังคำกล่าวของผู้ปกครองที่กล่าวว่า

“มันดีทุกอย่าง เหมือนเป็นการป้องกันเป็นการดูแลร่วมกับทางโรงเรียน ซึ่งทางคุณครูก็จะคอยกันตลอด ซึ่งบางที่เราดูลูกเราอาจจะปกติ คือถ้าเป็นผู้ปกครองทุกคนที่คาดหวังกับลูกอยู่แล้ว ก็ต้องการให้ลูกมีพื้นฐานชีวิตที่ดี การเรียน และการ

อยู่ร่วมในสังคม ให้เขาช่วยเหลือตนเองได้ มาฟังวันนี้รู้สึกว่ามันเป็นภาพลักษณ์ด้วย คือเขาก็ดูแล ไม่ใช่เราจะดูแลอย่างเดียว แต่ทุกคนช่วยเหลือกัน เพราะว่าเด็กคือทุกอย่าง เด็ก ๆ จะมีคุณภาพ เริ่มจากตรงคนดูแล”

2. การนิเทศแบบพี่เลี้ยง (Coaching and Mentoring) ผู้ปกครองเด็กที่มีความต้องการพิเศษของโรงเรียนบ้านปากเหมืองที่เข้าร่วมการวิจัยครั้งนี้ได้แสดงความคิดเห็นต่อการให้คำแนะนำของวิทยากร ได้แก่ การจัดกิจกรรมการพัฒนาการดูแลตนเอง การพัฒนาความรับผิดชอบ การพัฒนาทักษะทางสังคมร่วมกับคนปกติ ช่วยให้ผู้ปกครองพบแนวทางในการพัฒนาเด็กที่บ้าน ดังคำกล่าวของผู้ปกครองที่กล่าวว่า

“ช่วยได้ดี เพราะว่าพี่ได้รับผิดชอบตนเองสูง ดูแลตนเองได้ ถ้าวันหนึ่งเราไม่ได้อยู่กับเขาจนตายบอกเขาเลยว่าแม่ไม่อยู่กับเขาจนตาย สิ่งที่ทำได้อย่างน้อยสามารถแก้ปัญหาเองได้”

3. การออกหน่วยบริการเชิงรุกถึงโรงเรียน (Outreach Program) ผู้ปกครองของโรงเรียนบ้านปากเหมือง กล่าวว่างานวิจัยนี้ทำให้ผู้ปกครองได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับผู้เชี่ยวชาญ และสามารถแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้เชี่ยวชาญได้ทุกประเด็น เป็นการอำนวยความสะดวกแก่ผู้ปกครอง และต้องการให้มีกิจกรรมเช่นนี้จัดเป็นประจำทุกปีการศึกษา ดังคำกล่าวของผู้ปกครองที่กล่าวว่า

“ดีมาก เพราะว่า ถ้าไปสถาบันพัฒนาการเด็กกราชนครินทร์ถ้าเราไม่ถาม หมอ ก็จะไม่รู้ว่าเรามีอะไร แต่เราต้องถามเพราะว่าผู้เชี่ยวชาญตรงนี้เขารู้ปัญหาทุกอย่าง เขาให้คำตอบมาก่อนที่เราจะได้ถามเสียอีก”

4. การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (Learning in 21st Century) ผู้ปกครองเด็กที่มีความต้องการพิเศษของโรงเรียนบ้านปากเหมือง ได้ใช้แนวคิดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 นำมาใช้ในการพัฒนาบุตรหลานที่บ้าน รวมถึงการประสานความร่วมมือระหว่างผู้ปกครองกับโรงเรียน ผู้ปกครองกับผู้ปกครอง และการเข้าถึงความรู้ของเด็กที่มีความต้องการพิเศษด้วย ดังคำกล่าวของผู้ปกครองที่กล่าวว่า

“ทำให้เราได้เจอกัน ลูกของแต่ละคนที่เป็นเด็กสมาธิสั้นของแต่ละคนไม่เหมือนกัน ลักคน ทุกคนก็ได้แชร์แลกเปลี่ยนกันหมดเลย ว่าลูกของเธอเป็นอย่างนี้ ลูกของฉันเป็นอย่างนี้ มาแลกเปลี่ยนกันว่าแก้ไขปัญหายังไง ปรับปรุงเปลี่ยนแปลงอย่างไร หรือว่ามีอะไรที่เสริมกันได้บ้าง เพราะว่าทุกคนต้องมีความจริงที่เจอเหมือนกันหมด อยู่ที่ใครจะเจอช้าหรือเจอเร็ว ถ้าเราเจอก่อนก็บอกวิธีให้เขา ถ้าเราเจอช้าจะได้รู้ลูกเป็นอย่างนี้จะต้องทำอย่างไร มันก็ดีค่ะ”

2. โรงเรียนเวฬุวัน (สารภีชนานุกูล) ตำบลยางเนิ้ง อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่

2.1 บุคลากรของโรงเรียนเวฬุวัน (สารภีชนานุกูล) ได้ให้ข้อมูลถึงการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษว่า โรงเรียนได้ดำเนินการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษในรูปแบบการจัดแบบเรียนรวมตั้งแต่ปี 2550 โดยจัดให้เด็กเรียนรวมกันตลอดเวลา จัดให้เด็กมีสิทธิทุกอย่างเหมือนเด็กปกติ ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 คือให้เรียนจบภาคบังคับตั้งแต่อนุบาลถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เน้นการอ่าน ออกเขียนได้ คิดคำนวณได้ คือนโยบายหลักของโรงเรียน และให้เด็กทุกคนมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน ครูมีการทำงานร่วมกันเป็นทีม จุดเด่นด้านการศึกษาพิเศษคือครูในโรงเรียนนี้มีทัศนคติที่ดีต่อเด็กที่มีความต้องการพิเศษ มีการแบ่งครูการศึกษาพิเศษเป็นครูการศึกษาพิเศษแต่ละสายชั้น ให้การดูแลเด็กที่มีความต้องการพิเศษในสายชั้นของตนเอง เด็กพิเศษก็จะได้รับการดูแลดีขึ้น ใกล้ชิดปัญหาของเด็กมากขึ้น ในช่วง 5 ปีแรกที่โรงเรียนเข้าร่วมเป็นโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนรวม การจัดการเรียนการสอนมีความยากลำบาก เนื่องจากครูส่วนใหญ่ยังไม่เข้าใจในบริบทของตนเอง ถ้าห้องเรียนใดมีเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ครูจะบอกว่าเป็นภาระ ครูที่ผ่านการอบรมด้านการศึกษาพิเศษจะเข้าไปให้คำแนะนำถึงวิธีการจัดการเรียนการสอนเด็กกลุ่มนี้ โดยครูไม่ต้องเน้นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมากเกินไป ถ้าเด็กไม่เรียนก็ให้เด็กไปทำกิจกรรมอื่นแทน ครูใช้เทคนิคการสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อน เนื่องจากครูเห็นว่าเด็กกับเด็กสามารถที่จะสื่อสารกันได้

ครูโรงเรียนเวฬุวัน (สารภีชนานุกูล) ได้แสดงความคิดเห็นต่อรูปแบบการจัดการเรียนรวม CoCoOut21 ไว้ว่า

1. การประสานความร่วมมือ (Collaboration) ครูโรงเรียนเวฬุวัน (สารภีชนานุกูล) ได้แสดงความคิดเห็นต่อการประสานความร่วมมือ ดังนี้

1.1 การประสานความร่วมมือของครูในโรงเรียนเวฬุวัน (สารภีชนานุกูล) ด้านการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ จะมีครูการศึกษาพิเศษแต่ละสายชั้นให้การชี้แนะ ชี้้นำเพื่อให้ครูจัดการเรียนการสอนเป็นไปในทิศทางเดียวกันและสนับสนุนซึ่งกันและกัน โดยมีผู้อำนวยการและครูการศึกษาพิเศษส่วนกลางเป็นผู้ประสานงาน มีหน้าที่ในการนิเทศการจัดการเรียนการสอนของครูเป็นกรณีพิเศษแบบพี่เลี้ยง ที่เกิดจากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันของครูทุกครั้งที่มีการประชุมครูของโรงเรียน

1.2 การประสานความร่วมมือกับผู้ปกครองของเด็กที่มีความต้องการพิเศษอย่างสม่ำเสมอ นอกจากการเยี่ยมบ้านเด็กแล้ว เวลาที่ผู้ปกครองมีปัญหาเกี่ยวกับการเรียนของบุตรหลาน หรือปัญหาทางพฤติกรรม ผู้ปกครองจะมาขอปรึกษาครูประจำชั้นเป็นประจำ แต่ยังมีผู้ปกครองบางส่วนที่มอบหมายการจัดการศึกษาของบุตรหลานให้แก่ครูรับผิดชอบแต่เพียงฝ่ายเดียว เนื่องจาก ผู้ปกครองมีภาระในการประกอบอาชีพ และบางส่วนเป็นชนชาติอื่น และยังมีผู้ปกครองจำนวนหนึ่งที่ไมยอมรับ

ความบกพร่องของบุตรหลานตนเอง ครูจึงได้เชิญผู้ปกครองมาทำความเข้าใจในการจัดการศึกษาสำหรับบุตรหลานให้เข้าใจตรงกัน

1.3 การประสานความร่วมมือจากองค์กรภายนอกที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ทางโรงเรียนได้ประสานความร่วมมือกับโรงพยาบาลสารภีในการส่งต่อเด็กเข้ารับการรักษาและประเมินระดับเขาวินิจฉัย และโรงเรียนได้รับโอกาสในการเป็นสถานที่จัดโครงการร่วมกับสถาบันพัฒนาการเด็กราชนครินทร์ เชียงใหม่ เพื่อเข้ารับการรื้อฟื้นและประเมินระดับเขาวินิจฉัย และโรงเรียนได้รับโอกาสในการเป็นสถานที่จัดโครงการร่วมกับสถาบันพัฒนาการเด็กราชนครินทร์ เชียงใหม่อีกด้วย รวมถึงการประสานความร่วมมือกับศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 8 เพื่อการขอรับคู่มือในการจัดการสอนเสริมและการจัดหาสื่อเทคโนโลยี และสิ่งอำนวยความสะดวกทางการศึกษาเป็นประจำทุกปี

2. การนิเทศแบบพี่เลี้ยง (Coaching and Mentoring) ครูโรงเรียนเวฬุวัน (สารภีชนานุกูล) ได้สะท้อนความคิดเห็นต่อการนิเทศแบบพี่เลี้ยงว่า นอกจากครูในแต่ละสายชั้นจะให้ข้อเสนอแนะกันภายในเพื่อให้ครูจัดการเรียนการสอนเป็นไปในทิศทางเดียวกันแล้ว ครูผู้รับผิดชอบโครงการและครูการศึกษาพิเศษยังให้ข้อเสนอแนะ ชี้แนะ เสนอแนะต่อการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษในทุกระดับชั้น เนื่องจากบุคลากรทางการศึกษาพิเศษมีหน้าที่ในการสนับสนุน ช่วยเหลือและให้ข้อชี้แนะแก่ครูในการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ซึ่งโรงเรียนเวฬุวัน (สารภีชนานุกูล) มีครูที่ผ่านการอบรมด้านการศึกษาพิเศษหลายคน และมีครูที่จบการศึกษาพิเศษ จำนวน 1 คน สามารถช่วยเหลือครูคนอื่น ๆ ได้มาก นอกจากนี้ โรงเรียนยังได้รับการนิเทศติดตามจากศึกษานิเทศก์จากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 4 และศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 8 เป็นระยะ ๆ ดังนั้น ครูโรงเรียนเวฬุวัน (สารภีชนานุกูล) จึงต้องการให้บุคลากรของทั้ง 2 องค์กรเข้ามานิเทศติดตามอย่างสม่ำเสมอ

3. การออกบริการเชิงรุกถึงโรงเรียน (Outreach Program) ครูโรงเรียนเวฬุวัน (สารภีชนานุกูล) ได้ให้ความคิดเห็นต่อการออกบริการเชิงรุกถึงโรงเรียน ไว้ว่า รูปแบบการออกบริการเชิงรุกถึงโรงเรียนแบบนี้เป็นผลดีอย่างยิ่งต่อโรงเรียน เนื่องจากโรงเรียนมีเด็กที่มีความต้องการพิเศษเข้ามาเรียนรวมเป็นจำนวนมาก หากส่งครูออกไปอบรมภายนอกจะทำให้ต้องหาครูมาสอนแทน และผลที่เกิดกับครูก็มีจำนวนน้อย การออกบริการเชิงรุกถึงโรงเรียนทำให้ครูไม่ต้องทิ้งชั้นเรียนและครูทุกคนในโรงเรียนได้รับองค์ความรู้จากผู้เชี่ยวชาญได้อย่างทั่วถึง และได้ให้ข้อเสนอแนะตรงตามสภาพบริบทปัญหาที่แท้จริง ดังคำกล่าวของครูโรงเรียนเวฬุวัน (สารภีชนานุกูล) ที่กล่าวว่า

“ดีครับ คือท่านจะให้โรงเรียนไป จะนำนักเรียนไป นักเรียนเราเยอะ ไปเป็นสิบ ยี่สิบคน แต่ท่านมาได้หนึ่งคน สอง สามคนส่งผลให้ครูได้ทั้งโรงเรียน ออกพื้นที่ น่าจะดีและเป็นประโยชน์กับโรงเรียนอย่างยิ่งครับ ได้มากกว่า ตรงตามปัญหาจริง”

“...ความรู้สึกก็ดีนะครับ ว่าทั้งตัวอาจารย์ที่เป็นผู้วิจัย แล้วก็ทีมวิทยากรที่ให้
ความรู้ ข้อมูลแก่ผู้ปกครองถือว่าเป็นผู้ที่มีความเชี่ยวชาญเป็นบุคคลที่มีความรู้
ความสามารถจริงๆ สามารถจะให้ความกระจ่างกับโรงเรียน ทางครูแล้วก็
ผู้ปกครองเอง รู้สึกมีความยินดีนะครับ มีความเต็มใจและรู้สึกภาคภูมิใจที่วิทยากร
ช่วยงานในครั้งนี้นะ”

4. การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (Learning in 21st Century) การจัดการเรียนการสอน
สำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษของโรงเรียนเวฬุวัน (สารภีชนานุกูล) ที่สามารถจัดการเรียนการสอน
ที่สอดคล้อง บูรณาการในแต่ละช่วงชั้นได้เป็นอย่างดีจนเกิดเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ (PLC) และชุมชน
แห่งการปฏิบัติ (CoP) ด้านการศึกษาพิเศษทั้งครูการศึกษาพิเศษและครูปกติของโรงเรียน นอกจากนี้
ทางโรงเรียนได้ส่งเสริม สนับสนุนให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษได้ร่วมกิจกรรมทางสังคมร่วมกับ
นักเรียนปกติ และได้มีโอกาสได้แสดงออกตามศักยภาพของตนเองเด็กแต่ละคน ดังคำกล่าวของครูโรงเรียน
เวฬุวัน (สารภีชนานุกูล) ที่กล่าวว่า

“แต่ว่าครั้งที่ 2 มันจะเห็นได้ชัดว่าเป็น PLC ทางการศึกษาพิเศษทั้งครูใน
โรงเรียนและผู้ปกครอง อย่างโรงเรียนวัดเวฬุวันสามารถที่จะมาแนะนำกันเอง
ในการช่วยเหลือโรงเรียนในการให้คำปรึกษาผู้ปกครอง ผมดูแล้วก็ถือว่าเป็น
เรื่องที่ดี รอบหลังมาเยอะมากผู้ปกครองโรงเรียนวัดเวฬุวัน”

การจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษต้องมีการปรับหลักสูตรให้สอดคล้อง
กับความสามารถของเด็กแต่ละคน หากครูใช้การสอนเหมือนเด็กปกติ จะทำให้เด็กที่มีความต้องการ
พิเศษไม่ประสบความสำเร็จในการศึกษา ดังคำกล่าวของครูโรงเรียนเวฬุวัน (สารภีชนานุกูล) ที่กล่าวว่า

“ครูจะรู้อยู่แล้วว่าเด็กพิเศษจะต้องปรับให้เขาอยู่แล้ว ให้งานกลุ่มจะเป็นคะแนน
เก็บที่ช่วยให้เด็กพิเศษเยอะมาก ซึ่งการสอนในระดับมัธยมศึกษาเขาสอนเป็น
รายวิชา แล้วคุณครูเขาไม่เข้าใจว่าเด็กพิเศษควรจะให้ตามความสามารถของเด็กที่
มี เขาไม่ได้ เขาจะได้เท่ากัน ซึ่งเนื้อหามันเยอะและมันยากขึ้น จะให้มันไปแก้
สมการ จะให้ไปวิทยาศาสตร์ เคมี ไม่ได้เลย แล้วเขาก็บอกว่าป้าจะให้หนูทำยังไง”

นอกจากนี้ ครูโรงเรียนเวฬุวัน (สารภีชนานุกูล) ยังได้แสดงความคิดเห็นในการให้ข้อเสนอแนะ
ของผู้เชี่ยวชาญต่อการจัดการพฤติกรรมของเด็กที่มีความต้องการพิเศษว่า เด็กที่สมาธิสั้นมักจะความ
วุ่นวายให้กับห้องเรียน ครูได้เคยขอร้องให้ผู้ปกครองนำเด็กไปพบแพทย์ที่สถาบันพัฒนาการเด็กราช
นครินทร์ แต่ผู้ปกครองบ่นเยอะที่จะนำเด็กไปพบแพทย์เสมอมา ครูจึงเอายาของเด็กคนอื่นมาให้

รับประทาน แล้วเด็กมีพฤติกรรมรุนแรงวายเป็นผล ครูจึงแนะนำให้ผู้ปกครองนำเด็กไปพบแพทย์ และผู้ปกครองจึงได้พาเด็กไปพบแพทย์และได้ยามารับประทาน ทำให้เด็กมีสมาธิในการเรียนดีขึ้น พร้อมกันนี้ ครูได้มอบหมายให้เพื่อนที่มีจิตช่วยเหลือผู้อื่น คอยกระตุ้นเตือนเพื่อนให้รับประทานยาเป็นประจำ และช่วยเกลี้ยเพื่อนในเวลาเรียนด้วย ดังคำกล่าวของครูโรงเรียนเวฬุวัน (สารภีขนานกุล) ที่กล่าวว่า

“เพื่อนช่วยได้เยอะ เด็กคนที่ประสบความสำเร็จพ่อแม่ดูแล ไปบำบัดมาตั้งแต่ยังเล็ก พอมาในชั้นมัธยมเป็นเด็กเก่งเลย แต่ก่อนน้องเรียนห้องครูวนิดา แม่เขาสนใจ คนที่มีปัญหาก็คือพ่อแม่เขาไม่สนใจ มันเยอะ แต่เด็กพิเศษที่มาจากโรงเรียนเดิมซึ่งอยู่ตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 26 ขึ้นชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จะดี”

“เราจะคละเด็กทุกคนรวมถึงเด็กพิเศษด้วยแม้แต่เด็กปกติก็ยังมีเด็กที่อ่อน บอกให้หัวหน้ากลุ่มแบ่งหน้าที่กัน เวลาครูให้งานกลุ่มห้ามให้งานตกที่ใครคนใดคนหนึ่ง ต้องแบ่งงานในชั่วโมง ชิ้นงาน 1 ชิ้นแบ่งหน้าที่กัน ใครที่ลายมือสวยก็เขียน ใครหาข้อมูลเก่งก็หาข้อมูล ส่วนเด็กอ่อนกับเด็กพิเศษก็ให้เพื่อนช่วยหาให้ชัดเจน ให้ระบายสีก็ได้ วาดรูปได้ ห้ามให้เพื่อนตงงาน กลุ่มไหนแจกงานให้เพื่อนไม่ครบหรือให้เพื่อนตงงานครูจะหักคะแนน ซึ่งแต่ละคนจะได้คะแนนเท่ากัน แต่ถ้ากลุ่มไหนแจกงานเพื่อนไม่ครบหรือว่าเด็กพิเศษไม่ได้ทำงานครูจะหักคะแนนกลุ่มนั้นเลย”

ที่โรงเรียนเวฬุวัน (สารภีขนานกุล) ครูที่สามารถจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษให้ประสบผลสำเร็จได้ จะเป็นครูที่มีอายุรุ่นกลางถึงรุ่นเก่า และสอนประจำที่โรงเรียนนี้มาเป็นเวลามากกว่า 10 ปี แต่ยังมีครูบางส่วนที่ให้ความร่วมมือในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษค่อนข้างน้อย โดยเฉพาะครูที่สอนในระดับมัธยมศึกษา เนื่องจากครูส่วนหนึ่งย้ายมาจากโรงเรียนอื่นที่ไม่ได้จัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ดังคำกล่าวของครูโรงเรียนเวฬุวัน (สารภีขนานกุล) ที่กล่าวว่า

“ครูที่สะท้อนถึงผู้อำนวยการว่าครูการศึกษาพิเศษ ส่วนใหญ่ก็จะเป็นคนเก่า ๆ แก่ ๆ ที่รอเกษียณแต่คนรุ่นใหม่มีไม่เท่าไร ท่านคิดว่าอย่างไร คือมันไปตกอยู่ที่ห้องเรียนที่ครูอาวุโสสอน เด็กพิเศษอยู่เยอะห้องไหนที่มีเด็กพิเศษ แก่นำจะให้ห้องของครูนั้นรับผิดชอบเด็กไป แต่มีทุก ๆ ห้องนะครับที่ มันจะไปค่อนข้างที่ห้องเยอะ ๆ ของครูอาวุโส ไม่ใช่จะไปให้สำหรับครูแก่ ๆ ทำ แต่จริง ๆ แล้วก็อยากจะให้คนรุ่นใหม่ทำ แต่ว่าเด็กมันได้รับผิดชอบครูประจำชั้นรับผิดชอบเด็กพิเศษ ก็เลยไปตกที่ครูอาวุโสส่วนหนึ่ง ไม่ใช่ทั้งหมดครับ”

อย่างไรก็ตาม เด็กที่มีความต้องการพิเศษ เมื่อเรียนถึงชั้นมัธยมศึกษา เด็กมักไม่ยอมรับความบกพร่องของตนเอง เนื่องจากเด็กมีพฤติกรรมทางสังคมที่เหมือนกับเด็กปกติ แต่ด้านการเรียนรู้ เด็กยังมีปัญหาอยู่มาก ถึงแม้เพื่อนร่วมชั้นจะไม่ปฏิเสธเด็กที่มีความต้องการพิเศษ แต่เด็กจะปฏิเสธความบกพร่องของตนเอง ดังคำกล่าวของครูโรงเรียนเวฬุวัน (สารภีชนานุกุล) ที่กล่าวว่า

“ตัวเด็กที่เป็นเด็กพิเศษ พอถึงชั้นมัธยมตัวเอง เขาปกปิดเขาไม่ยอมรับ เขาก็บอกผมต้องเก่งเท่าคนอื่น คือพฤติกรรมทางสังคมโอเค แต่ในรายการวิชาการเด็กปฏิเสธทุกรายการ มีคนหนึ่งบอกว่าเมื่อไรจะเอาผมออกจากเด็กพิเศษสักที สงสัยจะอายุสาว เริ่มสนใจเพศตรงข้าม เพื่อนเขาไม่มีปฏิกิริยา แต่ตัวเขาเองที่มีรู้สึกไปเอง ยิ่งวัยรุ่นก็ยิ่งรุนแรง”

การจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษของโรงเรียนเวฬุวัน (สารภีชนานุกุล) ที่ผ่านมา ได้เกิดช่องว่างในการประสานความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองพอสมควร เนื่องจาก ทางโรงเรียนไม่ได้จัดให้มีการประชุมผู้ปกครองเด็กที่มีความต้องการพิเศษ เพื่อแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการจัดการศึกษาร่วมกัน แต่ภายหลังจากการเข้าร่วมการวิจัยครั้งนี้ ทำให้โรงเรียนและผู้ปกครองมีการประสานความร่วมมือกันอย่างใกล้ชิดมากขึ้น ดังคำกล่าวของผู้บริหารและครูโรงเรียนเวฬุวัน (สารภีชนานุกุล) ที่กล่าวว่า

“ตอนนี้เราก็ใช้ผู้ปกครองสื่อผู้ปกครองนะ ก็เพราะว่าเขารู้ว่าจากการได้รับการขอแนะนำ ข้อเสนอแนะที่การมาเข้าร่วมประชุมปรึกษาร่วมกัน แล้วลูกของเขามีพัฒนาการพฤติกรรมที่ดีขึ้น เขาก็สามารถไปบอกผู้ปกครองท่านอื่นที่อยู่ในกลุ่มเดียวกัน ซึ่งแต่แรกอาจยังไม่เข้าใจ”

“ผู้ปกครองและผู้สอนเข้าใจและมีความรู้เรื่องการจัดการเรียนการสอนเรื่องเด็กพิเศษมากขึ้น จัดกิจกรรมได้ดีขึ้นสำหรับเด็กกลุ่มนี้ สามารถแยกแยะเด็กพิเศษกับเด็กปกติออกได้ค่อนข้างชัดเจน ผู้ปกครองมีความเข้าใจในเรื่องของลูกของตนเองมากขึ้น ทั้งที่เมื่อก่อนอาจจะเข้าใจว่าลูกของตนเองปกติ ไม่มีอะไรบกพร่องเวลาอาจจะครุ่นคิดไปคุยไปคุยไปไม่ค่อยยอมรับ แต่ปัจจุบันงานวิจัยนี้เข้ามา ก็ถือว่าผู้ปกครองมีความเข้าใจในเรื่องของลูกหลานที่เป็นเด็กในกลุ่มเด็กพิเศษนี้มากขึ้น”

2.2 ผู้ปกครองของเด็กที่มีความต้องการพิเศษของโรงเรียนเวฬุวัน (สารภีชนานุกุล) โรงเรียนและผู้ปกครองมีการประสานความร่วมมือกันอย่างใกล้ชิดมากขึ้น เนื่องจากผู้ปกครองเป็นผู้ที่ใกล้ชิดกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษมากกว่าครูที่โรงเรียน การจัดการศึกษาสำหรับเด็กกลุ่มนี้โรงเรียนต้อง

ทำงานร่วมมือกับผู้ปกครองอย่างใกล้ชิดและต้องดำเนินการไปในทิศทางเดียวกัน การขาดความร่วมมือของผู้ปกครองจะทำให้การจัดการศึกษาสำหรับเด็กของผู้ปกครองและโรงเรียนเป็นไปคนละทาง ดังนั้น โรงเรียนควรจัดให้มีการประชุมผู้ปกครองเด็กที่มีความต้องการพิเศษขึ้น เพื่อชี้แจงและทำความเข้าใจกับผู้ปกครองของเด็กปกติด้วย เพื่อจะช่วยให้โรงเรียนสามารถจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษได้ตามนโยบายของโรงเรียนและเป็นไปตามความต้องการของผู้ปกครอง

ขณะเดียวกัน ผู้ปกครองของเด็กที่มีความต้องการพิเศษที่เรียนรวมในโรงเรียนเวฬุวัน (สารภีชนานุกุล) ได้แสดงความคิดเห็นต่อรูปแบบการจัดการเรียนรวม CoCoOut21 ไว้ที่น่าสนใจ ในหลายประเด็น ดังนี้

1. การประสานความร่วมมือ (Collaboration) ของผู้ปกครองกับโรงเรียนเวฬุวัน (สารภีชนานุกุล) ก่อนหน้านี้นี้มีช่องว่างในการประสานงานกันพอสมควร เนื่องจาก โรงเรียนเวฬุวัน (สารภีชนานุกุล) เป็นโรงเรียนขยายโอกาสขนาดใหญ่ มีนักเรียนจำนวนมาก การดูแลใส่ใจนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษจึงทำได้น้อย จึงทำให้ครูต้องดูแลนักเรียนกลุ่มใหญ่ และทำให้การสื่อสาร การประสานความร่วมมือระหว่างครูกับผู้ปกครองของเด็กที่มีความต้องการพิเศษมีน้อย จึงทำให้ครูและผู้ปกครองพัฒนาเด็กที่มีความต้องการพิเศษเป็นไปคนละทิศทางกัน ภายหลังที่ผู้ปกครองได้เข้าร่วมการวิจัยครั้งนี้แล้ว ทำให้ผู้ปกครองรู้สึกว่าการประสานความร่วมมือกันดีระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง ดังคำกล่าวของผู้ปกครองที่กล่าวว่า

“คือเกี่ยวกับความร่วมมือทางผู้ปกครอง และคุณครูทางโรงเรียน ที่เข้ามาตรงนี้ทำให้ระหว่างผู้ปกครองและคุณครูเข้าใจมากขึ้น แล้วก็มีแนวทางในการพัฒนาเด็กในทางเดียวกันได้”

ในทางตรงกันข้าม การประสานความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองจะเกิดขึ้นไม่ได้หากผู้ปกครองไม่ให้ความร่วมมือกับทางโรงเรียนในการพัฒนาเด็ก หรือมอบหมายให้โรงเรียนเป็นผู้พัฒนาเด็กแต่เพียงฝ่ายเดียว จึงส่งผลให้การพัฒนาเด็กไม่เป็นไปตามเป้าหมาย ดังคำกล่าวของผู้ปกครองที่กล่าวว่า

“จริง ๆ ปัญหาไม่ได้อยู่ที่เด็กอย่างเดียว คือพื้นฐานมาจากครอบครัว ถ้าผู้ปกครองไม่ให้ความร่วมมือมันก็แก้ปัญหาลูกไม่ได้ บางคนผู้ปกครองรับไม่ได้ ไม่ยอมเปิดใจ มันเป็นสิ่งสำคัญเลยเรื่องครอบครัวแม้ว่าจะแตกแยก จะยังงี้ก็ตามคือถ้าผู้ปกครองไม่ดูแลคนอื่นก็จะตายายดูแล คือมันต้องอยู่ที่ความคิดเห็นของผู้ปกครองด้วยถ้าไม่เปลี่ยนก็จะเป็นแบบนี้”

2. การนิเทศแบบพี่เลี้ยง (Coaching and Mentoring) ผู้ปกครองที่เข้าร่วมการวิจัยครั้งนี้ได้สะท้อนมุมมองต่อการให้คำแนะนำของวิทยากร ในการพัฒนาเด็กที่มีความต้องการพิเศษในการดูแลของผู้ปกครอง ได้แก่ การจัดกิจกรรมการพัฒนาการดูแลตนเอง การพัฒนาความรับผิดชอบ การพัฒนาทักษะทางสังคมร่วมกับคนปกติ ซึ่งผู้ปกครองสะท้อนมุมมองว่า เมื่อเด็กโตขึ้นไปเป็นผู้ใหญ่ เด็กจะสามารถดูแลตนเองได้โดยไม่เป็นภาระแก่ผู้อื่น ดังคำกล่าวของผู้ปกครองที่กล่าวว่า

“แม่จะแบ่งหน้าที่ให้อยู่แล้ว เพราะว่าแม่จะเป็นคนซักผ้า พอตาก ลูกมีหน้าที่เก็บผ้า พับผ้าใส่ตู้ แยกของแต่ละคน พ่อ แม่ ของตนเอง ของน้อง เพราะน้องยังเล็ก อยู่ช่วยกันกวาดบ้านเป็นบางครั้ง แล้วแต่อารมณ์ดีทำ อารมณ์ไม่ดีก็จะเล่น”

“เด็ก ๆ ก็ต้องสามารถดูแลตนเองได้ งานบ้านก็ช่วยกัน คิดไว้ให้มันตรงกัน เพราะว่าลูกตัวเองเรียนรู้ช้า ก็ให้เขาฝึกอ่านไปด้วย ตอนเย็นก็มีออกกำลังกาย ถ้าในหมู่บ้านจะมีของเทศบาล ขอความร่วมมือของเด็กเยาวชน เด็กสองคนก็จะไปเป็นคณะกรรมการเป็นประธาน ก็จะมีการโทรแจ้งมา ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์”

นอกจากนี้ ผู้ปกครองรู้สึกประทับใจการให้คำชี้แนะของผู้เชี่ยวชาญในเรื่องการรับประทานยาของบุตรหลาน ซึ่งเมื่อผู้ปกครองไปรับยาจากสถาบันพัฒนาการเด็กราชนครินทร์ ผู้ปกครองเกรงใจแพทย์ จึงไม่ได้สอบถามถึงรายละเอียดของการใช้ยา ภายหลังการเข้าร่วมการวิจัยนี้ทำให้ผู้ปกครองเข้าใจการใช้ยาสำหรับเด็กสมาธิสั้นได้ถูกต้อง ดังคำกล่าวของผู้ปกครองที่กล่าวว่า

“คืออย่าข้องใจตรงที่ว่ายาต้องกินสม่ำเสมอ แต่ว่าอย่าไปที่โรงพยาบาลคุณหมอบอกว่าสองอาทิตย์ ตอนนี้เขาปรับใหม่ คือเมื่อก่อนเสาร์ อาทิตย์ ปิดเทอม ไม่ให้กิน ให้กินเฉพาะในเวลาเรียน แต่ตอนนี้ต้องกินต่อเนื่องยาวนาน ให้กินเป็นปี แล้วก็ประเมินเป็นปี เพราะว่ายานี้ต้องคุมความประพฤติ เหมือนไปสร้างกิจวัตรประจำวันให้เด็ก เพราะว่าสมาธิสั้นจะลืม ต้องจัดกลุ่มความสม่ำเสมอให้เขา คุมความนิ่ง คุมการใช้สติให้เขา แล้วมันจะดี”

3. การออกหน่วยบริการเชิงรุกถึงโรงเรียน (Outreach Program) ทำให้ผู้ปกครองเกิดความสะดวกสบายในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับผู้เชี่ยวชาญ เนื่องจากเป็นการอำนวยความสะดวกแก่ผู้ปกครอง รวมถึงผู้ปกครองสามารถแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้เชี่ยวชาญได้ทุกประเด็น และต้องการให้มีกิจกรรมเช่นนี้จัดเป็นประจำทุกปีการศึกษา ดังคำกล่าวของผู้ปกครองที่กล่าวว่า

“อาจารย์มาอย่างนี้ดีค่ะ จะได้จับกับครูได้ เป้าหมายไม่ได้อยู่ที่นักเรียน เป้าหมายอยู่ที่ครู รอบแรกแต่ละคนเหมือนได้ระบาย เพราะว่าเครียดอยู่แล้ว ไม่มีเวลาไปหานักจิตวิทยาหรอกค่ะ แต่ถ้ามาอย่างนี้”

“ดีมาก เพราะว่า ถ้าไปสถาบันพัฒนาการเด็กราชนครินทร์ถ้าเราไม่ถาม หมอก็จะไม่รู้ว่ามีอะไร แต่เราต้องถามเพราะว่าผู้เชี่ยวชาญตรงนี้เขารู้ปัญหาทุกอย่าง เขาให้คำตอบมาก่อนที่เราจะได้ถามเสียอีก”

“ถ้าเป็นรูปแบบนั้นก็ปีหนึ่ง อาจารย์จะมารวมวิชาการหนึ่งครั้ง ควรจะเป็นช่วงก่อนเปิดเทอม คือมาคัดกรองแต่ละห้อง คัดกรองเป็นรายบุคคลเลย ผู้ปกครองและคุณครูรู้ ให้แจ้งนัดพบผู้ปกครองเลย บางทีผู้ปกครองไม่อยากจะมาเลย ถ้าเจอประเภทที่ไม่ยอมรับลูกเป็นเด็กพิเศษไม่ให้ความร่วมมือ”

4. การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (Learning in 21st Century) ผู้ปกครองเด็กที่มีความต้องการพิเศษของโรงเรียนเวฬุวัน (สารภีชนานุกูล) ได้ประยุกต์ใช้แนวคิดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 นำมาใช้ในชีวิตประจำวัน ได้แก่ การประสานความร่วมมือระหว่างผู้ปกครองกับโรงเรียน ผู้ปกครองกับผู้ปกครอง และผู้ปกครองกับหน่วยงานที่สนับสนุนการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ รวมถึงการเข้าถึงความรู้สึกรักของเด็กที่มีความต้องการพิเศษด้วย ดังคำกล่าวของผู้ปกครองที่กล่าวว่า

“ลูกเริ่มโตแล้ว อารมณ์ก็ค่อนข้างจะแปรปรวนมาก ตอนนี้อยู่ที่กินยาอยู่ เขากินยาเฉพาะในที่เขาต้องการสอบ ต้องการใช้สมาธิ ตอนเขาไปสอบทบทวนใจ คือตรงนั้นต้องใช้แรงเขาก็ทำได้ อยู่ ทำได้ดี”

“ตรงนี้ดีมากก็คือเด็กถ้ารักษาเขาเข้าไป ทุกอย่างจะเข้าไปหมดเลย วิจัยสมัยนี้ที่อารมณ์เขาแปรปรวนหรือว่ารุนแรง ไม่รู้ว่าต้นทางมันเกิดภาวะเขา พอมารักษา กลางทางก็เจอปัญหาของเขาอีก เพราะว่าสถาบันพัฒนาการเด็กราชนครินทร์เขาบอกเลยว่าถ้าคุณแม่มารักษาดังแต่เล็ก ถ้าโตจะไปได้ถูกทางกว่า รักษาตอนปลายทางมันจะลำบาก”

3. โรงเรียนสันทรายวิทยาคม ตำบลหนองหาร อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่

3.1 บุคลากรของโรงเรียนสันทรายวิทยาคมได้สะท้อนมุมมองต่อการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษไว้ว่า โรงเรียนสันทรายวิทยาคมเป็นโรงเรียนมัธยมศึกษาจัดตั้งขึ้นตามประกาศการสามัญศึกษา โดยจัดสอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นถึงมัธยมศึกษาตอนปลาย ปัจจุบันโรงเรียนสัน

ทรายวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 34 (เชียงใหม่-แม่ฮ่องสอน) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ภารกิจของโรงเรียน จักการศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและระดับมัธยมศึกษาตอนปลายแบบสหศึกษา โดยจัดการศึกษาในแนวทางการปฏิรูปการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่สอดคล้องกับนโยบายและยุทธศาสตร์การจัดการศึกษาของสำนักเขตพื้นที่การศึกษาและสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยมุ่งเน้นไปสู่เป้าหมาย 1) พัฒนาระบบการบริหารจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ โดยเน้นการมีส่วนร่วมบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน 2) พัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้เป็นผู้มีคุณลักษณะตามมาตรฐานการศึกษา โดยปลูกฝังให้ผู้เรียนมีคุณธรรม มีทักษะในการคิดวิเคราะห์เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ โดยใช้สื่อเทคโนโลยี มีทักษะในการดำรงชีวิต รักสุขภาพ ความเป็นไทยและภาคภูมิใจในสถานศึกษาและท้องถิ่น 3) พัฒนาครูและบุคลากรให้เป็นมืออาชีพ มีทักษะในการปฏิบัติสามารถจัดการกระบวนการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา 4) พัฒนาระบบเทคโนโลยีและการสื่อสารให้เอื้อต่อการเรียนรู้ 5) ส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชนให้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และ 6) พัฒนาสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียนให้เอื้อต่อการจัดการศึกษา

โรงเรียนสันทรายวิทยาคมเริ่มจัดการศึกษาแบบเรียนร่วม ตั้งแต่ พ.ศ. 2553 และเป็นระบบเมื่อ พ.ศ. 2558 โดยรับเด็กที่มีความบกพร่องด้านร่างกาย หรือการเคลื่อนไหว หรือสุขภาพที่ส่งต่อมาจากโรงเรียนศรีสังวาล เชียงใหม่ โรงเรียนจำเป็นที่จะต้องปรับสภาพสิ่งแวดล้อมเพื่อรองรับเด็กกลุ่มนี้ แต่เนื่องจากงบประมาณที่โรงเรียนได้รับมามีจำนวนจำกัด ต่อมาครูผู้รับผิดชอบโครงการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษเกษียณอายุราชการออกไปแล้วไม่มีครูผู้รับผิดชอบโครงการต่อ โรงเรียนประสบปัญหาในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ จึงส่งผลให้การจัดการศึกษาของโรงเรียนไม่เป็นไปตามปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายที่โรงเรียนกำหนดไว้ เนื่องจาก การจัดการศึกษาในระดับมัศึกษามีเป้าหมายคือการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา แต่เมื่อมีเด็กที่มีความต้องการพิเศษเข้ามาเรียนรวมกับนักเรียนปกติ จึงทำให้เกิดปัญหาตามมา ทั้งที่ครูในโรงเรียนมีการการสอนที่เต็มกรอบภาระงาน จึงอยากให้มีบุคลากรด้านการศึกษาพิเศษเข้ามาดูแลเด็กที่มีความต้องการพิเศษ โดยไม่ให้เป็นการแก่ครู ดังคำกล่าวของครูโรงเรียนสันทรายวิทยาคม ที่กล่าวว่า

“ก็คือ อยากให้มีบุคลากรเฉพาะเข้ามาดูแล เพราะว่าสันทรายของเรามัน ไม่ใช่ว่าเป็นเด็กปกติเพียงอย่างเดียวเนาะ เด็กสามอีลันตอนนี้เพิ่มเยอะมากขึ้น เด็ก LD ของเราก็เยอะขึ้นเรื่อยๆ คือถ้ามีใครที่มาดูแลตรงนี้โดยเฉพาะ หรือมาเป็นตัวประสานให้กับครูสังคม ครูภาษาไทยก็จะช่วยได้”

“มันก็แล้วแต่ ขึ้นอยู่กับเวลาด้วยนะ ถามว่าครูเราว่างที่จะรับทั้งหมดไหม บางทีก็รับไม่ได้ ใช่มั้ยคะ อย่างอาจารย์จะมาทำวิจัยเนาะ จะมาเวลานั้นเวลานี้ เราก็ต้องหาเวลา วันนี้เด็กจะมาสอบแก้ตัว เด็กจะอยู่ตรงไหนอะไรอย่างนี้”

“ถามว่าอยากให้มาไหม ถ้าเป็นความต้องการของในเชิงบริหารนะ เราอยากให้เขาเข้ามาดูและเรา มา Contact (ติดต่อ : นักวิจัย) เรา มาช่วยในเรื่องอะไรหลาย ๆ อย่าง แต่ถ้ามาปั๊บ อย่างที่บอกว่าเด็กเรา เราเดิมเราเป็นโรงเรียนมัธยมปกติ พอเรียนมัธยมปั๊บ เป้าหมายคือการเรียนมหาวิทยาลัยใช้ไหมคะ ของเราไม่ใช่ ไม่มีอาชีพในโรงเรียน”

“เราไม่ได้ไปคลุกอยู่กับเด็กเหล่านั้นคนเดียว แล้วก็เป้าหมายของเขาเป็นเรื่องเดียว แต่เด็กมาเรียนในโรงเรียนเนี่ย เทอม 1 มี 10 วิชา เพราะถามว่าเด็กขณะเนี่ย เขารับไหวไหม ถ้าเขารับไม่ไหวมันก็จะไม่ผ่าน อาจารย์เด็กหนู สันทรายอะ ถ้าเด็กคนไหนไม่ผ่าน ครูเขาจะเอามานั่ง ทำงานเพิ่ม หรือแก้ไขงาน คนไหนตกเอามาซ่อมเสริม อันนี้คือเด็กที่ไม่ผ่านกระบวนการ หรืออีกกลุ่มหนึ่งคือได้ A เขาก็จะมาปรับปรุงงานเดิมส่งเพื่อให้ได้เกรดสูงขึ้น อันนี้คือสันทรายวิทยาคม”

ครูโรงเรียนสันทรายวิทยาคมได้แสดงความคิดเห็นต่อรูปแบบการจัดการเรียนรวม CoCoOut21 ไว้ว่า

1. การประสานความร่วมมือ (Collaboration) ครูโรงเรียนสันทรายวิทยาคม ได้แสดงความคิดเห็นต่อการประสานความร่วมมือ ดังนี้

1.1 การประสานความร่วมมือของครูโรงเรียนสันทรายวิทยาคม พบว่า มีการประสานความร่วมมือกันด้านการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษค่อนข้างน้อย โดยการดูแลเด็กกลุ่มนี้จะมอบหมายให้แก่ครูพี่เลี้ยงเด็กพิการ ซึ่งเป็นตำแหน่งที่ได้รับมาจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 34 นอกจากนี้ บุคลากรของโรงเรียนสันทรายวิทยาคมบางคนเคยผ่านการอบรมด้านการศึกษาพิเศษของศูนย์การศึกษาพิเศษ แต่ไม่มีการขยายผลสู่ประชาคมของโรงเรียน ดังคำกล่าวของผู้บริหารโรงเรียนที่กล่าวว่า

“เคยอบรมมา พุดตรง ๆ ไม่ได้ขยายผล เพราะเราไม่ได้เข้าไปสัมผัสตรงนั้น”

1.2 การประสานความร่วมมือกับผู้ปกครองของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ซึ่งผู้ปกครองส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาอยู่ต่างอำเภอ และบางส่วนอยู่ต่างจังหวัดจึงทำให้มีการสื่อสารกันค่อนข้างน้อย และการสื่อสารส่วนใหญ่จะต้องผ่านการประสานงานของโรงเรียนศรีสังวาล เชียงใหม่ ดังนั้น เมื่อเกิดเหตุการณ์หรือปัญหาขึ้นกับเด็ก จึงมีการแก้ไขปัญหาที่ล่าช้ามาก ดังคำกล่าวของผู้บริหารโรงเรียนที่กล่าวว่า

“ของเราไม่มีนะ จัดประชุมผู้ปกครอง”

“จริงๆ เตรียมข้อมูลว่าจะบอกให้ เรียนให้อาจารย์ก่อนว่าผู้ปกครองที่เชิญมา เนี่ย พื้นฐานเขาเป็นยังไงบ้าง พอได้คุยไม่ได้ทันบอก ก็ เจอประมาณอย่างนี้ค่ะ เพราะวาระรองก็ไม่ทราบว่าเป็นเด็ก 2 คนเนี่ย คือรองทาบว่ามีเด็กที่มีปัญหาตรงเนี่ย แต่ไม่ถึงขั้นที่ว่าโรงเรียนเตรียมการจะให้ออกนะค่ะ เพราะว่าเขาก็ รู้ว่าโรงเรียนให้ย้ายเคสนี้ แต่ไม่รู้ว่ามันเป็นเด็ก 2 คนนี้ แล้วบังเอิญเด็ก 2 คนนี้ ผู้ปกครองสามารถ Contact (ติดต่อ : นักวิจัย) ได้”

1.3 การประสานความร่วมมือกับองค์กรสนับสนุนการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ได้แก่ ศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 8 โดยทางโรงเรียนต้องการให้ศูนย์การศึกษาพิเศษเข้ามาช่วยเหลือในการจัดการเรียนการสอนเด็กพิเศษที่เรียนร่วมในโรงเรียน ซึ่งครูในโรงเรียนสะท้อนมุมมองว่าเป็นภาระแก่ครู ดังคำกล่าวของครูที่กล่าวว่า

“เรียน ม. 4-5-6 ปุ๊ป มหาวิทยาลัยอย่างเดียว ลักษณะจะเป็นแบบนี้ ถ้าเด็กกลุ่มนี้เข้ามาปุ๊ป เราอยากให้เขามาคว่ำ เออ เด็ก LD ของเราจะไปยังไง จะดูแลเขายังไง จะสอนเขายังไง อะไร ยังไง ให้เขามาช่วยสนับสนุน มาให้คำแนะนำอะไรยังงี้ ถ้าจะให้ครูเราไปมาช่วยหน่อย ๆ ครูเราเฉพาะ อย่างเช่น ห้องหนึ่ง 40 คน มีอย่างเนี่ย 2 คน อีก 38 คนเขาก็ทำไม่ได้ แล้วอีก 2 คนเนี่ย มีอีก 2 ประเภทนะค่ะ หนึ่งไม่วุ่นวายทั้งห้อง เขาก็นั่งเฉยๆ”

“แต่ที่จริงหน้าที่ของท่านเป็นฝ่ายสนับสนุนไปจับเอาผู้เชี่ยวชาญทั้งหลาย นักทั้งหลายที่ท่านมีอยู่ ออกมาสนับสนุนโรงเรียน ไม่ใช่ท่านรับเด็กมาท่านให้นักทั้งหลาย คลุกอยู่ในโรงเรียน แล้วโรงเรียนก็เหมือนโดนหลอก โรงเรียนเหมือนโดนทอดทิ้ง เอากฎหมายมาอ้างกับเรา แต่ว่าด้วยความที่เป็นครู เด็กตาดำๆ มาอยู่ตรงนี้ เราไม่รับก็กะไร”

2. การนิเทศแบบพี่เลี้ยง (Coaching & Mentoring) ครูโรงเรียนสันทรายวิทยาคมให้ความเห็นต่อการให้ข้อเสนอแนะของวิทยากรว่า วิทยากรเป็นผู้มีความรู้และมีประสบการณ์ตรงด้านเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ข้อเสนอแนะบางเรื่องเป็นเรื่องใหม่ที่ครูยังไม่ทราบมาก่อน นอกจากนี้ ทีมวิทยากรยังสามารถให้ข้อเสนอแนะแก่ผู้ปกครองได้เป็นอย่างดี เนื่องจากผู้ปกครองมีความเชื่อถือทีมวิทยากรมากกว่าครู ดังคำกล่าวของครูโรงเรียนสันทรายวิทยาคมที่กล่าวว่า

“คือลักษณะเนี่ยค่ะ ถ้ามีผู้เชี่ยวชาญมาใช้ไหมคะ ครูอยู่ที่นี่ ผู้ปกครองอยู่ที่นี่ ใช้ไหมคะ มาคุยกัน คือเขาไม่ค่อยเชื่อครูหรอกค่ะ เขาจะเชื่อผู้เชี่ยวชาญมากกว่าแบบนี้ โดยเฉพาะ คือถ้ามาแบบนี้คือโรงเรียนก็ได้อะไรเยอะขึ้น”

“คือบางครั้งไม่ถามเขาก็ยากจะตอบ อยากจะช่วย อย่างเอ ไอ เอส รับสมัครคนพิการ อยู่ตรงไหน คริสต์มาสก็มีอย่างเด็กเข้ามาเรียน ที่ตำบลหรือโรงเรียนตำบลก็มีหลายที่ที่ทราบตอนที่ไปอบรมนะแหละ เคยไปอบรมก็ทราบว่าเขารับ ที่รู้เด็กเราจบมาไปอยู่ราชนครินทร์ 2 คน จบ ม. 6 ก็คิดว่าเขาไป Contact กับ เขต 8 กับราชนครินทร์หรือไม่คิดว่าเขาไปสมัครผ่านบริษัท”

3. การออกหน่วยบริการเชิงรุกถึงโรงเรียน (Outreach Program) ครูโรงเรียนสันทรายวิทยาคมให้ความเห็นต่อการออกหน่วยบริการเชิงรุกถึงโรงเรียนว่า การออกบริการถึงโรงเรียนทำให้สะดวกในการจัดบุคลากรเข้าร่วมได้จำนวนมาก แต่หากส่งบุคลากรออกไปอบรมภายนอกจะทำให้บุคลากรได้มีปฏิสัมพันธ์กับบุคลากรของโรงเรียนอื่น ดังคำกล่าวของครูโรงเรียนสันทรายวิทยาคมที่กล่าวว่า

“ถ้าไปข้างนอกก็ได้แลกเปลี่ยนกับโรงเรียนข้างนอก แต่บางทีก็ไม่สะดวก แต่ละโรงเรียนก็มีบริบทไม่เหมือนกัน ถ้าไปข้างนอกเราไปได้แค่ คน สองคน แต่ถ้าเราจัดข้างในเราได้ทั้งโรงเรียน ความคุ้มค่ามันก็ต่างกันที่ว่า เขาเข้ามาบู๊ป เขาเอาเรื่องมาให้เราได้นิดหนึ่ง นิดหนึ่ง ได้แค่ส่วนใดส่วนหนึ่งแค่นั้นเอง แต่เราได้อบรมทั้งหมด แต่ถ้าเราส่งคนของเราไปเนี่ย จะเต็มหลักสูตรของทางนั้น ค่ะ มันก็จะคุ้มค่าต่างกัน แต่ถ้าถามว่าชอบแบบไหน ถ้าเป็นในสภาวะปัจจุบันที่ครูจะต้องเปลี่ยนแปลงอะไรนั้นนี้ ก็เอาเฉพาะกลุ่มครูที่ดูแลเด็กตรงนี้ก่อน”

4. การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (Learning in 21st Century) ครูโรงเรียนสันทรายวิทยาคมให้ความเห็นต่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ว่า ครูได้เรียนรู้เรื่องการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษตามกฎหมายที่บัญญัติไว้ และการประสานความร่วมมือกันของครูในโรงเรียน โรงเรียนกับผู้ปกครอง และโรงเรียนกับหน่วยงานภายนอกเพื่อสนับสนุนให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษประสบความสำเร็จในการศึกษา ดังคำกล่าวของครูโรงเรียนสันทรายวิทยาคมที่กล่าวว่า

“คือตอนนี้เข้าใจนะค่ะว่าปัญหาผู้พิการประเทศไทยมีเด็กกลุ่มนี้อยู่ในประเทศของเรา รู้แล้วแต่ไม่มีวิธีการที่จะดูแลแบบครบวงจรแบบทั้งระบบ ตั้งแต่แรกเกิดมา ค่ะ จริง ๆ มัธยม ไม่น่าจะมีการคัดกรองอีกแล้วมันน่าจะเบ็ดเสร็จตั้งแต่ประถมมาแล้ว คือเด็กบางคนอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้เลย จบ ป.6 มาได้อะไรอย่างเนี่ย นี่

คือแนวคิดเดิมเนาะ แต่ถ้าบอกว่าตามอะไรคะ ตามอายุสมอง ตามกฎหมายของ การศึกษาพิเศษของเขาได้แค่นี้ ให้เขาจบเพื่อให้เป็นการศึกษาภาคบังคับให้ เขาจบ ก็จบ เราก็พอเข้าใจได้ ความเข้าใจได้ของครูปกติเนาะ บางคนเขาก็มัน อ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ให้มันจบได้ยังไง อะไรอย่างเนี่ยค่ะ บางที ม.3 เราก็รู้สึก ตะขิดตะขวงใจน่ะดู แบบนี้”

3.2 ผู้ปกครองของเด็กที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนสันทรายวิทยาคมมีการประสานความร่วมมือกันค่อนข้างน้อย โรงเรียนประสบปัญหาในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่อง ด้านร่างกาย หรือการเคลื่อนไหว หรือสุขภาพที่ส่งต่อมาจากโรงเรียนศรีสังวาล เชียงใหม่ แต่ผู้ปกครอง ของเด็กกลุ่มนี้จะอยู่ต่างจังหวัด ที่มีภูมิลำเนาอยู่ทั่วประเทศ และไม่มีการประสานความร่วมมือใด ๆ กับโรงเรียน แต่จะมีการประสานความร่วมมือผ่านครูของโรงเรียนศรีสังวาลย์แทน ในด้านการตรวจ สุขภาพ การติดต่อหน่วยงานราชการ

ขณะเดียวกัน มีผู้ปกครองของเด็กที่มีความต้องการพิเศษประเภทอื่น ๆ ได้แก่ เด็กที่มีความ บกพร่องทางด้านพฤติกรรมและอารมณ์ และเด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ ได้สะท้อน ความคิดเห็นต่อการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ดังนี้

1. การประสานความร่วมมือ (Collaboration) ผู้ปกครองได้ให้ข้อมูลว่า ผู้ปกครองได้ประสานความ ร่วมมือกับทางโรงเรียนสันทรายวิทยาคมบ้าง แล้วแต่โรงเรียนต้องการขอความช่วยเหลือ ซึ่งพบว่าผู้ปกครอง กับโรงเรียนจะไม่มีการปรึกษากันในด้านการพัฒนาเด็กร่วมกัน ดังคำกล่าวของผู้ปกครองที่กล่าวว่า

“คุณแม่เคยมาคุยกับอาจารย์ฝ่ายปกครองตอนที่มีปัญหา พอดีอีกวันกลับมาแล้ว ก็มาคุยว่า ปัญหาของเด็ก มาคุยกันเรื่องของที่แถมจะถูกให้ย้ายโรงเรียน ก็คุณครู บอกว่าความผิดของแถมเป็นครั้งแรกก็จริง แต่คะแนนที่เขาโดนหักเรื่องทรงผม อะไร มันหักเกินร้อยคะแนน แต่ถ้าเด็กปรับปรุงตัวดีขึ้นโรงเรียนก็จะพิจารณา เด็ก เดียวนี้ เหมือนแม่แก้ปัญหาให้แล้ว ก็เลยรู้สึกว่ามันผิด แถมปัญหาครั้งนี้ให้ลูก แทนที่จะให้ลูกอยู่ต่อสู้ปรับปรุงตัวเองเหมือนสนับสนุนลูกในทางที่ผิด เมื่อลูกอยู่ ที่นี้ไม่ได้ ให้ลูกไปที่อื่นซะ อยากให้ผ่านไปวัน ๆ เด็กก็ไม่ได้อะไรเลย ไม่ได้ปรับปรุง อะไรเลย ทำให้เด็กยิ่งกว่าเดิม”

“อย่างคุณครูเขาบอกดูเด็กพันกว่าคน แม่ดูลูกคนเดียวไม่ไหวแล้ว จะให้คุณครูทำ ยังไง แม่ไม่เคยโทษโรงเรียน ไม่เคยโทษคุณครูค่ะ”

2. การนิเทศแบบพี่เลี้ยง (Coaching and Mentoring) ผู้ปกครองของเด็กที่มีความต้องการพิเศษโรงเรียนสันทรายวิทยาคม ได้สะท้อนความคิดเห็นว่า ได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับทีมผู้เชี่ยวชาญหลายประเด็น และผู้เชี่ยวชาญได้ช่วยให้ข้อเสนอแนะในการพัฒนาลูกที่บ้านได้เป็นอย่างดี ได้แก่ การพัฒนาความรับผิดชอบของตนเอง การพูดคุยกับลูกเป็นประจำ และการร่วมมือกันของครอบครัวในการพัฒนาเด็ก ดังคำกล่าวของผู้ปกครองที่กล่าวว่า

“ฝึกเขาขึ้นมาประสบความสำเร็จตั้งแต่ต้นละเริ่มมาทำงานสำเร็จไปหนึ่งขั้นละขั้นแรกผ้าห่ม ขั้นที่สองเก็บที่นอน ขั้นที่ 3 ล้างหน้าแปรงฟัน ไม่ต้องมีใครบอก”

“พี่สาวเขาเวลากลับจากโรงเรียนไปบ้านก็จะถามตลอดว่ามืงานอะไรที่จะต้องทำ มีอะไรต้องให้บอกไหม มีอะไรให้ช่วย พี่จะถามตลอดเลย”

3. การออกหน่วยบริการเชิงรุกถึงโรงเรียน (Outreach Program) ผู้ปกครองให้ความเห็นต่อรูปแบบการให้บริการรูปแบบนี้ว่า ทำให้ผู้ปกครองรู้สึกสบายใจในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน และได้ช่วยเหลือผู้ปกครองได้ตรงตามปัญหาของเด็ก ซึ่งวิทยากรสามารถอธิบายปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นเพื่อให้ครูได้เข้าใจปัญหาของเด็กจริง ๆ ดังคำกล่าวของผู้ปกครองที่กล่าวว่า

“ถ้าออกมาข้างนอกนี้ก็จะดี แต่ไปนั่นก็ดีอีกอย่างหนึ่งไ้คะ อาจารย์ มันออกมาเราก็จะได้ความรู้เยอะ แนะนำเรายังไงเป็นยังไง แต่ไปนั่น ลูกน้องก็ดีขึ้นมาเยอะนะ”

4. การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (Learning in 21st Century) ผู้ปกครองโรงเรียนสันทรายวิทยาคมให้ความเห็นต่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21ว่า ผู้ปกครองได้เรียนรู้เรื่องการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษตามกฎหมาย แนวทางการพัฒนาเด็กที่มีความต้องการพิเศษที่บ้าน และการประสานความร่วมมือกันของผู้ปกครองกับโรงเรียน และกับหน่วยงานสนับสนุนให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษประสบความสำเร็จในการศึกษา ดังคำกล่าวของผู้ปกครองที่กล่าวว่า

“ได้ความรู้ดีมาก แต่อยากให้ช่วยอธิบายให้ครูได้เข้าใจปัญหาของพ่อแม่บ้าง คือน้อง ลูกของน้องและแฟนน้องยินดีที่จะทำตามโรงเรียนขอ แต่อยากให้โรงเรียนฟังหนูบ้าง”

“ดีค่ะ คุณแม่ไม่ได้เครียดอะไรสักอย่างเลยคะ ต้องเดินต่อ เพราะวันหนึ่งในอนาคต ลูกจะต้องดีขึ้น”

4. โรงเรียนบ้านเชียงดาว ตำบลเชียงดาว อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่

4.1 บุคลากรของโรงเรียนบ้านเชียงดาวได้ให้ข้อมูลว่า โรงเรียนบ้านเชียงดาวจัดการศึกษา ตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาลถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เป็นโรงเรียนขยายโอกาส เริ่มจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ตั้งแต่ พ.ศ. 2553 ได้รับคัดเลือกให้เป็นโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมจาก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 และศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 8 ปี พ.ศ. 2558 นักเรียนที่เรียนในโรงเรียนบ้านเชียงดาวส่วนมากเป็นชนเผ่าหลายเผ่า เช่น เผ่าไทยใหญ่ เผ่าม้ง เผ่ากะเหรี่ยง และเป้าหมายของการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านเชียงดาว เพื่อให้เด็กสามารถดำรงชีวิต อยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข ดังคำกล่าวของครูโรงเรียนบ้านเชียงดาว ที่กล่าวว่า

“เราสอนเด็กให้เค้าอยู่ร่วมกับคนอื่นในสังคมได้ค่ะ ทางด้านวิชาการท่าน ผู้อำนวยการให้นโยบายมาว่า ด้านวิชาการถ้าเค้าได้ ก็ถือว่าเป็นกำไรของเค้า แต่เรารับเด็กพิเศษเรียนร่วม เพราะเราต้องการให้เค้าอยู่ในสังคมได้โดยที่ไม่รู้สึก ว่าแปลกแยกไปจากคนอื่นค่ะ”

และครูโรงเรียนบ้านเชียงดาวได้สะท้อนมุมมองต่อรูปแบบการจัดการเรียนรวม รูปแบบ CoCoOut21 ในหลายประเด็น ดังนี้

1. การประสานความร่วมมือ (Collaboration) การบริหารงานด้านบุคลากรของโรงเรียน บ้านเชียงดาวแบ่งครูออกเป็นแต่ละช่วงชั้น และมีหัวหน้าช่วงชั้นเป็นผู้ประสานงานและเป็นผู้แนะนำ (Coach) โดยเฉพาะการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษที่ครูมีการประชุมกัน บ่อย ๆ จนเกิดเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ด้านการศึกษาพิเศษ และจะมีการขยายผลไปสู่สาระการเรียนรู้อื่น ๆ ต่อไป ดังคำกล่าวของผู้บริหารโรงเรียนที่กล่าวว่า

“ครูของเรามีการประสานความร่วมมือกันมากขึ้น พุดคุยกันบ่อยๆ แต่มีเวที เสนอความคิดเห็นร่วมกันทั้งหมดน้อยไป ผมคิดไว้นะครับ หากต้องการให้ โรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ (PLC) โรงเรียนควรมีการประชุมให้มากขึ้น”

เช่นเดียวกับครูโรงเรียนบ้านเชียงดาว ที่กล่าวว่า

“พูดถึงครูมัธยมเจอกันบ่อยมาก เพราะว่าครูมัธยมไม่รู้แล้วก็จะมาประชุมกัน บ่อยๆ แล้วก็มีเรื่องเกี่ยวกับเด็กพิเศษจะเข้าที่ประชุม ก็จะพูดทำความเข้าใจ กันก็จะเข้าใจกันอยู่ค่ะ”

2. การนิเทศแบบพี่เลี้ยง (Coaching and Mentoring) ครูโรงเรียนบ้านเชียงดาวกล่าวถึงการให้ข้อเสนอแนะของวิทยากรว่า การให้ข้อเสนอแนะของวิทยากร ดีเยี่ยม ชัดเจน เนื่องจากวิทยากรมีความน่าเชื่อถือและสามารถช่วยแก้ไขปัญหาคือครูประสบอยู่ได้อย่างตรงตามสภาพจริง ยิ่งกว่านี้ผู้ปกครองมีการเชื่อถือวิทยากรเป็นอย่างดี ซึ่งสามารถช่วยลดภาระแก่ครูในการให้ข้อเสนอแนะ แต่วิทยากรบางคนใช้ภาษาที่ยากไป ผู้ปกครองไม่ค่อยเข้าใจ ควรปรับเป็นภาษาที่ง่าย ๆ เพื่อให้ผู้ปกครองเข้าใจได้ง่าย เนื่องจากผู้ปกครองเป็นชนเผ่าและมีการศึกษาน้อย ดังคำกล่าวของครูโรงเรียนบ้านเชียงดาว ที่กล่าวว่า

“วิทยากรเก่งมากค่ะ ช่วยครูคลี่คลายปัญหาได้เยอะเลย ทุกปัญหาที่ถาม ได้ทุกคำตอบ บางเรื่องเราไม่เคยรู้มาก่อนเลย ว่าอย่างนี้ก็มี อีกอย่างวิทยากรช่วยครูแนะนำผู้ปกครองแทนครู เพราะผู้ปกครองเชื่อวิทยากรมากกว่าครู”

ขณะเดียวกัน ผู้บริหารโรงเรียนได้กล่าวว่า

“วิทยากรดีเยี่ยมครับ ชัดเจนทุกคำตอบ แต่ใช้ภาษายากไปสำหรับผู้ปกครอง เพราะผู้ปกครองบางคนฟังภาษาไทยยังไม่ค่อยรู้เรื่อง ควรปรับเป็นภาษาบ้าน ๆ นะครับ”

3. การออกหน่วยบริการเชิงรุกถึงโรงเรียน (Outreach Program) ครูโรงเรียนบ้านเชียงดาวกล่าวว่า การออกหน่วยบริการเชิงรุกถึงโรงเรียนเช่นนี้เป็นการอำนวยความสะดวกให้แก่ครู โดยไม่ต้องละทิ้งห้องเรียนเพื่อออกไปอบรมภายนอก และประเด็นสำคัญการออกหน่วยบริการเชิงรุกถึงโรงเรียนนี้ช่วยให้ผู้ปกครองได้เข้ามาแลกเปลี่ยนเรียนรู้และรับทราบแนวทางในการพัฒนาบุตรหลานที่บ้านให้เป็นไปในทิศทางเดียวกับโรงเรียน ดังคำกล่าวของครูโรงเรียนบ้านเชียงดาว ที่กล่าวว่า

“หนูชอบแบบนี้ เพราะอะไรรู้ใหม่ค่ะ ยิ่งผู้ปกครองมาด้วยยิ่งดี เพราะการที่จะให้เด็กพัฒนาขึ้น เอากรณีหนูเลยนะ ถ้าคุณยายไม่ให้ความร่วมมือหนูสานต่อไปไม่ได้ ถ้าบ้านบ้านไม่สานต่อโรงเรียนทำอย่างเดียว มันก็เหมือนเรากับทำฝ่ายเดียว มันก็ไม่เกิดผลนะค่ะ ซึ่งตอนนี้เด็กดีขึ้นจริงเหมือนที่คุณยายเค้าบอก แล้วคุณยายก็เกิดความภาคภูมิใจว่าหลานเค้าแล้วแก้ปัญหาตรงจุด แล้วตรงประเด็นคือดีกว่าที่เราออกไป คือเค้าเข้ามา แล้วยังให้ผู้ปกครองมาเป็นอะไรที่ดีมาก เพราะครูฝ่ายเดียวบางทีก็เหมือนกับทำได้อยู่ด้านเดียว แต่ถ้าเรามาทำทั้งสองฝ่ายทำให้เด็ก ยิ่งส่งให้เด็กประสบผลสำเร็จไวขึ้นแล้วก็ไม่เครียดด้วย ครูไม่เครียด เด็กไม่เครียดผู้ปกครองไม่เครียด”

4. การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (Learning in 21st Century) ครูโรงเรียนบ้านเชียงดาวกล่าวว่า รูปแบบการวิจัยนี้ช่วยให้โรงเรียนเกิดเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ (PLC) ได้ เนื่องจากเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันของครูและผู้ปกครองกับทีมวิทยากร ดังคำกล่าวของครูโรงเรียนบ้านเชียงดาว ที่กล่าวว่า

“เกิด PLC ค่ะ ได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้กันทางการศึกษาพิเศษ แล้วได้แก้ปัญหา และพัฒนาร่วมกัน ดีค่ะ”

4.2 ผู้ปกครองของเด็กที่มีความต้องการพิเศษของโรงเรียนบ้านเชียงดาวส่วนมากเป็นชนเผ่าหลายเผ่า เช่น เผ่าไทยใหญ่ เผ่าม้ง เผ่ากะเหรี่ยง และผู้ปกครองได้รับการศึกษาค่อนข้างน้อย จึงต้องใช้การสื่อสารผ่านล่ามที่เป็นครู ทำให้ได้ข้อมูลที่เป็นความคิดเห็นต่อรูปแบบการจัดการเรียนรวม CoCoOut21 ไว้ว่า ผู้ปกครองมีการประสานความร่วมมือกับโรงเรียนอย่างใกล้ชิด เนื่องจาก ผู้ปกครองได้รับคำชี้แนะจากผู้เชี่ยวชาญและ ครูของโรงเรียนบ้านเชียงดาวที่ได้ให้คำชี้แนะและวิธีการพัฒนาเด็กที่บ้าน จึงทำให้การจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษของโรงเรียนบ้านเชียงดาวสอดคล้องกับการเลี้ยงดูของผู้ปกครองที่บ้านและเป็นการพัฒนาเด็กเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ขณะเดียวกัน

นอกจากนี้ ผู้ปกครองรู้สึกดีใจที่ได้มีโอกาสเข้ามาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับทีมผู้เชี่ยวชาญได้มาชี้แนะการพัฒนาบุตรหลานที่บ้าน และรับทราบแนวทางในการพัฒนาบุตรหลานที่บ้านให้เป็นไปในทิศทางเดียวกับโรงเรียน ซึ่งผู้ปกครองสามารถนำองค์ความรู้ที่ได้จากการเข้าร่วมวิจัยไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาบุตรหลานที่บ้าน โดยมีการรวมกลุ่มผู้ปกครองของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ เพื่อปรึกษาการพัฒนาบุตรหลานร่วมกัน และจะนำความรู้นี้ไปถ่ายทอดต่อให้แก่ผู้ปกครองของเด็กที่มีความต้องการพิเศษที่ไม่ได้มาร่วมกิจกรรมนี้

5. โรงเรียนมิตรมวลชน ตำบลปิงโค้ง อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่

5.1 บุคลากรของโรงเรียนมิตรมวลชนได้ให้ข้อมูลว่า โรงเรียนมิตรมวลชนจัดการศึกษาตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาลถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เป็นโรงเรียนขยายโอกาส นักเรียนส่วนใหญ่เป็นชนเผ่าปะกาเกอเยอ เผ่าม้ง เผ่ามูเซอ เผ่าลีซอ และเผ่าลาหู่ โรงเรียนเริ่มจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ตั้งแต่ พ.ศ. 2546 ได้รับคัดเลือกให้เป็นโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 และศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 8 ปี พ.ศ. 2558 ได้รับเลือกเป็นโรงเรียนต้นแบบการจัดการเรียนรวม โรงเรียนมิตรมวลชนได้จัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการและใช้วิธีการ Active Learning โดยครูใช้การเรียนการสอนแบบโครงงาน (Project based Learning) ให้เด็กได้ลงมือปฏิบัติ และครูโรงเรียนมิตรมวลชนได้สะท้อนมุมมองต่อรูปแบบการจัดการเรียนรวม รูปแบบ CoCoOut21 ในหลายประเด็น ดังนี้

1. การประสานความร่วมมือ (Collaboration) โรงเรียนมิตรมวลชนได้จัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษในรูปแบบการจัดการเรียนรวมเต็มรูปแบบทั้งระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา การที่โรงเรียนสามารถจัดการศึกษาได้ผลเช่นนี้ เนื่องจากโรงเรียนมีการประสานความร่วมมือกับผู้ที่เกี่ยวข้องในทุกระดับ ได้แก่ การประสานความร่วมมือของบุคลากรในโรงเรียน การประสานความร่วมมือกับผู้ปกครอง และการประสานความร่วมมือกับองค์กรในชุมชน ซึ่งผลการประสานความร่วมมือ พบว่า

1.1 ครูทุกคนได้รับการอบรมทางด้านการศึกษาพิเศษ ดังนั้น การจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษถือเป็นจุดเด่นของโรงเรียนมิตรมวลชน เนื่องจาก ผู้บริหารโรงเรียนเป็นคนที่มีความวิสัยทัศน์กว้าง ด้านการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมเด็กพิเศษ และครูมีการประสานความร่วมมือกันในทุกขั้นตอนของการจัดการศึกษา ตั้งแต่การคัดกรองเด็ก การจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการโดยใช้วิธีการ Active Learning โดยให้เด็กได้ลงมือปฏิบัติจริง และมีการจัดการเรียนการสอนแบบโครงงาน (Project based Learning) รวมถึงการประเมินผลที่เป็นไปตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล และการส่งต่อเด็กอย่างเป็นระบบตั้งแต่เริ่มเข้ารับการศึกษามาจนสำเร็จการศึกษา ซึ่งถือว่าโรงเรียนมิตรมวลชนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ (PLC) ด้านการศึกษาพิเศษอย่างแท้จริง ดังคำกล่าวของครูโรงเรียนมิตรมวลชนที่กล่าวว่า

“จุดเด่นของเราก็คือคณะครูทุกท่านเข้าใจและยอมรับเรื่องการจัดการศึกษาพิเศษ ไม่มีใครปฏิเสธ เพราะว่าถ้ามีการอบรมผู้บริหารจะสนับสนุนให้ทุกท่านเข้ารับการอบรม เพื่อให้ครูมีความรู้และพัฒนาตนเอง”

“ช่วงก่อนปิดเทอมจะพูดคุยเรื่องการส่งต่อระหว่างครูประจำชั้นเก่า กับครูประจำชั้นใหม่ ส่งต่อเพื่อจะพิจารณาว่าเด็กเป็นยังไง ว่าจะขึ้นหรือจะลงหรือจะเอาไว้ที่เดิม เพื่อไม่ให้เด็กเครียดกับเนื้อหาที่เพิ่มขึ้น เพราะไม่อยากให้เด็กเครียด”

“มีการเตรียมเด็กในกลุ่มเพื่อน เช่น นวัตกรรมหมู่บ้านในโรงเรียนจะต้องมี 5 หมู่บ้าน เด็กทุกคนจะต้องเข้าไปอยู่ในหมู่บ้าน ในหมู่บ้านจะมีผู้ใหญ่บ้าน มีการดูแลกันเป็นลูกบ้าน ต้องเป็นกลุ่มสมาชิกหมู่บ้าน ทุกคนต้องช่วยเหลือกันในกลุ่ม มีผู้บริหาร คุณครู และมีเด็กนักเรียน”

1.2 การประสานความร่วมมือกับผู้ปกครอง ซึ่งผู้ปกครองส่วนใหญ่เป็นชนเผ่า ได้แก่ มูเซอ ม้ง ลีซอ ลาหู่ และกระเหรี่ยง และผู้ปกครองส่วนใหญ่จะเป็นศิษย์เก่าของโรงเรียนมิตรมวลชน จึงทำให้การประสานความร่วมมือเป็นไปได้ด้วยดี และโรงเรียนได้เชิญผู้ปกครองมาร่วมประชุมและร่วมกิจกรรมได้รับความร่วมมือจากผู้ปกครองเป็นอย่างดี ดังคำกล่าวของครูโรงเรียนมิตรมวลชนที่กล่าวว่า

“ดีค่ะ ผู้ปกครองนักเรียนส่วนใหญ่จะเป็นลูกศิษย์ของผู้อำนวยการโรงเรียน อยู่ประมาณสามสิบกว่าปี เพราะฉะนั้นเวลาที่ผู้ปกครองไม่เข้าใจ พอผู้อำนวยการมาพูดทำความเข้าใจผู้ปกครองคำใดก็ตามนั้นก็ค่อยคล้อยตาม แม้กระทั่งผู้นำหมู่บ้านปัจจุบันก็สามารถพูดคุยได้ทั้งหมด ซึ่งส่วนใหญ่เป็นลูกศิษย์ทั้งหมด เพราะว่าอยู่นาน”

“ลักษณะของการเอาผู้ปกครองมา ... เอามาประเมินเด็ก สัมภาษณ์ผู้ปกครอง แล้วมาช่วงหลังจะลดความเข้มข้นลง ปีหน้าน่าจะเอามาอีกครั้ง ผู้ปกครองเด็กพิเศษต้องเอามาวางแผนเป้าหมายร่วมกัน”

1.3 การประสานความร่วมมือของโรงเรียนกับองค์กรภายนอกที่ตั้งอยู่ในชุมชน ได้แก่ โครงการหลวงห้วยลึก โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบล มีการประสานความร่วมมือกันจนเป็นเครือข่ายร่วมกัน ดังคำกล่าวของครูโรงเรียนมิตรมวลชนที่กล่าวว่า

“หน่วยงานข้างเคียงจะช่วยสนับสนุน เช่น ถ้าส่งต่อ เด็กไม่ศึกษาต่อ ก็จะมีการรับทำงาน หรือเด็กจะศึกษาต่อหน่วยงานข้างเคียงก็จะรับ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบล คนที่อยู่ประจำซึ่งเป็นศิษย์เก่า เพราะฉะนั้นจะมีเครือข่ายกัน ที่สามารถส่งต่อกันได้ดีค่ะ”

2. การนิเทศแบบพี่เลี้ยง (Coaching and Mentoring) ความคิดเห็นของครูโรงเรียนมิตรมวลชนที่มีต่อการให้คำชี้แนะของทีมผู้เชี่ยวชาญว่า การให้คำชี้แนะของทีมผู้เชี่ยวชาญในการวิจัยครั้งนี้ต่างไปจากการเข้ารับการอบรมทั่วไป เนื่องจาก ผู้เชี่ยวชาญได้ให้คำชี้แนะที่เป็นสภาพปัญหาที่แท้จริง ที่เกิดจากการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษของโรงเรียนมิตรมวลชน และครูได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับทีมผู้เชี่ยวชาญโดยตรงในทุกประเด็นปัญหาที่เกิดขึ้น โดยผู้เชี่ยวชาญได้ให้คำชี้แนะที่เป็นกันเอง วิธีการที่ง่าย ๆ เป็นลักษณะมาชวนคุย ใช้คำศัพท์ไม่ได้ยากผู้ปกครองและคณะครูเข้าใจได้ง่าย ดังคำกล่าวของครูโรงเรียนมิตรมวลชนที่กล่าวว่า

“ต่างจากไปอบรมได้ความรู้ แต่ที่นี้ท่านวิทยากรมาให้คำแนะนำ นำปัญหาจริง ๆ มาแก้ปัญหาเหมือนได้เจอปัญหามาแลกเปลี่ยนกับวิทยากร เพราะว่าทีมวิทยากรชัดเจน พอครูถามอะไรไปวิทยากรสามารถสะท้อนมาที่โรงเรียน ว่าต้องปรับเปลี่ยนการกระทำของครู”

“ทีมวิทยากรเป็นกันเอง และใช้เรื่องง่ายๆ ในการที่จะให้นำไปปรับกับผู้ปกครอง เช่นการสร้างเด็กพิเศษง่ายๆ เช่นทำครัว ทั้งที่ความจริงแล้วสิ่งเหล่านี้เป็นเรื่องใกล้

ตัว แคนำไปใช้ก็สามารถทำให้เด็กได้พัฒนาขึ้นได้ และไม่ต้องตั้งเป้าไว้อยะ เด็ก
ดีกว่าวันพรุ่งนี้นิดหน่อย เพิ่มขึ้นก็ถือว่าพัฒนาแล้ว”

นอกจากนี้ ครูโรงเรียนมิตรมวลชนได้เสนอความคิดเห็นในการเพิ่มทีมผู้เชี่ยวชาญที่ควรมี
เวลาลงพื้นที่ เพื่อจะได้ให้คำชี้แนะได้ครอบคลุมและทั่วถึงในทุกมิติของการสนับสนุนการจัดการศึกษา
สำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ได้แก่ ผู้นำชุมชน ผู้รับผิดชอบด้านการศึกษาขององค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่น รวมถึงโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบล และโรงพยาบาลของรัฐที่ตั้งอยู่ในชุมชน
ดังกล่าวของครูโรงเรียนมิตรมวลชนที่กล่าวว่า

“คิดว่าควรเพิ่มผู้ที่เกี่ยวข้อง อาจจะเป็นผู้นำในชุมชน โรงพยาบาลใกล้บ้าน อาจจะ
เป็นโรงพยาบาลเชียงดาว เพราะว่าเด็กของเราเป็นถ้าเอนักเรียนไปตรวจที่
โรงพยาบาล หมอที่ตรวจอาจจะได้รับทราบข้อมูลที่โรงเรียนจัด หรือทีมวิทยากร แล้วก็
ถ้าเป็นไปได้ อยากให้คณะครูทุกท่านเข้าร่วมฟัง เพราะว่าเป็นข้อมูลที่ดี บางทีคณะครู
ที่ไม่ได้เข้ามา ในฐานะที่เป็นครูการศึกษาพิเศษอยากให้ทราบข้อมูลพวกนี้ค่ะ อยากให้
รู้ถึง การตอบคำถาม ความรู้สึกของผู้ปกครอง และคำแนะนำจากทีมวิทยากร”

3. การออกหน่วยบริการเชิงรุกถึงโรงเรียน (Outreach Program) ครูโรงเรียนมิตรมวลชน
ประทับใจที่ทีมผู้เชี่ยวชาญออกมาให้บริการถึงในโรงเรียน ครูรู้สึกประทับใจมาก เพราะเป็นการมาช่วย
ชี้แนะในบริบทที่แท้จริงของโรงเรียนมิตรมวลชน ดังคำกล่าวของครูโรงเรียนมิตรมวลชนที่กล่าวว่า

“การออกมาดีกว่า เพราะว่าแต่ละที่ปัญหานั้นจะไม่เหมือนกัน การที่ออกมาจะ
ทราบปัญหาของแต่ละที่”

“คือการออกมา หนึ่งได้ปัญหาตรงตามเป้าหมาย สองเพิ่มพลังไฟให้กับครูใน
โรงเรียนมากขึ้น บางทีอาจจะเห็นความสำคัญ แต่พอทีมวิทยากรมาความคิด
ลูกโซ่อีกครั้ง ผู้อำนวยการส่งเข้าร่วมทั้งทีม ถ้ามาเรื่อย ๆ เหมือนชาร์ต
แบตเตอรี่ ถ้าไม่มาแบตเตอรี่ก็อ่อนลง ๆ ทำให้รู้สึกว้าวไฟแรงขึ้น”

“คุณครูคงจะได้รับความเข้าใจครั้งนี้มาก ผู้ปกครองร่วมมือด้วย ที่สำคัญคือ
ผู้ปกครองเด็กที่มีปัญหา ผู้ปกครองมารับทราบ เสร็จแล้วไปพัฒนาที่บ้านครู
พัฒนาที่โรงเรียน น่าจะดีขึ้นมาก”

4. การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (Learning in 21st Century) โรงเรียนมิตรมวลชนได้จัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการโดยใช้วิธีการ Active Learning โดยให้เด็กได้ลงมือปฏิบัติจริง และมีการจัดการเรียนการสอนแบบโครงงาน (Project based Learning) ซึ่งเป็นแนวคิดของการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 การที่โรงเรียนสามารถจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษได้เช่นนี้ บุคลากรของโรงเรียนต้องมีการประสานความร่วมมือกันอย่างใกล้ชิด รวมถึงการประสานความร่วมมือกับผู้ปกครองอย่างใกล้ชิดด้วย จึงทำให้การศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษของโรงเรียนมิตรมวลชนเป็นการพัฒนารูปแบบการเรียนรวมในลักษณะการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบ (Whole School Approach - WSA) ตามหลักยุทธศาสตร์การมีส่วนร่วม (Participation) การบูรณาการ (Integration) การเรียนรู้ (Learning) ที่ทุกฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ดังคำกล่าวของครูโรงเรียนมิตรมวลชนที่กล่าวว่า

“ทุกห้องก็เยอะเหมือนกัน แต่พฤติกรรมจะสลายรวม เพราะว่ากิจกรรม มีกิจกรรม Active Learning คือเขาได้ทำกิจกรรม แล้วเลี้ยงไก่ เป็นการสลายกลุ่มเดียวกัน ยิ่งเด็กพิเศษยิ่งเก่ง ทำงานเก่ง”

“ทุกคนเข้าใจการทำงานก็จะสบายขึ้น และเป็นระบบมากขึ้น ถ้าครูทุกคนทราบเกี่ยวกับระบบการทำงานก็จะได้อะไรไปปรับใช้ในการจัดการเรียนการสอน เพราะว่าเวลาเลื่อนชั้นแต่ละชั้น ครูแต่ละท่านก็จะได้รับเด็กพิเศษเหมือนกัน เพราะเด็กพิเศษก็จะอยู่แต่ละชั้น จะได้ทราบปัญหา ช่วยในการปรับปรุงการเรียนการสอน ช่วยในการแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้น”

5. ความคิดเห็นของครูโรงเรียนมิตรมวลชนที่มีต่อการวิจัยครั้งนี้ว่า เป็นรูปแบบการวิจัยที่ดีเนื่องจาก ในอดีตที่ผ่านมาเวลามีการวิจัยเข้ามาในโรงเรียน ครูรู้สึกวิตกกังวลใจเป็นอย่างมาก เพราะครูจะถูกสัมภาษณ์ หรือนักวิจัยจะเข้าไปนั่งสังเกตการสอนของครูในชั้นเรียน ซึ่งเป็นการเอาผลประโยชน์ของนักวิจัยเพียงฝ่ายเดียวและผลวิจัยที่ได้จะเป็นไปตามมุมมองของนักวิจัยเท่านั้นเอง บางทีผลการวิจัยส่งผลต่อการจัดการเรียนการสอนของครูและโรงเรียน แต่การวิจัยครั้งนี้ เป็นการช่วยเหลือสนับสนุนโรงเรียนได้ตรงตามปัญหาที่เกิดขึ้นจริง และรูปแบบการวิจัยทำให้ครูคลายกังวล เพราะทีมผู้เชี่ยวชาญมาช่วยแก้ไขปัญหของครูได้จริง ๆ ตามบริบทสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในโรงเรียน แต่ละแห่ง รวมถึงการให้องค์ความรู้ด้านการศึกษาพิเศษอย่างครอบคลุมทุกด้าน ทั้งด้านการบริหาร การจัดการเรียนการสอน และผู้ปกครองสามารถนำองค์ความรู้ไปพัฒนาบุตรหลานได้ที่บ้าน ดังคำกล่าวของครูโรงเรียนมิตรมวลชนที่กล่าวว่า

“เป็นรูปแบบการวิจัยที่ดี อาจจะเป็นรูปแบบใหม่ เพราะการวิจัยปกติเป็นงานวิจัยที่ในลักษณะการเก็บข้อมูล เอกสาร แต่ว่าตัวนั้นการเช็ดมันอาจจะได้ข้อมูลไม่ชัดเจน ไม่เหมือนรูปแบบการสัมภาษณ์ แต่การสัมภาษณ์นี้ได้ข้อมูลเชิงลึกกว่า คิดว่างานวิจัยนี้ดี เป็นการลงพื้นที่เลย ได้พบผู้ปกครองโดยตรงเลย สามารถแก้ได้ตรงจุด การวิจัยนี้ถือว่าไม่ได้วิจัยมุมมองเดียว คืออาจารย์ก็จะเห็นว่าบริบทของโรงเรียนแต่ละโรงเรียนไม่เหมือนกัน ก็จะทำให้ทราบปัญหาที่เกิดขึ้นหลาย ๆ อย่าง ควรหาแนวทางแก้ไขยังไง เอาไว้ในงานวิจัย จะได้ไปปรับใช้ได้ง่ายขึ้น”

“มีหลากหลายมุมมองเพราะว่า ทุกครั้งผู้วิจัยมีคนเดียว แต่ครั้งนี้มาเป็นทีม แต่ละคนมีความเชี่ยวชาญแต่ละด้าน ซึ่งจะให้ข้อคิดในแต่ละปัญหา ได้หลากหลาย มีจุดตรงนั้นนิดหน่อย คือคนที่มาให้ข้อมูลต้องเปิดใจ หมายถึงทั้งครู ผู้ปกครองด้วย ครูส่วนใหญ่จะเปิดใจอยู่แล้ว ถ้ามีปัญหา แต่ถ้าผู้ปกครองปกป้องหรือพูดไม่ตรงตามความเป็นจริง ข้อมูลที่ออกมาจะไม่เป็นจริง ถ้าผู้ปกครองสามารถเปิดใจกับเรา ถ้าเราแลกเปลี่ยนระหว่างครู ผู้ปกครอง และผู้เชี่ยวชาญ การพัฒนามันก็จะดีขึ้น บางคนลูกอยู่ที่โรงเรียนไม่ได้เป็นอย่างนี้ แต่พ่อแม่ก็บอกว่าลูกอยู่บ้านก็เป็นอย่างนี้ หรือว่าบางที่อยู่ที่บ้านไม่ดีขึ้นเลย แต่มาบอกครูว่าดีขึ้น ปรับตัวอย่างนั้นอย่างนี้ซึ่งเราจะได้ข้อมูลที่ไม่เป็นความจริง คิดว่างานวิจัยนี้เข้าถึงผู้ปฏิบัติจริงและผู้มีส่วนร่วม และสามารถนำความรู้จากทีมวิทยากรไปปรับใช้ได้ เป็นวิจัยที่ไม่ได้คาดคิดว่าสิ่งเล็กๆ น้อย ๆ จะสามารถเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของเด็กของเราได้”

6. ปัญหาการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษของโรงเรียนมิตรมวลชน เนื่องจากโรงเรียนมิตรมวลชนนักเรียนส่วนใหญ่เป็นเด็กชนเผ่า ได้แก่ มูเซอ ม้ง ลีซอ ลาหู่ และกะเหรี่ยง ประกอบกับเป็นโรงเรียนขยายโอกาสที่มีการจัดการศึกษาตั้งแต่ระดับอนุบาลศึกษาจนถึงมัธยมศึกษา ซึ่งเมื่อเด็กเริ่มเข้าสู่วัยรุ่น เด็กเริ่มกังวลในความเป็นเด็กที่มีความต้องการพิเศษของตนเอง ทำให้เด็กมักจะหลบหลีกที่จะร่วมกิจกรรมกับเด็กปกติบ้าง ดังคำกล่าวของครูโรงเรียนมิตรมวลชนที่กล่าวว่า

“จะมีปัญหาบางคน ประถมศึกษาขึ้นมัธยมศึกษาการจัดการเรียนรู้จะต่างกัน แล้วเด็กเข้าสู่วัยรุ่น พอเด็กเข้าสู่วัยรุ่นจะเริ่มอายุที่เป็นเด็กพิเศษ มีเด็กคนหนึ่งบอกครูเลยว่า คุณครูครับอย่าประกาศว่ามารับเอกสาร ให้ไปพูดกับเขาที่ลับๆ เขาอาย เวลาถ้ามีเอกสารก็จะไปคุยกับเขาที่ลับๆ”

“เขาเข้าสู่วัยรุ่นเหมือนกับว่าเพื่อนเขาารู้สึกว่าเขาเป็นเด็กพิเศษ ด้อยกว่าเด็กปกติ ก็จะมีแซว ๆ กันบ้าง เรื่องเอกสาร เด็กพิเศษต้องประชุมนะ คิดว่าเด็กที่เริ่มเป็นวัยรุ่นแล้วรู้สึกตัวเองเป็นเด็กพิเศษ ไม่ยอมเข้ากลุ่มเด็กปกติ”

5.2 ผู้ปกครองของเด็กที่มีความต้องการพิเศษของโรงเรียนมิตรมวลชน

ผู้ปกครองของเด็กที่มีความต้องการพิเศษของโรงเรียนมิตรมวลชนมีการประสานความร่วมมือกับโรงเรียนอย่างใกล้ชิด เนื่องจาก ผู้ปกครองได้รับคำชี้แนะจากผู้เชี่ยวชาญและครูของโรงเรียนมิตรมวลชนในการจัดกิจกรรมให้เด็กได้ช่วยเหลือผู้ปกครองประกอบอาชีพ ได้แก่ การเก็บผัก ผลไม้ การคัดแยกและเตรียมจัดจำหน่ายพืชผลทางการเกษตรที่ผู้ปกครองปลูก ด้วยเหตุที่ผู้ปกครองเป็นชาวเขาชนเผ่าต่าง ๆ จึงมีถิ่นพำนักอยู่บนเขาด้วย แต่มีข้อปัญหาในการพัฒนาบุตรหลานของตนเอง เนื่องจากผู้ปกครองส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนมิตรมวลชน เมื่อผู้ปกครองมีปัญหาในการเลี้ยงดูบุตรหลานของตนเองจึงได้มาปรึกษากับครู ดังนั้น ครูของโรงเรียนมิตรมวลชนจึงได้ให้คำชี้แนะและวิธีการพัฒนาเด็กที่บ้าน จึงทำให้การจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษของโรงเรียนมิตรมวลชนสอดคล้องกันการเลี้ยงดูของผู้ปกครองที่บ้าน และเป็นการพัฒนาเด็กเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

ขณะเดียวกัน ผู้ปกครองของเด็กที่มีความต้องการพิเศษที่เรียนรวมในโรงเรียนมิตรมวลชนได้แสดงความคิดเห็นต่อรูปแบบการจัดการเรียนรวม CoCoOut21 ไว้ที่น่าสนใจ ในหลายประเด็น ดังนี้

1. การประสานความร่วมมือ (Collaboration) ของผู้ปกครองกับโรงเรียนมิตรมวลชนเป็นไปด้วยดี ตั้งแต่บุตรหลานของผู้ปกครองเข้ารับการศึกษาที่โรงเรียนนี้ และด้วยเหตุที่ผู้ปกครองของเด็กที่มีความต้องการพิเศษทุกคนสำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนมิตรมวลชนนี้ ผู้ปกครองจึงมีความสัมพันธ์ที่ดีกับครูของโรงเรียน ผู้ปกครองมีการปรึกษาเรื่องการเรียนของบุตรหลานกับครูเป็นประจำ และเข้าร่วมกิจกรรมที่โรงเรียนได้จัดอย่างสม่ำเสมอ เพื่อนำเอาความรู้ไปปรับใช้ที่บ้าน ดังคำกล่าวของผู้ปกครองที่กล่าวว่า

“ระหว่างผู้ปกครองกับโรงเรียนเดี๋ยวนี้ไม่มีแล้วค่ะ ได้คุยค่ะ เวลามาส่งลูกมาโรงเรียนก็จะพูดคุยกับครูเรื่องการเรียน ว่าช่วงนี้ลูกเป็นยังไงบ้าง การเรียนดีขึ้นไหม อะไรอย่างนี้”

“ได้เอาไปปรับใช้ที่บ้าน สอนลูกที่บ้าน ได้ไปปฏิบัติจริง รู้สึกดีใจมากเลย ที่ได้รับความรู้จากครูแล้วจะได้นำความรู้ไปสอนลูก”

2. การนิเทศแบบพี่เลี้ยง (Coaching & Mentoring) ผู้ปกครองรู้สึกดีใจที่ได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับทีมผู้เชี่ยวชาญได้มาชี้แนะการพัฒนาบุตรหลานที่บ้าน รวมถึงกิจกรรมที่ผู้ปกครองเห็นว่าเป็นกิจกรรมปกติ แต่วิทยากรได้ชี้แนะถึงผลที่จะเกิดเมื่อมีการฝึกฝนเป็นประจำ ดังคำพูดของผู้ปกครองที่กล่าวว่า

“รู้สึกดีใจและภูมิใจมากค่ะ ที่ได้มาแลกเปลี่ยนและได้ข้อเสนอแนะที่สามารถที่จะนำไปปรับใช้กับลูกได้”

“เป็นไปตามที่ต้องการค่ะ คือคุณแม่ก็ได้ความรู้ไปสอนลูกที่บ้านด้วย และจะได้รู้ว่าลูกตัวเองมีความบกพร่องหรือปมด้อยอะไร”

“จริงค่ะ เช่น เก็บมะเขือส้ม (มะเขือเทศ: นักวิจัย) ตอนแรกจะไม่ทำ วันไหนที่ร้องไห้ แม่พาไปสวนก็ช่วยแม่ไปเปิดน้ำสปริงเกอร์”

“ตอนนี้อามเขา เขาก็ตอบว่าผมมั่นใจในตนเองว่าผมก็เก่ง เรื่องงานบ้านก็ช่วยได้ดี เวลาไปทำไร่ทำสวนเขาก็ไปช่วยพ่อแม่ ส่วนมากผู้ชายใช้งานหนักหน่อยช่วยพ่อ”

3. การออกหน่วยบริการเชิงรุกถึงโรงเรียน (Outreach Program) ผู้ปกครองให้ความเห็นว่าควรมีโครงการลักษณะนี้อีกที่ผู้เชี่ยวชาญในสาขาต่าง ๆ ออกมาให้บริการถึงในโรงเรียน ทำให้ผู้ปกครองได้รับความรู้โดยตรงและจะนำความรู้นี้ไปถ่ายทอดต่อให้แก่ผู้ปกครองของเด็กที่มีความต้องการพิเศษที่ไม่ได้มาร่วมกิจกรรมนี้ ดังคำพูดของผู้ปกครองที่กล่าวว่า

“ควรมีโครงการแบบนี้ ออกมาบริการโรงเรียนอีก เพราะจะได้ช่วยให้ลูกๆ ที่เป็นเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ที่ไม่ค่อยตั้งใจเรียน ไม่สนใจการเรียน พ่อแม่และครูได้ความรู้โดยตรง และอยากให้โครงการแบบนี้ตลอดไป เพราะว่าเผื่อคนที่จะมีลูกหลานต่อไปในอนาคตที่เป็นเด็กพิเศษ เพื่อไปถ่ายทอดความรู้ขยายไปสู่ครอบครัวให้มีความเข้าใจในการสอนลูกที่ถูกต้อง และไปขยายผลต่อไป”

4. การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (Learning in 21st Century) ผู้ปกครองสามารถนำองค์ความรู้ที่ได้จากการเข้าร่วมวิจัยไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาบุตรหลานที่บ้าน โดยมีการรวมกลุ่มผู้ปกครองของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ เพื่อปรึกษาการพัฒนาบุตรหลานร่วมกัน ดังคำพูดของผู้ปกครองที่กล่าวว่า

“ผู้ปกครองคนอื่น เขาก็ว่าไม่เป็นไร บางทีลูกอาจไม่ตั้งใจเรียนแค่นี้แหละ แต่เขาก็ให้กำลังใจเรา เพราะว่าลูกเราเป็นเด็กพิเศษ เรียนก็ไม่ค่อยเก่ง บางครั้งลูกก็เครียด ก็ไม่บังคับ อะไรที่เขาสามารถเรียนได้ก็ให้เขาเรียน ยิ่งบังคับเดี๋ยวเด็กอาจจะเครียดและทำอะไรที่คาดไม่ถึงได้”

“เด็กเรียนไม่เก่ง ก็มีช่องทางให้เด็กพิเศษ ถ้ามีความโดดเด่นก็ควรส่งเสริมด้านที่เด่น ไม่จำเป็นต้องบังคับให้เด็กเขาเก่งแต่วิชาการอย่างเดียว แต่ตอนนี้รู้สึกว่าคุณจะไม่ค่อยเครียดเท่าไร เพราะว่าแม่จะบอกลูกว่าเราไม่เก่งด้านนี้ ไม่ต้องเครียด คนเราจะให้เก่งเหมือนกันหมดมันเป็นไปได้ไหมนะลูก เขาก็ใช้ครับแม่ ผมไม่เก่งวิชาการ ผมก็เก่งเรื่องนี้ คุณแม่ก็จะภูมิใจ”

“ได้ เพราะว่าครูก็ได้มาประชุมได้ความรู้เทคนิค จะทำให้ครูสามารถนำไปปรับใช้กับความแตกต่างระหว่างบุคคล เช่น เด็กคนนี้อาจให้ครูสนใจ เล่นกับเขา บางคนอาจไม่ต้องไปเน้นเรื่องวิชาการมากเกินไป แต่หาเทคนิควิธีอื่นที่ทำให้เด็กเรียนรู้แบบสนุกมีความสุข เพราะว่าได้อะไรทดแทนเด็กด้วย”

สรุปผลภายหลังการนำแผนการปฏิบัติการจากบุคลากรของโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

ภายหลังจากการนำแผนการปฏิบัติการลงสู่โรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 ครั้ง ที่เป็นการประชุมเชิงปฏิบัติการร่วมกันระหว่างทีมวิทยากรกับบุคลากรของโรงเรียน ในลักษณะการประชุมกรณีโรงเรียนศึกษา (School Case Conference) ดังนี้

1. บุคลากรของโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างได้สะท้อนมุมมองต่อรูปแบบการจัดการเรียนรวมรูปแบบ CoCoOut21 โดยผลภายหลังจากการนำแผนการปฏิบัติการลงสู่โรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่เป็นโรงเรียนที่จัดการศึกษาระดับประถมศึกษาและขยายโอกาสเท่านั้น ที่สามารถสรุปผลได้ดังนี้

1.1 การประสานความร่วมมือ (Collaboration) บุคลากรของโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างได้แสดงความคิดเห็นต่อการประสานความร่วมมือ ดังนี้

1) การประสานความร่วมมือของบุคลากรของโรงเรียนด้านการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ครูมีการสื่อสารทั้งการพูดคุยและการประชุมด้านการศึกษาพิเศษ เพื่อให้ครูเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันตั้งแต่การคัดกรองเด็ก การจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการโดยใช้วิธีการ Active Learning โดยให้เด็กได้ลงมือปฏิบัติจริง และมีการจัดการเรียนการสอนแบบโครงงาน (Project based Learning) รวมถึงการประเมินผลที่เป็นไปตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล และการส่งต่อเด็กอย่างเป็นระบบตั้งแต่เริ่มเข้ารับการศึกษาจนสำเร็จการศึกษา ซึ่งถือว่าโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ (PLC) ด้านการศึกษาพิเศษอย่างแท้จริง ซึ่งมีผู้อำนวยการและครูครูผู้รับผิดชอบช่วงชั้น หรือครูการศึกษาพิเศษส่วนกลางเป็นผู้ประสานงาน โดยมีหน้าที่ในการนิเทศการจัดการเรียนการสอนของครูที่เป็นกรณีพิเศษแบบพี่เลี้ยง

2) การประสานความร่วมมือกับผู้ปกครองของเด็กที่มีความต้องการพิเศษอย่างสม่ำเสมอ นอกจากกิจกรรมการเยี่ยมบ้านเด็กแล้ว เวลาที่ผู้ปกครองมีปัญหาเกี่ยวกับการเรียนของ

บุตรหลานหรือปัญหาทางพฤติกรรม ผู้ปกครองจะมาปรึกษาครูประจำชั้นเป็นประจำ แต่ยังมีผู้ปกครองบางส่วนที่ไม่ยอมรับความบกพร่องของบุตรหลานตนเอง ครูจึงได้เชิญผู้ปกครองมาทำความเข้าใจในการจัดการศึกษาสำหรับบุตรหลานให้เข้าใจตรงกัน

3) การประสานความร่วมมือจากองค์กรภายนอกที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ทางโรงเรียนได้ประสานความร่วมมือกับโรงพยาบาลในพื้นที่ เพื่อการส่งต่อเด็กเข้ารับการประเมินทางสุขภาพจิต การส่งต่อไปสถาบันพัฒนาการเด็กราชนครินทร์ เชียงใหม่ เพื่อเข้ารับการรักษาและประเมินระดับเชาวน์ปัญญา และโรงเรียนได้รับโอกาสในการเป็นสถานที่จัดโครงการร่วมกับสถาบันพัฒนาการเด็กราชนครินทร์ เชียงใหม่อีกด้วย รวมถึงการประสานความร่วมมือกับศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 8 เพื่อการขอรับคู่มือในการจัดการสอนเสริมและการจัดหาสื่อ เทคโนโลยี และสิ่งอำนวยความสะดวกทางการศึกษาเป็นประจำทุกปี

1.2 การนิเทศแบบพี่เลี้ยง (Coaching and Mentoring) บุคลากรของโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างได้สะท้อนความคิดเห็นต่อการนิเทศแบบพี่เลี้ยงว่า นอกจากครูในแต่ละสายชั้นจะให้ข้อเสนอแนะกันภายในเพื่อให้ครูจัดการเรียนการสอนเป็นไปในทิศทางเดียวกันแล้ว ครูผู้รับผิดชอบโครงการและครูการศึกษาพิเศษยังให้ข้อเสนอแนะ ชี้แนะ เสนอแนะต่อการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษในทุกระดับชั้น เนื่องจากบุคลากรทางการศึกษาพิเศษมีหน้าที่ในการสนับสนุน ช่วยเหลือและให้ข้อชี้แนะแก่ครูในการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ นอกจากนี้ โรงเรียนกลุ่มตัวอย่างยังได้รับการนิเทศติดตามจากศึกษานิเทศก์จากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงใหม่ เขต 4 และศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 8 เป็นระยะ ๆ ดังนั้น บุคลากรของโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างจึงต้องการให้บุคลากรของทั้ง 2 องค์กรเข้ามานิเทศติดตามอย่างสม่ำเสมอ

1.3 การออกบริการเชิงรุกถึงโรงเรียน (Outreach Program) บุคลากรของโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างได้ให้ความคิดเห็นไว้ว่า รูปแบบการออกบริการเชิงรุกถึงโรงเรียนแบบนี้เป็นผลดีอย่างยิ่งต่อโรงเรียน เนื่องจากโรงเรียนมีเด็กที่มีความต้องการพิเศษเข้ามาเรียนรวมเป็นจำนวนมาก หากส่งครูออกไปอบรมภายนอกจะทำให้ต้องหาครูมาสอนแทน และผลที่เกิดกับครูก็มีจำนวนน้อย การออกบริการเชิงรุกถึงโรงเรียนทำให้ครูไม่ต้องทิ้งชั้นเรียนและครูทุกคนในโรงเรียนได้รับองค์ความรู้จากผู้เชี่ยวชาญได้อย่างทั่วถึงและได้ให้ข้อเสนอแนะตรงตามสภาพบริบทปัญหาที่แท้จริง นอกจากนี้ การออกบริการเชิงรุกถึงโรงเรียนช่วยทำให้ผู้ปกครองได้เข้ามาแลกเปลี่ยนเรียนรู้และรับทราบแนวทางในการพัฒนาบุตรหลานที่บ้านให้เป็นไปในทิศทางเดียวกับโรงเรียน

1.4 การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (Learning in 21st Century) การจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษของโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างที่สามารถจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้อง และบูรณาการในแต่ละช่วงชั้นได้เป็นอย่างดีจนเกิดเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ (PLC) และชุมชนแห่งการปฏิบัติ (CoP) ด้านการศึกษาพิเศษของบุคลากรโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง นอกจากนี้ ทาง

โรงเรียนได้ส่งเสริม สนับสนุนให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษได้ร่วมกิจกรรมทางสังคมร่วมกับนักเรียนปกติ และได้มีโอกาสได้แสดงออกตามศักยภาพของตนเด็กแต่ละคน ซึ่งการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษต้องมีการปรับหลักสูตรให้สอดคล้องกับความสามารถของเด็กแต่ละคน หากครูใช้การสอนเหมือนเด็กปกติ จะทำให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษไม่ประสบความสำเร็จในการศึกษา

ส่วนผลภายหลังจากการนำแผนการปฏิบัติการลงสู่โรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่เป็นโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาได้ผลสรุป ดังนี้

1. การประสานความร่วมมือ (Collaboration) มีการประสานความร่วมมือกันของบุคลากรในโรงเรียน โรงเรียนกับผู้ปกครอง โรงเรียนกับองค์กรภายนอกค่อนข้างน้อย โดยการดูแลเด็กกลุ่มนี้จะมอบหมายให้แก่ครูพี่เลี้ยงเด็กพิการ ซึ่งเป็นตำแหน่งที่ได้รับมาจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 34 เมื่อเกิดเหตุการณ์ หรือปัญหาขึ้นกับเด็กจึงมีการแก้ไขปัญหาที่ล่าช้ามาก นอกจากนี้ บุคลากรของโรงเรียนสันทรายวิทยาคมบางคนเคยผ่านการอบรมด้านการศึกษาพิเศษของศูนย์การศึกษาพิเศษ แต่ไม่มีการขยายผลสู่ประชาคมของโรงเรียน

2. การนิเทศแบบพี่เลี้ยง (Coaching & Mentoring) บุคลากรโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างให้ความเห็นว่า วิทยากรเป็นผู้มีความรู้และมีประสบการณ์ตรงด้านเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ข้อเสนอแนะบางเรื่องเป็นเรื่องใหม่ที่ครูยังไม่ทราบมาก่อน นอกจากนี้ ทีมวิทยากรยังสามารถให้ข้อเสนอแนะแก่ผู้ปกครองได้เป็นอย่างดี เนื่องจากผู้ปกครองมีความเชื่อถือทีมวิทยากรมากกว่าครู

3. การออกหน่วยบริการเชิงรุกถึงโรงเรียน (Outreach Program) บุคลากรโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างให้ความเห็นว่า การออกบริการถึงโรงเรียนทำให้สะดวกในการจัดบุคลากรเข้าร่วมได้จำนวนมาก แต่หากส่งบุคลากรออกไปอบรมภายนอกจะทำให้บุคลากรได้มีปฏิสัมพันธ์กับบุคลากรของโรงเรียนอื่น

4. การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (Learning in 21st Century) บุคลากรโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างให้ความเห็นว่า ครูได้เรียนรู้เรื่องการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษตามกฎหมายที่บัญญัติไว้ และการประสานความร่วมมือกันของครูในโรงเรียน โรงเรียนกับผู้ปกครอง และโรงเรียนกับหน่วยงานภายนอกเพื่อสนับสนุนให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษประสบความสำเร็จในการศึกษา

2. ผู้ปกครองของเด็กที่มีความต้องการพิเศษของโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โรงเรียนและผู้ปกครองมีการประสานความร่วมมือกันอย่างใกล้ชิดมากขึ้น เนื่องจากผู้ปกครองเป็นผู้ที่ใกล้ชิดกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษมากกว่าครูที่โรงเรียน การจัดการศึกษาสำหรับเด็กกลุ่มนี้โรงเรียนต้องทำงานร่วมมือกับผู้ปกครองอย่างใกล้ชิดและต้องดำเนินการไปในทิศทางเดียวกัน การขาดความร่วมมือของผู้ปกครองจะทำให้การจัดการศึกษาสำหรับเด็กของผู้ปกครองและโรงเรียนเป็นไปคนละทาง ดังนั้น โรงเรียนควรจัดให้มีการประชุมผู้ปกครองเด็กที่มีความต้องการพิเศษขึ้น เพื่อชี้แจงและทำ

ความเข้าใจกับผู้ปกครองของเด็กปกติด้วย เพื่อจะช่วยให้โรงเรียนสามารถจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษได้ตามนโยบายของโรงเรียนและเป็นไปตามความต้องการของผู้ปกครอง

ขณะเดียวกัน ผู้ปกครองของเด็กที่มีความต้องการพิเศษที่เรียนรวมในโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างได้แสดงความคิดเห็นต่อรูปแบบการจัดการเรียนรวม CoCoOut21 ไว้อย่างน่าสนใจ ดังนี้

1. การประสานความร่วมมือ (Collaboration) ของผู้ปกครองกับโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ก่อนหน้านี้มีช่องว่างในการประสานงานกันพอสมควร เนื่องจาก โรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเป็นโรงเรียนขยายโอกาส มีนักเรียนจำนวนมาก การดูแลใส่ใจนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษจึงทำได้น้อย จึงทำให้ครูต้องดูแลนักเรียนกลุ่มใหญ่ และทำให้การสื่อสาร การประสานความร่วมมือระหว่างครูกับผู้ปกครองของเด็กที่มีความต้องการพิเศษมีน้อย จึงทำให้ครูและผู้ปกครองพัฒนาเด็กที่มีความต้องการพิเศษเป็นไปคนละทิศทางกัน ภายหลังที่ผู้ปกครองได้เข้าร่วมการวิจัยครั้งนี้แล้ว ทำให้ผู้ปกครองรู้สึกว่าการประสานความร่วมมือกันดีระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง ในทางตรงกันข้าม การประสานความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองจะเกิดขึ้นไม่ได้ หากผู้ปกครองไม่ให้ความร่วมมือกับทางโรงเรียน ในการพัฒนาเด็ก หรือมอบหมายให้โรงเรียนเป็นผู้พัฒนาเด็กแต่เพียงฝ่ายเดียว จึงส่งผลให้การพัฒนาเด็กไม่เป็นไปตามเป้าหมาย

2. การนิเทศแบบพี่เลี้ยง (Coaching and Mentoring) ผู้ปกครองที่เข้าร่วมการวิจัยครั้งนี้ได้สะท้อนมุมมองต่อการให้คำแนะนำของวิทยากร ในการพัฒนาเด็กที่มีความต้องการพิเศษในการดูแลของผู้ปกครอง ได้แก่ การจัดกิจกรรมการพัฒนาการดูแลตนเอง การพัฒนาความรับผิดชอบ การพัฒนาทักษะทางสังคมร่วมกับคนปกติ ซึ่งผู้ปกครองสะท้อนมุมมองว่า เมื่อเด็กโตขึ้นไปเป็นผู้ใหญ่ เด็กจะสามารถดูแลตนเองได้โดยไม่เป็นภาระแก่ผู้อื่นว่า ช่วยให้ผู้ปกครองสามารถจัดกิจกรรมในการพัฒนาบุตรหลานที่บ้านได้

3. การออกหน่วยบริการเชิงรุกถึงโรงเรียน (Outreach Program) ทำให้ผู้ปกครองเกิดความสะดวกสบายในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับผู้เชี่ยวชาญ เนื่องจากเป็นการอำนวยความสะดวกแก่ผู้ปกครอง รวมถึงผู้ปกครองสามารถแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้เชี่ยวชาญได้ทุกประเด็น และต้องการให้มีกิจกรรมเช่นนี้จัดเป็นประจำทุกปีการศึกษา

4. การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (Learning in 21st Century) ผู้ปกครองเด็กที่มีความต้องการพิเศษของโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างได้ประยุกต์ใช้แนวคิดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 นำมาใช้ในชีวิตประจำวัน ได้แก่ การประสานความร่วมมือระหว่างผู้ปกครองกับโรงเรียน ผู้ปกครองกับผู้ปกครอง และผู้ปกครองกับหน่วยงานที่สนับสนุนการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ รวมถึงการเข้าถึงความรู้ของเด็กที่มีความต้องการพิเศษด้วย

3.4 การประเมินความพึงพอใจสำหรับบุคลากรขององค์กรเครือข่ายที่ร่วมเป็นวิทยากร บุคลากรของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม และผู้ปกครองของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

ผลการประเมินความพึงพอใจสำหรับบุคลากรขององค์กรเครือข่ายที่ร่วมเป็นวิทยากร
บุคลากรของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม และผู้ปกครองของเด็กที่มีความต้องการพิเศษที่มีต่อการ
นำแผนการปฏิบัติการลงสู่พื้นที่แต่ละโรงเรียนในลักษณะการประชุมกรณีโรงเรียนศึกษา (School
Case Conference) เพื่อการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ
ตามรูปแบบ CoCoOut21 Model พบว่า มีผู้ตอบแบบประเมินความพึงพอใจต่อโครงการวิจัยครั้งนี้
จำนวน 92 คน และผลการประเมินความพึงพอใจได้คะแนน 4.63 จากคะแนนเต็ม 5.00 อยู่ในระดับ
ดีมาก ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์การประเมิน ดังนี้

ระดับผลการประเมิน

คะแนน 1.00 – 1.49	ระดับ ปรับปรุง
คะแนน 1.50 – 2.49	ระดับ น้อย
คะแนน 2.50 – 3.49	ระดับ พอใช้
คะแนน 3.50 – 4.49	ระดับ ดี
คะแนน 4.50 – 5.00	ระดับ ดีมาก

โดยสามารถแยกเป็นรายโรงเรียน ได้ดังนี้

ตาราง 4.5 แสดงผลการประเมินความพึงพอใจสำหรับบุคลากรของโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง

ที่	โรงเรียน	ระดับความพึงพอใจ
1.	โรงเรียนบ้านปากเหมือง ตำบลขัวมุง อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่	4.63
2.	โรงเรียนวัดเวฬุวัน (สารภีชนานุกูล) ตำบลยางเนิ้ง อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่	4.68
3.	โรงเรียนสันทรายวิทยาคม ตำบลหนองหาร อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่	4.59
4.	โรงเรียนบ้านเชียงดาว ตำบลเชียงดาว อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่	4.60
5.	โรงเรียนมิตรมวลชน ตำบลปิงโค้ง อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่	4.66
เฉลี่ยรวม		4.63

3.5 การประเมินประสิทธิภาพของรูปแบบการจัดการเรียนรวมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ รูปแบบ CoCoOut21

ผู้วิจัยเก็บข้อมูลโดยใช้แบบประเมินประสิทธิภาพของรูปแบบที่ได้จากการประชุมกลุ่มย่อย ผู้ทรงคุณวุฒิที่มาจากองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ เมื่อวันที่ 21 พฤษภาคม 2561 ณ อาคารการศึกษาพิเศษ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ จำนวน 5 คน ประกอบด้วย

1. นายอเนก	ไชยวงศ์	ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 8 เชียงใหม่
2. นายณรงค์	ลุมมา	ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดแม่แก้วน้อย ตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่
3. นางศุภกัณณิศา	ปาแปง	พยาบาลจิตเวชชุมชน สถาบันพัฒนาการเด็กราชนครินทร์ เชียงใหม่
4. ดร.พิกุล	เลี้ยวสิริพงศ์	อาจารย์ภาควิชาการศึกษาพิเศษ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
5. ดร.สิทธิชัย	มูลเขียน	ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 34 เชียงใหม่

เริ่มประชุมเวลา 13.00 น.

ผู้วิจัยกล่าวต้อนรับผู้ทรงคุณวุฒิ และนำเสนอรูปแบบการจัดการเรียนรวม รูปแบบ CoCoOut21 โดยผู้วิจัยได้นำเสนอ ดังนี้

1. ความเป็นมาของการวิจัย

ผู้วิจัยได้อ้างถึงการวิจัยเรื่อง “การพัฒนาแบบการจัดการเรียนรวมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ตามแนวทางการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้วิธีการนิเทศแบบพี่เลี้ยงของเครือข่ายความร่วมมือขององค์กรในชุมชนในจังหวัดเชียงใหม่” มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาผลการจัดการเรียนรวมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษที่เกิดจากเครือข่ายความร่วมมือขององค์กรในชุมชน ตามหลักการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้การนิเทศแบบพี่เลี้ยง (Coaching and Mentoring) เมื่อ พ.ศ. 2559 ในการวิจัยครั้งนั้น ผู้วิจัยได้ประสานทีมวิทยากรจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ บุคลากรสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 1 เขต 2 และเขต 4 บุคลากรสังกัดศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 8 จังหวัดเชียงใหม่ บุคลากรสังกัดสถาบันพัฒนาการเด็กราชนครินทร์ กรมสุขภาพจิต จังหวัดเชียงใหม่ และบุคลากรสังกัดภาควิชาการศึกษาพิเศษ คณะครุศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ และได้เลือกโรงเรียนที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ประกอบด้วย โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงใหม่ เขต 1 ได้แก่ โรงเรียนวัดชะจาว ตำบลฟ้าฮ่าม อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ และโรงเรียนวัดท่าเตื่อ ตำบลสันผีเสื้อ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 2 ได้แก่ โรงเรียนวัดแม่แก้วน้อย ตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัด เชียงใหม่ และโรงเรียนบ้านเจดีย์แม่ครัว ตำบลแม่แฝกใหม่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ และ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 4 ได้แก่โรงเรียนบ้านดง ตำบล หางดง อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ และโรงเรียนบ้านกาด (เขมวังส์ฯ) ตำบลบ้านกาด อำเภอแม่ วาง จังหวัดเชียงใหม่

รูปแบบการวิจัยเป็นนอกหน่วยบริการเชิงรุกถึงโรงเรียนที่จัดการเรียนรวม การประชุมเชิง ปฏิบัติการร่วมกันระหว่างทีมผู้เชี่ยวชาญกับบุคลากรของโรงเรียนในลักษณะการประชุมกรณีโรงเรียน ศึกษา (School Case Conference) และการนิเทศแบบพี่เลี้ยง (Coaching and Mentoring)

ผลการวิจัย ทำให้ได้รูปแบบการจัดการเรียนรวม CoCoOut21 Model ที่ประกอบด้วย

Co : Collaboration : การประสานความร่วมมือ ทำให้เกิดเกิดการประสานความร่วมมือ ของทีมวิทยากร ได้ทีมวิทยากรที่มีความเชี่ยวชาญในหลากหลายสาขาที่มีความชำนาญ เกิดการ ประสานความร่วมมือระหว่างวิทยากรกับโรงเรียน เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันระหว่างทีม วิทยากรกับบุคลากรของโรงเรียน ในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ และเกิดการ ประสานงานระหว่างบุคลากรของโรงเรียนได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์การประสานงานเกิดการเรียนรู้ และรับทราบปัญหาของเพื่อนร่วมงาน เกิดเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ (PLC)

Co : Coaching and Mentoring : การนิเทศแบบพี่เลี้ยง มีการนิเทศแบบพี่เลี้ยงเป็น กระบวนการหนึ่งที่ผู้นิเทศใช้เพื่อเสริมสร้างและพัฒนาครู ให้มีความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะ เฉพาะตัว ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ เกิดข้อตกลง ยอมรับร่วมกัน (Collaborative) ระหว่างผู้นิเทศและครู การชี้แนะเป็นการอยู่เบื้องหลังการจัดการ เรียนการสอนของครู และคอยผลักดันให้ครูเป็นคนที่คิด โดยผู้ชี้แนะเป็นคนยืนยันผล และคอยกระตุ้น ช่วยแนะนำให้คำปรึกษาช่วยเหลือ ให้ครูสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ผู้นิเทศจะสอน งานแล้ว ยังจะช่วยให้ครูได้วิเคราะห์ตนเองให้สามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างมีคุณภาพ ใน สภาวะแวดล้อมต่าง ๆ และสามารถแก้ปัญหาอุปสรรคในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้ และ การนิเทศ สอนงานจะช่วยให้ครูสามารถสะท้อนภาพการปฏิบัติงานของครูเพื่อให้ครูตระหนักถึงการจัดกิจกรรม การเรียนรู้ที่จะให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ได้อย่างมีคุณภาพ

Out : Outreach Program : การออกหน่วยบริการเชิงรุกถึงโรงเรียน ทำให้โรงเรียน ดำเนินการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษที่เรียนร่วมได้อย่างเต็มศักยภาพของครู ทำ

ให้ครูมั่นใจในการจัดการเรียนการสอนด้วย เพราะผู้เชี่ยวชาญได้ช่วยยืนยันและสนับสนุนด้านการจัดการเรียนการสอนของครู ครูได้รับคำปรึกษาในการจัดการพฤติกรรมของเด็กที่ถูกต้อง ชัดเจนตรงกับสภาพปัญหาที่เกิดขึ้น โรงเรียนต้นแบบการจัดการเรียนรวมอยากให้โครงการวิจัยเช่นนี้มีต่อไปเรื่อย ๆ ตลอดไป โรงเรียนจะได้ไม่กังวลเวลามีปัญหา มีผู้เชี่ยวชาญเข้ามาช่วยให้ข้อเสนอแนะและสนับสนุนการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษถึงในโรงเรียน และทำให้ครูรู้สึกอบอุ่นใจที่มีผู้มาช่วยเหลือถึงในโรงเรียน ซึ่งเป็นเรื่องที่ดีมาก ประหยัดเวลา ที่มหาวิทยาลัยที่เป็นผู้มีความรู้ประสบการณ์มาให้บริการถึงในโรงเรียน มาช่วยชี้แนะแนวทางในการจัดการเรียนการสอน ชี้แนะแนวทางการพัฒนาเด็กแต่ละประเภทได้อย่างชัดเจน และแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นในสภาพจริงได้

21 : Learning in 21st Century : การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ทำให้โรงเรียนเกิดการปรับโครงสร้างการบริหารองค์กรใหม่ มีการปรับรูปแบบการจัดการกับเด็กแบบใหม่ ทำให้บุคลากรในโรงเรียนเกิดความคิดและมีการเปลี่ยนแปลง เกิดจากผลกระทบต่อการจัดการเรียนรวมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ทำให้ครูโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันมากขึ้น จึงทำให้การประสานความร่วมมือของคณะครูอย่างเข้มแข็งมากยิ่งขึ้น จนทำให้โรงเรียนกลุ่มตัวอย่างเกิดเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ (PLC) และชุมชนแห่งการปฏิบัติ (CoP) การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด ครูผู้สอนที่มีทักษะในการจัดการเรียนรู้ มีเจตคติต่อวิชาชีพครูที่ดี มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง ครูมีทักษะและคุณลักษณะที่รองรับเข้าถึงเพื่อสร้างนวัตกรรมบริหารจัดการชั้นเรียนแนวใหม่ได้อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน เป็นการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นบุคคลที่มี คุณภาพ ด้วยกระบวนการเรียนรู้ เพื่อความเจริญก้าวหน้าของบุคคลและสังคม โดยถ่ายทอดความรู้ และการสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ ความรู้อันเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อม สังคม การเรียนรู้ และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตลอดชีวิต

ภายหลังที่ผู้วิจัยได้นำเสนอแล้ว ที่ประชุมได้ทำการประเมินผลการจัดการเรียนรวม รูปแบบ CoCoOut21 ผลการประเมิน พบว่า ได้คะแนน 4.50 คะแนน จากระดับคะแนน 5 อยู่ในระดับ ดีมาก ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์การประเมิน ดังนี้

ระดับผลการประเมิน

คะแนน 1.00 – 1.49	ระดับ ปรับปรุง
คะแนน 1.50 – 2.49	ระดับ น้อย
คะแนน 2.50 – 3.49	ระดับ พอใช้
คะแนน 3.50 – 4.49	ระดับ ดี
คะแนน 4.50 – 5.00	ระดับ ดีมาก

ระยะที่ 4 ขั้นตอนการประเมินผล (Evaluation Phase) ผู้วิจัยนำผลการประเมินผลและวิเคราะห์ข้อมูลตามผลที่ได้จากเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในแต่ละขั้นตอนของการดำเนินการวิจัย แล้วสรุปผลที่ได้จากการประเมิน เสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้บริหารขององค์กรที่เกี่ยวข้องทางการจัดการศึกษาพิเศษให้พิจารณาความเหมาะสมของรูปแบบการจัดการเรียนรวมตามหลักการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ตามรูปแบบ CoCoOut21 Model โดยใช้นิเทศแบบพี่เลี้ยง (Coaching and Mentoring) ที่เหมาะสม พร้อมรับฟังข้อเสนอแนะ และปรับปรุงรูปแบบการจัดการเรียนรวมที่เหมาะสมที่สุด ซึ่งผลการประเมินผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ พบว่า

1. ผลการหาประสิทธิภาพของรูปแบบการจัดการเรียนรวมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษตามรูปแบบ CoCoOut21 Model พบว่า ผลการประเมินผลการจัดการเรียนรวม รูปแบบ CoCoOut21 จากผู้ทรงคุณวุฒิที่มาจากองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ จำนวน 5 คน ได้คะแนน 4.50 คะแนน จากระดับคะแนน 5 อยู่ในระดับ ดีมาก

2. ผลการขยายผลการขยายผลการจัดการเรียนรวมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ตามแนวทางการเรียนรู้ ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้รูปแบบ CoCoOut21 Model นักวิจัยได้ขยายผลการวิจัยใน 2 ประเด็น ซึ่งประกอบด้วย

2.1 ผลการขยายผลการจัดการเรียนรวมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษตามรูปแบบ CoCoOut21 Model ที่เกิดจากเครือข่ายความร่วมมือขององค์กรในชุมชน ตามหลักการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้นิเทศแบบพี่เลี้ยง ในโรงเรียนกลุ่มเป้าหมาย ผลที่ได้ พบว่า

2.1.1 ผลการขยายผลการจัดการเรียนรวมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษตามรูปแบบ CoCoOut21 Model สู่โรงเรียนแกนนำจัดการเรียนรวมที่เป็นโรงเรียนขยายโอกาสการศึกษา ได้แก่ โรงเรียนบ้านปากเหมือง ตำบลขาม อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ โรงเรียนเวฬุวัน (สารภีชนานุกูล) ตำบลยางเนิ้ง อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ โรงเรียนบ้านเชียงดาว ตำบลเชียงดาว อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ และโรงเรียนมิตรมวลชน ตำบลปิงโค้ง อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า บุคลากรของโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างได้สะท้อนว่า การจัดการเรียนรวมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษได้ตรงเป้าหมายตั้งแต่การคัดกรอง การส่งต่อ การวางแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) การจัดทำแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล (IIP) เทคนิคการสอนการศึกษาพิเศษ การเสริมแรง การจัดการพฤติกรรม สื่อการสอน การวัดและประเมินผล และที่สำคัญคือการประสานความร่วมมือกับผู้ปกครอง ดังคำกล่าวของผู้บริหารโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนรวม ที่กล่าวว่า

“ผมคิดว่ามันเป็นประโยชน์ มันดีจริง ๆ เพราะว่าสิ่งที่มหาวิทยาลัย หรือมีผู้รู้ ซึ่งผ่านการวิจัย เอาผลบทสรุปมากแจ้งองค์ความรู้ให้พวกเรา ครูเองก็ต้องยอมรับ ผู้ปกครองก็ยอมรับ และผู้เกี่ยวข้องก็ยอมรับ เพราะว่ามันเป็นข้อเท็จจริงคือเป็น ศาสตร์เป็นอะไรที่มองเห็น ตรงนี้ผมว่าเราจะได้ปรับปรุงมาใช้ในโรงเรียนได้ อย่างดียิ่งครับผม”

นอกจากนี้ ครูของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม ได้กล่าวถึงรูปแบบ CoCoOut21 Model ว่า

“รูปแบบการเรียนรวมแบบนี้ดีมากค่ะ เพราะว่าแต่ละที่ปัญหานั้นจะไม่เหมือนกัน การที่ออกมาจะทราบปัญหาของแต่ละที่ คือว่า 1) ได้ปัญหาตรงตาม เป้าหมาย 2) เพิ่มพลังไฟให้กับครูในโรงเรียนมากกระตุ้น บางที่อาจจะเห็น ความสำคัญ แต่พอที่มหาวิทยาลัยมาความคิดลูกอีกครั้ง ครั้งแรกที่อาจารย์มาพอ ทีมของศูนย์การศึกษาพิเศษเขต 8 มาอบรมครู หมอ พ่อแม่ ผู้อำนวยการส่งเข้าร่วมทั้งทีม ถ้ามาเรื่อย ๆ เหมือนชาร์ตแบตเตอรี่ ถ้าไม่มาแบตเตอรี่ก็อ่อนลง ๆ ทำให้รู้สึกว้าวครื้นเริงไฟแรงขึ้น”

ซึ่งหากหน่วยงานที่รับผิดชอบการจัดการศึกษา หรือสนับสนุนการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษสามารถร่วมกันจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษในรูปแบบนี้ได้จริง จะช่วยให้การศึกษาพิเศษในประเทศไทยเป็นไปทิศทางเดียวกันและมีความก้าวหน้ามาก ดังคำกล่าวของผู้บริหารโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม ที่กล่าวว่า

“อาจจะเป็นวิธีการ ถือว่าเป็นนวัตกรรมสำหรับการศึกษาพิเศษเลย มันใช่เลย ที่มาทำที่นี่ แต่ว่าในเรื่องเรียนรวมตามความคิดของผม ผมว่าวิธีการเอาเด็กมา เรียนรวมกัน เขาก็ไม่แปลกแยกเพียงแต่มาจัดกิจกรรมทำให้เด็กและครู แลกเปลี่ยน และย้ายครูรู้ว่าเขามีต้นทุนเท่าไร ธรรมชาติเขาเป็นยังไง กิจกรรมจะ จัดในลักษณะไหนถึงจะตอบโจทย์นั้นได้ โดยสรุปทุกคนเด็กเรียนรู้ได้ และเด็ก ทุกคนพัฒนาศักยภาพได้ ผมว่าตรงนี้เป็นประโยชน์อย่างยิ่งครับ”

ขณะเดียวกัน ครูของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม ได้กล่าวว่า

“คิดว่าควรจะมี คือเอาหลายหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาพิเศษโดยตรง ศูนย์การศึกษาพิเศษเขต 8 สถาบันเด็กราชนครินทร์ เขตพื้นที่ คุณครู ผู้ปกครอง ถ้าจะให้ดีด้วยเด็กเข้ามาด้วยก็ได้ ถ้าทำได้แบบนี้ การศึกษาพิเศษ บ้านเราก้าวหน้ามากเลยละ”

2.1.2 ผลการขยายผลการจัดการเรียนรวมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษตามรูปแบบ CoCoOut21 Model สู่วิทยาลัยแกนนำจัดการเรียนร่วมที่เป็นโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา ได้แก่ โรงเรียนสันทรายวิทยาคม พบว่า มีการประสานความร่วมมือกันด้านการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษค่อนข้างน้อย โดยการดูแลเด็กกลุ่มนี้จะมอบหมายให้แก่ครูพี่เลี้ยงเด็กพิการ ซึ่งเป็นตำแหน่งที่ได้รับมาจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 34 นอกจากนี้ บุคลากรของโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างบางคนเคยผ่านการอบรมด้านการศึกษาพิเศษของศูนย์การศึกษาพิเศษ แต่ไม่มีการขยายผลสู่ประชาคมของโรงเรียน การประสานความร่วมมือกับผู้ปกครองของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ซึ่งผู้ปกครองส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาอยู่ต่างอำเภอ และบางส่วนอยู่ต่างจังหวัดจึงทำให้มีการสื่อสารกันค่อนข้างน้อย และการสื่อสารส่วนใหญ่จะต้องผ่านการประสานงานของโรงเรียนศรีสังวาล เชียงใหม่ ดังนั้น เมื่อเกิดเหตุการณ์ หรือปัญหาขึ้นกับเด็ก จึงมีการแก้ไขปัญหาที่ล่าช้ามาก การประสานความร่วมมือกับองค์กรสนับสนุนการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ได้แก่ ศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 8 โดยทางโรงเรียนต้องการให้ศูนย์การศึกษาพิเศษเข้ามาช่วยเหลือในการจัดการเรียนการสอนเด็กพิเศษที่เรียนร่วมในโรงเรียน ซึ่งครูในโรงเรียนสะท้อนมุมมองว่าเป็นภาระแก่ครู ดังคำกล่าวของครูโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างที่กล่าวว่า

“คือตอนนี้เข้าใจนะคะว่าปัญหารัฐละประเทศไทยมีเด็กกลุ่มนี้อยู่ในประเทศของเรา รู้แล้วแต่ไม่มีวิธีการที่จะดูแลแบบครบวงจรแบบทั้งระบบ ตั้งแต่แรกเกิดมาค่ะ จริง ๆ มัธยม ไม่น่าจะมีการคัดกรองอีกแล้วมันน่าจะเบ็ดเสร็จตั้งแต่ประถมมาแล้ว คือเด็กบางคนอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้เลย จบ ป.๖ มาได้อะไรอย่างเนี่ย นี่คือแนวคิดเดิมเนาะ แต่ถ้าบอกว่าตามอะไรคะ ตามอายุสมอง ตามกฎหมายของการศึกษาพิเศษของเขาได้แค่นี้ ให้เขาจบเพื่อให้เป็นการศึกษาภาคบังคับให้เขาจบ ก็จบ เราก็พอเข้าใจได้ ความเข้าใจได้ของครูปกติเนาะ บางคนเขาก็มันอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ให้มันจบได้ยังไง อะไรอย่างเนี่ยคะ บางที ม.๓ เราก็รู้สึกตะขิดตะขวงใจน่าดู แบบนี้”

ความเห็นต่อการให้ข้อเสนอแนะของวิทยากรว่า วิทยากรเป็นผู้มีความรู้และมีประสบการณ์ตรงด้านเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ข้อเสนอแนะบางเรื่องเป็นเรื่องใหม่ที่ครูยังไม่ทราบมาก่อน นอกจากนี้ ทีมวิทยากรยังสามารถให้ข้อเสนอแนะแก่ผู้ปกครองได้เป็นอย่างดี เนื่องจากผู้ปกครองมีความเชื่อถือว่าทีมวิทยากรมากกว่าครู ความเห็นต่อการออกหน่วยบริการเชิงรุกถึงโรงเรียนว่า การออกบริการถึงโรงเรียนทำให้สะดวกในการจัดบุคลากรเข้าร่วมได้จำนวนมาก แต่หากส่งบุคลากรออกไปอบรมภายนอกจะทำให้บุคลากรได้มีปฏิสัมพันธ์กับบุคลากรของโรงเรียนอื่น ความเห็นต่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21ว่า ครูได้เรียนรู้เรื่องการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษตามกฎหมายที่

บัญญัติไว้ และการประสานความร่วมมือกันของครูในโรงเรียน โรงเรียนกับผู้ปกครอง และโรงเรียนกับหน่วยงานภายนอกเพื่อสนับสนุนให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษประสบความสำเร็จในการศึกษา

2.1.3 ผลการขยายผลการจัดการเรียนรวมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษตามรูปแบบ CoCoOut21 Model สู่กลุ่มผู้ปกครองของเด็กที่มีความต้องการพิเศษที่เรียนรวมในโรงเรียน แกนนำจัดการเรียนรวมที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ผู้ปกครองของเด็กที่มีความต้องการพิเศษได้แสดงความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนรวมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษตามรูปแบบ CoCoOut21 Model ว่า ช่วยทำให้โรงเรียนและผู้ปกครองมีการประสานความร่วมมือกันอย่างใกล้ชิดมากขึ้น เนื่องจากผู้ปกครองเป็นผู้ที่ใกล้ชิดกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษมากกว่าครูที่โรงเรียน การจัดการศึกษาสำหรับเด็กกลุ่มนี้โรงเรียนต้องทำงานร่วมมือกับผู้ปกครองอย่างใกล้ชิดและต้องดำเนินการไปในทิศทางเดียวกัน และสามารถช่วยให้ผู้ปกครองได้รับคำชี้แนะจากผู้เชี่ยวชาญและครูของโรงเรียนในการจัดกิจกรรมพัฒนาเด็กที่บ้านจึงทำให้การจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษที่โรงเรียนสอดคล้องกันกับการเลี้ยงดูของผู้ปกครองที่บ้านและเป็นการพัฒนาเด็กเป็นไปในทิศทางเดียวกัน นอกจากนี้ ผู้ปกครองรู้สึกดีใจที่ได้มีโอกาสเข้ามาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับทีมผู้เชี่ยวชาญได้มาชี้แนะการพัฒนาบุตรหลานที่บ้าน และรับทราบแนวทางในการพัฒนาบุตรหลานที่บ้านให้เป็นไปในทิศทางเดียวกับโรงเรียน ซึ่งผู้ปกครองสามารถนำองค์ความรู้ที่ได้จากการเข้าร่วมวิจัยไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาบุตรหลานที่บ้าน โดยมีการรวมกลุ่มผู้ปกครองของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ เพื่อปรึกษาการพัฒนาบุตรหลานร่วมกัน และจะนำความรู้นี้ไปถ่ายทอดต่อให้แก่ผู้ปกครองของเด็กที่มีความต้องการพิเศษคนอื่น ๆ ได้ ดังคำกล่าวของผู้ปกครองของเด็กที่มีความต้องการพิเศษที่กล่าวว่า

“คือเกี่ยวกับความร่วมมือทางผู้ปกครอง และคุณครูทางโรงเรียน มีการรักษาความร่วมมือกันอย่างต่อเนื่องมันจะเป็นผลดีกับน้องในอนาคตค่ะ ในภาพรวมรู้สึกว่าการศึกษาศูนย์การศึกษาพิเศษ เขต 8 ทางสถาบันพัฒนาการเด็กราชนครินทร์ที่เข้ามาตรงนี้ทำให้ระหว่างผู้ปกครองและคุณครูเข้าใจมากขึ้น แล้วก็มีแนวทางในการพัฒนาเด็กในทางเดียวกันได้ ถือว่าดีมากเลยคะ ย่าสามารถไปปฏิบัติที่บ้านได้เลยคะ”

“คือจริง ๆ แล้วมันดีทุกอย่าง เหมือนเป็นการป้องกันเป็นการดูแลร่วมกับทางโรงเรียน ซึ่งทางคุณครูก็จะคุยกันตลอด แต่ว่าเราไม่ได้อยู่กับลูก 24 ชั่วโมง ก็จะมีคนดูแล เขาก็จะบอกว่ามีปัญหาอะไร คือถ้าเป็นผู้ปกครองทุกคนที่คาดหวังกับลูกอยู่แล้ว ก็ต้องการให้ลูกมีพื้นฐานชีวิตที่ดี การเรียน และการอยู่ร่วมในสังคม ให้เขาช่วยเหลือตนเองได้ มาฟังวันนี้รู้สึกว่ ทั้งมันเป็นภาพลักษณ์ด้วย คือเขาก็

ดูแล ไม่ใช่เราจะดูแลอย่างเดียว แต่ทุกคนช่วยเหลือกัน เพราะว่าเด็กคือทุกอย่าง ก็เริ่มจากเด็ก ๆ จะมีคุณภาพ เริ่มจากตรงนี้คนดูแล”

2.1.4 ผลการขยายผลการจัดการเรียนรวมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษตามรูปแบบ CoCoOut21 Model ศูนย์โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 ได้แก่ โรงเรียนบ้านเชียงดาว ตำบลเชียงดาว อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ และโรงเรียนมิตรมวลชน ตำบลปิงโค้ง อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 เป็นเขตพื้นที่ที่ประชาชนส่วนใหญ่เป็นชนเผ่าและมีบ้านเป็นหลักแหล่ง มีการประกอบอาชีพที่มั่นคงในพื้นที่และส่วนใหญ่เป็นศิษย์เก่าของโรงเรียนในชุมชนนั้น บุคลากรของโรงเรียนและผู้บริหารของโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างได้สะท้อนมุมมองที่มีต่อการจัดการเรียนรวมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษตามรูปแบบ CoCoOut21 Model ว่า โรงเรียนได้จัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษในรูปแบบการจัดการเรียนรวมเต็มรูปแบบทั้งระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา การที่โรงเรียนสามารถจัดการศึกษาได้ผลเช่นนี้ เนื่องจากโรงเรียนมีการประสานความร่วมมือกับผู้เกี่ยวข้องในทุกระดับ ได้แก่ การประสานความร่วมมือของบุคลากรในโรงเรียน การประสานความร่วมมือกับผู้ปกครอง และการประสานความร่วมมือกับองค์กรในชุมชน การจัดการเรียนรวมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษตามรูปแบบ CoCoOut21 Model เป็นการช่วยเหลือสนับสนุนโรงเรียนได้ตรงตามปัญหาที่เกิดขึ้นจริง และรูปแบบ CoCoOut21 Model ทำให้ครูคลายกังวล เพราะทีมผู้เชี่ยวชาญมาช่วยแก้ไขปัญหาคือครูได้จริง ๆ ตามบริบทสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในโรงเรียนแต่ละแห่ง รวมถึงการให้องค์ความรู้ด้านการศึกษาพิเศษอย่างครอบคลุมทุกด้าน ทั้งด้านการบริหาร การจัดการเรียนการสอน และผู้ปกครองสามารถนำองค์ความรู้ไปพัฒนาบุตรหลานได้ที่บ้าน ดังคำกล่าวของครูโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างที่กล่าวว่า

“วิทยากรมาให้คำแนะนำ นำปัญหาจริง ๆ มาแก้ปัญหาเหมือนได้เจอปัญหามาแลกเปลี่ยนกับวิทยากร เพราะว่าทีมวิทยากรชัดเจน พอครูถามอะไรไปวิทยากรสามารถสะท้อนมาที่โรงเรียน ทีมวิทยากรเป็นกันเอง และใช้เรื่องง่ายๆ ในการที่จะให้นำไปปรับกับผู้ปกครอง เช่นทำครัว ทั้งที่ความจริงแล้วสิ่งเหล่านี้เป็นเรื่องใกล้ตัว แคนำไปใช้ก็สามารถทำให้เด็กได้พัฒนาขึ้นได้”

ขณะที่ผู้ปกครองได้ให้ความเห็นว่า ผู้ปกครองรู้สึกดีใจที่ได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับทีมผู้เชี่ยวชาญได้มาชี้แนะการพัฒนาบุตรหลานที่บ้าน รวมถึงกิจกรรมที่ผู้ปกครองเห็นว่าเป็นกิจกรรมปกติ แต่วิทยากรได้ชี้แนะถึงผลที่จะเกิดเมื่อมีการฝึกฝนเป็นประจำ ดังคำพูดของผู้ปกครองที่กล่าวว่า

“รู้สึกดีใจและภูมิใจมากค่ะ ที่ได้มาแลกเปลี่ยนและได้ข้อเสนอแนะสามารถที่จะนำไปปรับใช้กับลูกตามที่ต้องการค่ะ คือคุณแม่ก็ได้ความรู้ไปสอนลูกที่บ้านด้วย และจะได้รู้ว่าลูกตัวเองมีความสามารถอะไรบ้าง”

2.2 ผลการขยายผลการจัดการเรียนรวมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษตามรูปแบบ CoCoOut21 Model ในการวิจัยครั้งนี้ นักวิจัยได้ขยายรูปแบบการจัดการเรียนรวมรูปแบบ CoCoOut21 ไปสู่โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา และกลุ่มผู้ปกครองเด็กที่มีความต้องการพิเศษที่เรียนรวมในโรงเรียนกลุ่มเป้าหมายพบว่า

การประสานความร่วมมือ (Collaboration)

ในการวิจัยครั้งนี้ มีการประสานความร่วมมือกันในพื้นที่ผู้เชี่ยวชาญทำให้ได้การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ร่วมกัน การประสานความร่วมมือกันระหว่างทีมผู้เชี่ยวชาญกับโรงเรียนทำให้เกิดการส่งต่อความช่วยเหลือและร่วมกันแก้ปัญหาการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ การประสานความร่วมมือกันภายในโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทำให้เกิดเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ (PLC) ด้านการศึกษาพิเศษอย่างแท้จริง การประสานความร่วมมือกันระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองทำให้เกิดความเข้าใจที่ดีต่อกันและร่วมกันพัฒนาเด็กเป็นไปในทิศทางเดียวกัน และการประสานความร่วมมือกันของกลุ่มผู้ปกครองทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนประสบการณ์เลี้ยงดูบุตรหลานที่บ้าน การประสานความร่วมมือในภาคส่วนต่าง ๆ จนเกิดเป็นเครือข่ายความร่วมมือของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษส่งผลต่อการพัฒนาเด็กแบบองค์รวม

การนิเทศแบบพี่เลี้ยง (Coaching and Mentoring)

การนิเทศแบบพี่เลี้ยงเป็นการให้คำแนะนำ (Coaching) แก่ครูของโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างและผู้ปกครอง แล้วครูและผู้ปกครองนำสู่การปฏิบัติต่อเด็กส่งผลให้เด็กมีพัฒนาการที่ดีขึ้น รวมทั้งครูสามารถจัดการกับปัญหาด้านการจัดการเรียนการสอนทำให้สามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างต่อเนื่องและสอดคล้องกับศักยภาพของเด็ก การจัดการพฤติกรรมทำให้ครูสามารถจัดการชั้นเรียนได้ดียิ่งขึ้น และผู้ปกครองสามารถช่วยเหลือ ดูแล และสนับสนุนบุตรหลานให้สามารถควบคุมและดูแลตนเองได้ ซึ่งการให้คำแนะนำแก่ครูของโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างและผู้ปกครองควรทำอย่างสม่ำเสมอทุกภาคเรียนและทำอย่างต่อเนื่อง เนื่องจาก มีเด็กที่มีความต้องการพิเศษคนใหม่เข้ารับการศึกษเป็นประจำทุกปีการศึกษา ประกอบกับ เมื่อเด็กได้รับการพัฒนาขึ้นแล้ว ต้องมีการปรับปรุงแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) เด็กทุกปีการศึกษา ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ ได้ทำการวิจัยในโรงเรียนขยายโอกาสที่จัดการศึกษาตั้งแต่ระดับอนุบาล ประถมศึกษาและมัธยมศึกษา และโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา

ทำให้พบปัญหาในการไม่ยอมรับความบกพร่องของตนเองของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษา ปัญหาการสื่อสารระหว่างเด็กกับครูและระหว่างเด็กกับผู้ปกครอง

การออกหน่วยบริการเชิงรุกถึงโรงเรียน (Outreach Program)

การออกบริการเชิงรุกถึงโรงเรียนทำให้ครูไม่ต้องทิ้งชั้นเรียนและครูทุกคนในโรงเรียนได้รับองค์ความรู้จากผู้เชี่ยวชาญได้อย่างทั่วถึง และได้ให้ข้อเสนอแนะตรงตามสภาพบริบทปัญหาที่แท้จริง และสนับสนุน ยืนยันในสิ่งที่ครูและผู้ปกครองได้ดำเนินการพัฒนาเด็กอยู่แล้ว การออกหน่วยบริการเชิงรุกถึงโรงเรียนทำให้ครูและผู้ปกครองรู้สึกอบอุ่นใจ ที่มีผู้มาช่วยเหลือถึงในโรงเรียน ซึ่งเป็นเรื่องที่สะดวกมาก ประหยัดเวลา และการได้พบผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนเป็นเรื่องที่ซับซ้อนมากสำหรับครูและผู้ปกครอง เนื่องจากทีมวิทยากรที่เป็นผู้มีความรู้ประสบการณ์มาให้บริการถึงในโรงเรียน มาช่วยชี้แนะแนวทางให้ครูและผู้ปกครองในการพัฒนาเด็กแต่ละประเภทได้อย่างชัดเจน และแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในสภาพจริงได้ หากส่งครูออกไปอบรมภายนอกจะทำให้ครูต้องทิ้งชั้นเรียน ต้องหาครูมาสอนแทน และผลที่เกิดกับครูมีจำนวนน้อย นอกจากนี้ การออกบริการเชิงรุกถึงโรงเรียนช่วยทำให้ผู้ปกครองได้เข้ามาแลกเปลี่ยนเรียนรู้และรับทราบแนวทางในการพัฒนาบุตรหลานที่บ้านให้เป็นไปในทิศทางเดียวกับโรงเรียน

การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (Learning in 21st Century)

การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เป็นทักษะแห่งอนาคตใหม่ที่ครูควรมีทักษะและคุณลักษณะที่รองรับเข้าถึงเพื่อสร้างนวัตกรรมบริหารจัดการชั้นเรียนแนวใหม่ ในอันที่จะพัฒนาผู้เรียนที่เป็นเยาวชนในยุคใหม่ได้อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน และเพื่อให้เกิดการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นบุคคลที่มี คุณภาพ ด้วยกระบวนการเรียนรู้ ที่เป็นการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการโดยใช้วิธีการ Active Learning โดยให้เด็กได้ลงมือปฏิบัติจริง และมีการจัดการเรียนการสอนแบบโครงงาน (Project based Learning) ซึ่งเป็นแนวคิดของการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ผลผลิตที่เกิดขึ้นตามผลการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ได้แก่ โรงเรียนกลุ่มตัวอย่างเกิดเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ (PLC) และชุมชนแห่งการปฏิบัติ (CoP) ด้านการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ โดยยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคม โดยถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์ความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ ความรู้ขึ้นเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อม สังคม การเรียนรู้และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตและยั่งยืน